

Skyddad natur

2024-12-31

Skyddad natur 2024-12-31

Producent	SCB, Statistiska centralbyrån Naturvårdsverket Havs- och vattenmyndigheten
Förfrågningar	SCB: Karin Hedeklint +46 10 479 40 00 mark.vatten.gis@scb.se Naturvårdsverket: Olle Höjer +46 10 698 10 00 olle.hojer@naturvardsverket.se

Du får kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Vi vill dock att du uppger källa på följande sätt:
Källa: SCB, Skyddad natur 2024-12-31 MI 41 2024A01

Protected Nature 2024

Producer	Statistics Sweden Swedish Environmental Protection Agency Swedish Agency for Marine and Water Management
Enquiries	Statistics Sweden: Karin Hedeklint +46 10 479 40 00 mark.vatten.gis@scb.se Swedish Environmental Protection Agency: Olle Höjer +46 10 698 10 00 olle.hojer@naturvardsverket.se

You may copy and otherwise reproduce the contents in this publication.
However, remember to state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, Protected Nature 2024.

ISSN: 1654-3947 (Online)
URN:NBN:SE:SCB-2024: MI41BR2401_pdf

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Innehåll

Sammanfattning	6
15 procent formellt skyddad natur 2024	6
Nettoökning på 148 000 hektar	7
Tema: Utveckling av skyddad natur 2006–2024	7
Tema: Utveckling av skyddad natur 2006–2024	8
Nationalparker, naturreservat och Natura 2000	8
Markersättningar	13
Historik – mer än 100 år av skyddad natur i Sverige	16
Skyddad natur 1909 till 1999.....	16
Skyddade områden från år 2000.....	17
Nya skyddade arealer 2024.....	20
Antal och arealer per skyddsform.....	21
Storleksfördelning	21
Skyddad natur i kommuner	22
Nationalparker	25
Naturreservat	27
Naturvårdsområden	29
Biotopskyddsområden i skogsmark och övrig mark.....	30
Kungliga nationalstadsparken	32
Natura 2000-områden.....	34
Land- och vattenarealer	36
Utan överlapp av andra skyddsformer	37
Djur- och växtskyddsområden	38
Skyddade älvar	39

Naturminnen.....	41
Kulturresevat	42
Naturtyper	43
Samtliga naturtyper	43
Naturtyper i nationalparker och naturresevat.....	44
De största naturresevaten efter naturtyp	45
Storleksfördelning efter landareal och skogsmark	49
Formellt skyddad skogsmark.....	50
Skyddsformer för skogsmark med formellt skydd.....	51
Med överlapp mellan skyddsformer	52
Utan överlapp mellan skyddsformer	53
Fördelning ovan och nedan fjällnära gräns, SUS-regioner	55
Fördelning efter län	60
Skydd av marina miljöer	61
Nationellt skydd i marin miljö	64
Befolkning och tillgänglighet	66
Befolkningens avstånd till skyddad natur.....	66
Tätortsnära skyddad natur.....	69
Skyddad areal i tätorter.....	69
Beslut, förvaltning och kostnader	70
Beslut om naturresevat och naturvårdsområden	70
Kommunala beslut om skyddade områden	71
Markägare i naturresevat	72
Förvaltare av skyddade områden	74
Kostnader för skyddad natur.....	75
Naturvårdsverkets kostnader	75

Skogsstyrelsens kostnader	76
Brott och förseelser mot områdesskydd	76
Internationell statistik och rapportering	77
Sveriges internationella rapportering.....	78
Sveriges rapportering avseende 2024	80
Internationella ramverk för biologisk mångfald.....	80
Kort om statistiken.....	81
Statistikens ändamål och innehåll.....	81
Definitioner och förklaringar.....	82
Skyddsformer för skyddad natur	82
Naturtyper.....	86
Regioner	88
Statistikens framställning.....	90
Indata	90
Referensdatum	93
Bearbetningar	94
Statistikens kvalitet	97
Naturvårdsregistret (NVR).....	97
Navet.....	97
Nationella marktäckedata (NMD)	98
Diagram med långa tidsserier, från 1909 till 2024	99
Förändringar jämfört med föregående års statistik	100
Bra att veta.....	101
Information hos andra myndigheter.....	101
Tips vid användning av statistiken	102
Bilaga 1: Skyddad natur per kommun	103

Protected Nature 2024	118
Summary	118
List of terms	121

Sammanfattning

15 procent formellt skyddad natur 2024

Av Sveriges totala areal var 15,3 procent formellt skyddad i slutet av 2024. Nästan hela den ytan var permanent skyddad enligt miljöbalken, där skyddsformerna nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden, biotopskyddsområden, nationalstadsparken och Natura 2000-områden ingår. I det tidsbestämda formella skyddet ingår naturvårdsavtal och Naturvårdsverkets överenskommelse med Fortifikationsverket.

Tabell 0.1. Formellt skyddad natur 2024-12-31, antal och arealer

Skyddsformer	Antal	Arealer i hektar				
		Land	Inlands- vatten	Havsvatten	Land och inlandsvatten	Totalt
Miljöbalken, permanent formellt skydd						
Nationalparker	30	633 491	63 751	45 986	697 242	743 228
Naturreservat	5 768	4 346 518	332 741	734 191	4 679 258	5 413 450
Naturvårdsområden	89	109 362	13 390	26 141	122 751	148 892
Biotopskyddsområden i skogsmark	8 958	35 175	9	0	35 184	35 184
Övrigt biotopskyddsområde	143	358	17	249	376	625
Kungliga nationalstadsparken	1	1 805	15	794	1 821	2 614
Natura 2000-områden	4 125	4 752 925	1 043 010	2 005 307	5 795 935	7 801 242
Miljöbalken totalt, utan överlapp	19 114	5 632 092	1 098 592	2 335 116	6 730 683	9 065 800
Jordabalken, tidsbestämt formellt skydd						
Naturvårdsavtal	5 904	171 175	837	50	172 012	172 062
Inomstatliga överenskommelser						
Fortifikationsverket	56	30 805	1 396	56	32 201	32 257
Samtliga skyddsformer, utan överlapp	25 074	5 813 005	1 100 379	2 335 220	6 913 384	9 248 604
Areal Sverige, inom svenskt territorium		40 962 807	4 039 091	8 190 570	45 001 897	53 192 468
Areal Sverige, inklusive ekonomisk zon (EEZ)		40 962 807	4 039 091	15 555 328	45 001 897	60 557 226

Källa: SCB, Naturvårdsverket, m.fl. Se avsnitt Kort om statistiken.

Uppgifterna avser områden som var gällande (hade vunnit laga kraft) 2024-12-31. Inom naturreservat, Natura 2000-områden och områden med naturvårdsavtal ingår arealer utan särskilda restriktioner, till exempel utan föreskrifter mot skogsbruk eller syften kopplade till marina miljöer. Därför kan redovisningen i Tabell 0.1 skilja sig från andra tabeller i rapporten.

Areal för svenskt territorium är beräknad med data från Lantmäteriets geodata *Topografi 10 Nedladdning, vektor*, uttag i januari 2025. Arealer i Sveriges ekonomiska zon (EEZ) ingår i Natura 2000-områden och i summeringar där Natura 2000 ingår. Arealer ska inte summeras eftersom överlapp mellan skyddsformer förekommer. Statistik rensad från överlappande ytor är markerad med texten "utan överlapp".

Naturvårdsavtal inkluderar områden som omfattas av Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens naturvårdsavtal, vitryggsavtal och ekoparker. Antal områden avser antalet unika objekt i beslut. Flera avtal saknar tillgänglig information om slutdatum. Av Naturvårdsverkets ordinarie avtal 2024 hade 102 stycken, omfattande 2 332 hektar, en kvarvarande löptid på mindre än 15 år. Väntansavtal kan tecknas med markägare inför bildandet av olika typer av formellt skydd. Det ingår inte i statistiken. Vid utgången av 2024 var avtalen 193 till antalet och omfattade 22 114 hektar.

Uppgiften om antal områden i inomstatliga överenskommelser med Fortifikationsverket är hämtad från dokument *Överenskommelse om skydd av särskilt värdefulla naturskogsområden*, Nv Dnr 310-167-10 No.

Tabell 0.2. Formellt skyddad natur 2024-12-31, andel (%) av Sveriges totala areal per naturtyp

Skyddsformer	Land	Inlands- vatten	Havsvatten	Land och inlandsvatten	Totalt
Miljöbalken, permanent formellt skydd					
Nationalparker	1,5	1,6	0,6	1,5	1,4
Naturreservat	10,6	8,2	9,0	10,4	10,2
Naturvårdsområden	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Biotopskyddsområden i skogsmark	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1
Övrigt biotopskyddsområde	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kungliga nationalstadsparken	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Natura 2000-områden	11,6	25,8	12,9	12,9	12,9
Miljöbalken totalt, utan överlapp	13,7	27,2	15,0	15,0	15,0
Jordabalken, tidsbestämt formellt skydd					
Naturvårdsavtal	0,4	0,0	0,0	0,4	0,3
Inomstatliga överenskommelser					
Fortifikationsverket	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1
Samtliga skyddsformer, utan överlapp	14,2	27,2	15,0	15,4	15,3

Källa: SCB, Naturvårdsverket, m.fl. Se avsnitt Kort om statistiken.

Andel beräknas med uppgifter från Tabell 0.1, på föregående sida. Andelar för Natura 2000-områden och summeringar har beräknats med arealer som inkluderar Sveriges ekonomiska zon (EEZ). Andelar kan inte summeras eftersom överlapp mellan skyddsformer förekommer. Statistik rensad från överlappande ytor är markerad med texten "utan överlapp".

Officiell statistik om formellt skyddad natur

SCB tar i samarbete med Naturvårdsverket fram årlig officiell statistik om skyddad natur. Även Havs- och vattenmyndigheten deltar i arbetet.

Ett skyddat område är ett geografiskt definierat område som är permanent utpekat, reglerat och förvaltad för att uppnå specifika syften och bevarandemål. Sveriges nationella och officiella statistik över skyddad natur innehåller uppgifter om skyddade områden enligt 7 kap miljöbalken. Dessutom redovisas skyddade älvar, naturvårdsavtal enligt jordabalken, inomstatliga överenskommelser, samt skogsmark som enbart omfattas av markersättningar. Uppgifterna avser områden som var gällande (det vill säga hade vunnit laga kraft) 2024-12-31.

Nettoökning på 148 000 hektar

Under 2024 ökade arealen naturreservat med nästan 206 000 hektar. På grund av överlapp med äldre Natura 2000-områden, blev nettoökningen för året knappt 148 000 hektar. Mer än 60 procent av 2024 års arealökning utgjordes av naturtypen skogsmark och låg fjällskog. Därefter var öppen våtmark vanligast, följt av övrigt ovan fjällnära gräns, där bland annat kalfjäll ingår.

Det största nya naturreservatet 2024 var Nåara/Härbergsdalen i Strömsunds kommun, i den norra delen av Jämtlands län. Det näst största nya naturreservatet var Satsfjället, som främst är beläget i Vilhelmina kommun, i Västerbottens län.

Tema: Utveckling av skyddad natur 2006–2024

Från 2006 till 2024 har den genomsnittliga ökningen av skyddade arealer varierat mellan 62 000 och 289 000 hektar per år, när tidsperioden delas upp i tre femårsperioder och en avslutande fyraårsperiod. Ökningen avser nya och utökade områden inom skyddsformerna nationalparker, naturreservat och Natura 2000-områden. Ökningen var som störst under perioden 2016–2020, då stora havsområden skyddades som naturreservat eller Natura 2000-områden. Flera av Natura 2000-områdena var belägna i Sveriges ekonomiska zon.

Tema: Utveckling av skyddad natur 2006–2024

Bakgrund till temat

Årets tema besvarar frågor om var och när natur har skyddats i Sverige under 2000-talet. Det är frågor som har ställts av statistikens användare, vilka har efterfrågat fler uppgifter om förändringar över tid.

Temat innehåller kartor som visar utvecklingen mellan 2006 till och med 2024, gällande tillkommande lagakraftvunna naturreservat, Natura 2000-områden och nationalparker. De visas tillsammans med områden som var gällande 2005, inom samma skyddsformer.

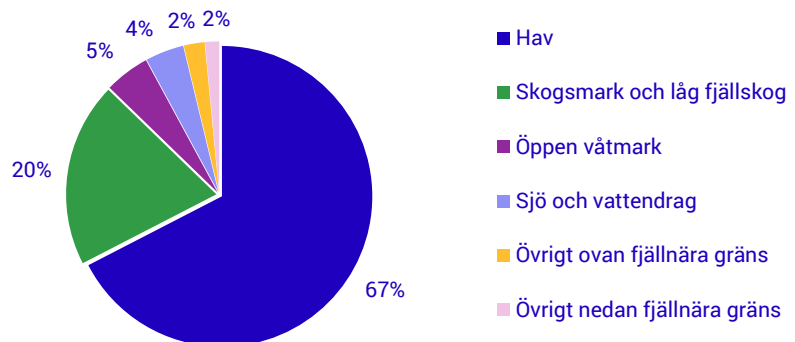
Uppgifterna inkluderar både nya och utökade område.

Här finns även ett avsnitt som redovisar markersättningar som tillkom från 2016 till och med 2024, för att visa aktuella och pågående trender inom den skyddade naturens utveckling. Den statistiken visar vilka naturtyper och delar av Sverige som är på gång att få ett ökat skydd, genom Naturvårdsverkets markersättningar.

Nationalparker, naturreservat och Natura 2000

Från 2006 till 2024 har den genomsnittliga ökningen av skyddade arealer varierat mellan 62 000 och 289 000 hektar per år, när tidsperioden delas upp i tre femårsperioder och en avslutande fyraårsperiod. Ökningen avser nya och utökade områden inom skyddsformerna nationalparker, naturreservat och Natura 2000-områden. Två tredjedelar av den arealen utgörs av hav. Därefter är skogsmark den vanligaste naturtypen, följt av öppen våtmark.

Diagram 1.1. Nya skyddade arealer per naturtyp, andel av total ny areal 2006–2024
Nationalparker, naturreservat och Natura 2000-områden (habitatdirektivet, SCI)

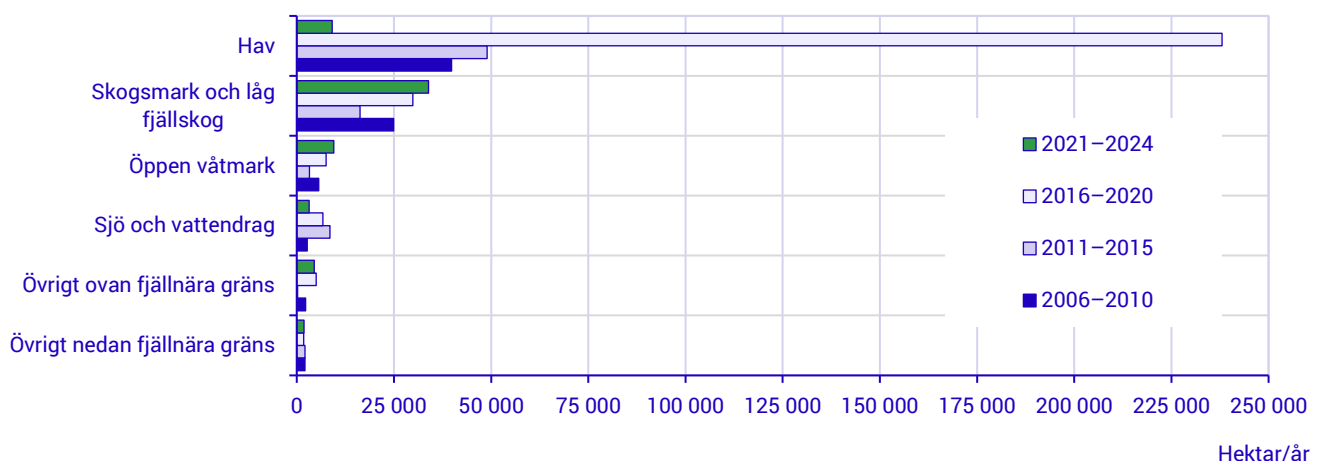

Källa: Naturvårdsverket. Redovisning av nya arealer jämfört med gällande arealer 2005.

Den skyddade arealen ökade som mest under perioden 2016–2020, då stora havsområden i ekonomisk zon och inom flera län skyddades som naturreservat eller Natura 2000-områden. Det avsattes även stora arealer hav under de två tidigare femårsperioderna. Från 2021 har skydd av skogsmark och låg fjällskog ökat med i snitt 34 000 hektar per år.

Diagram 1.2. Nya skyddade arealer per naturtyp, förändringstakt 2006–2024

Genomsnitt per år i nationalparker, naturreservat och Natura 2000-områden (habitatdirektivet, SCI)

Källa: Naturvårdsverket

Karta 1.1. Nya skyddade arealer 2006–2024

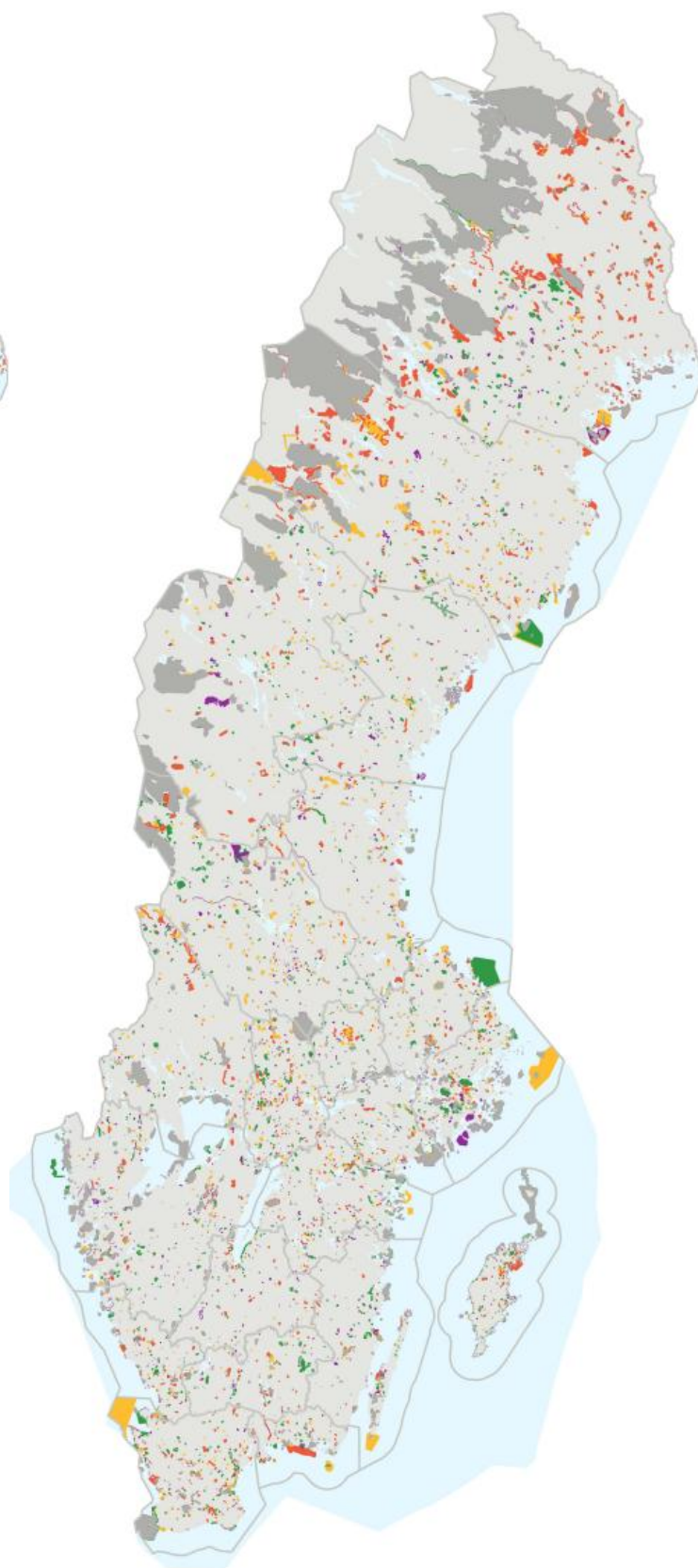
Nationalparker, naturreservat och Natura 2000-områden
(habitatdirektivet, SCI)

- Länsgräns
- Tillkommande skydd 2021-2024
- Tillkommande skydd 2016-2020
- Tillkommande skydd 2011-2015
- Tillkommande skydd 2006-2010
- Skydd t.o.m. 2005

Karta 1.2. Nya arealer i naturreservat 2006–2024

Endast naturreservat

Källa: Naturvårdsverket. Överlappande arealer visas med den senare tidsperioden överst.

Skydd t.o.m. 2005 är exklusive större älvar skyddade som Natura 2000-områden i Norrbottens och Västerbottens län.

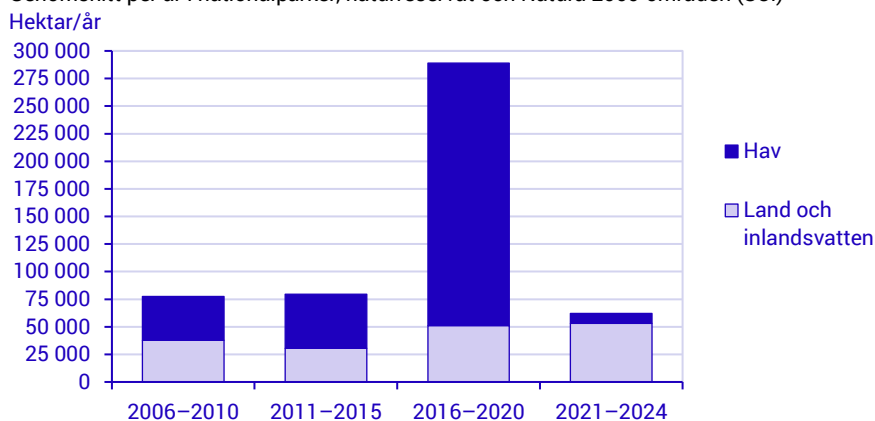
Jämnare ökning av skyddat land och inlandsvatten

Under perioden 2016–2020 var förändringstakten som högst, med i genomsnitt 289 000 nya hektar per år. Det beror på de stora arealer hav som tillkom under 2016. Det tillkom även stora arealer i marin miljö under de två tidigare perioderna. Under den sista perioden, 2021–2024, har betydligt lägre arealer hav skyddats.

Nyttillkommet skydd av naturtyper som inte är hav, är jämnare fördelat mellan åren. Under perioden 2006–2010 avsattes i genomsnitt knappt 38 000 hektar per år av land och inlandsvatten, för att minska till cirka 30 000 hektar per år 2011–2015. Från 2016 var ökningen i genomsnitt mer än 50 000 hektar per år.

Diagram 1.3. Nya skyddade arealer, förändringstakt 2006–2024

Genomsnitt per år i nationalparker, naturreservat och Natura 2000-områden (SCI)

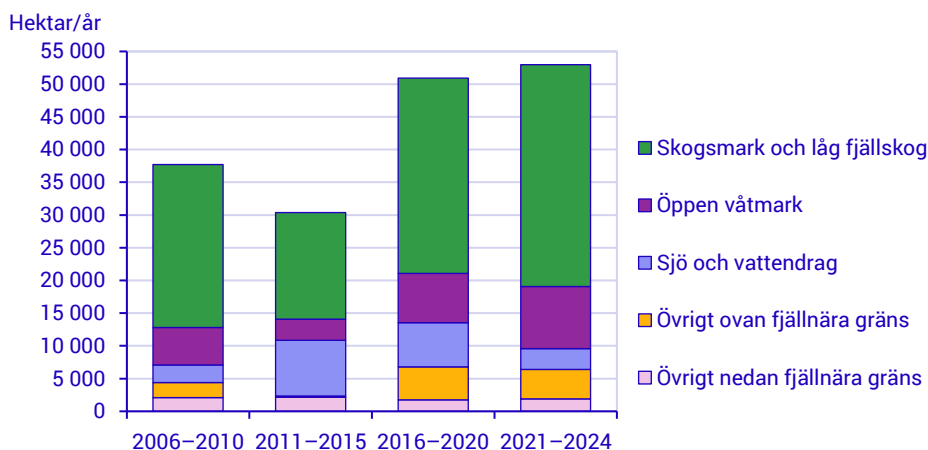
Källa: Naturvårdsverket

Skydd av skogsmark har ökat under senare år

Inom nyttillkommet skydd av landarealer dominerar naturtypen ”skogsmark och låg fjällskog”. Mellan de två första tidsperioderna minskade den genomsnittliga ökningen av naturtypen, för att därefter öka under de två senare perioderna. Det är samma utveckling som för naturtyperna öppen våtmark och övrigt ovan fjällnära gräns. Skyddet av sjöar och vattendrag var som störst under perioden 2011–2015.

Diagram 1.4. Nya skyddade arealer, naturtyper exklusive hav, 2006–2024

Genomsnitt per år i nationalparker, naturreservat och Natura 2000-områden (SCI)

Källa: Naturvårdsverket

Övrigt ovan eller nedan fjällnära gräns är åkermark, exploaterad mark och övrig öppen mark med och utan vegetation.

En beskrivning av varje naturtyp ges i avsnittet Kort om statistiken.

Stora naturreservat som har bildats sedan 2006, några exempel, med årtal för gällande:

Nåttarö, Stockholms län, marin miljö, 2008

Norra Mora Vildmark, Dalarnas län, skogsmark och våtmark, 2008

Gräsö östra skärgård, Uppsala län, marin miljö, 2013

Hälleskogsbrännan, Västmanlands län, skogsbrandsområde, 2016

Skåarjna, Jämtlands län, fjällmiljö, 2017

Blaiken, Västerbottens län, skogsmark och våtmark, 2018

Skånska Kattagatt, Skåne län, marin miljö, 2020

Ottenby rev, Kalmar län, marin miljö, 2020

Ronneby blåmusselbankar, Blekinge län, marin miljö, 2021

Norra Borgafjällen, Västerbottens län, fjällmiljö, 2023

Satsfjället, Västerbottens län, fjällmiljö, 2024

Utökningar av äldre naturreservat, några exempel:
Örefjärden-Snöanskärgården, Västerbottens län, marin miljö, gällande 1973, utökat 2014

Gäddsjömyran, Västerbottens län, våtmark, gällande 2010, utökat 2017

Vindelfjällen, Västerbottens län, fjällmiljö, gällande 1974, utökat 2018

Svenska högarna, Stockholms län, marin miljö, gällande 1976, utökat 2020

Naturtypen ”övrigt nedan fjällnära gräns” har de lägsta arealerna. Skyddet av naturtypen har konstant varit runt 2 000 hektar per år vid alla fyra tidsperioder, med något mindre arealer under de senaste åren.

Nya arealer främst inom naturreservat och Natura 2000

Natura 2000-områden är den dominerande skyddsformen för de arealer som har tillkommit sedan 2006. Det beror på de stora områdena med hav, där en betydande del är belägna i Sveriges ekonomiska zon. Natura 2000 är den enda skyddsform som kan förekomma i ekonomisk zon.

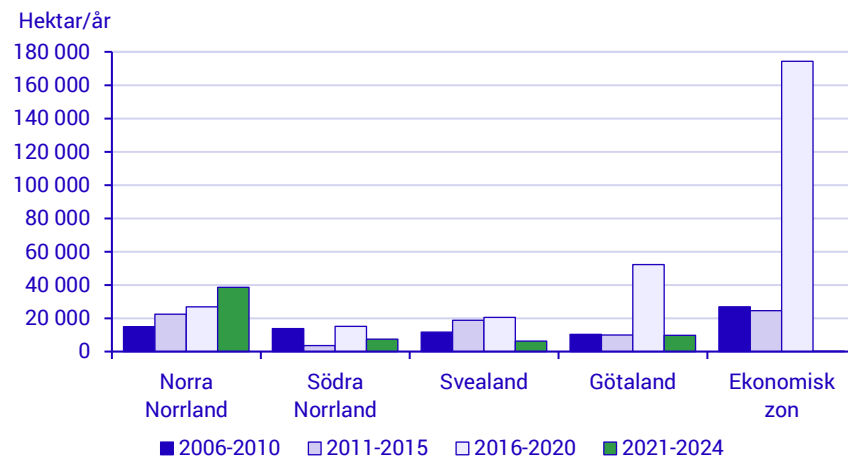
När den ekonomiska zonen räknas bort, är naturreservat den vanligaste skyddsformen för tillkommande arealer, både för områden i marin miljö och som skydd av land och inlandsvatten. Nyttillkomna arealer naturreservat beror antingen på att helt nya områden har bildats eller att äldre områden har utökats. I flera fall har arealerna redan varit skyddade som Natura 2000-områden. Att även skydda området som naturreservat innebär då en ökad skyddsstatus, även om det inte sker en arealökning i statistiken.

Sedan 2006 har två nya nationalparker bildats. Kosterhavets nationalpark blev gällande 2009 och består av 39 000 hektar i marin miljö. Området bidrog endast till en mindre total ökning av nya arealer, eftersom det stor del överlappades av ett äldre Natura 2000-område. Åsnens nationalpark blev gällande 2018 och består av knappt 2 000 hektar av framför allt inlandsvatten. Även det området utgjordes till stor del tidigare av ett äldre Natura 2000-område.

Störst ökning i ekonomisk zon

Det största tillskottet av skyddad natur finns i Sveriges ekonomiska zon, där de nya arealerna ökade som mest 2016–2020, med i genomsnitt 174 000 hektar per år. Därefter var skyddstakten som störst i norra Norrland, som omfattar Norrbottens och Västerbottens län, med som mest 39 000 hektar per år 2021–2024. Den lägsta skyddstakten hade södra Norrland, med som mest 15 000 hektar per år 2016–2020. Södra Norrland omfattar länen Gävleborg, Västernorrland och Jämtland.

Diagram 1.5. Nya skyddade arealer efter landsdel och ekonomisk zon, 2006–2024
Genomsnitt per år i nationalparker, naturreservat och Natura 2000-områden (SCI)

Källa: Naturvårdsverket

Karta 1.3. Landsdelar

De fyra landsdelarna är från norr till söder Norra Norrland, Södra Norrland, Svealand, Götaland.

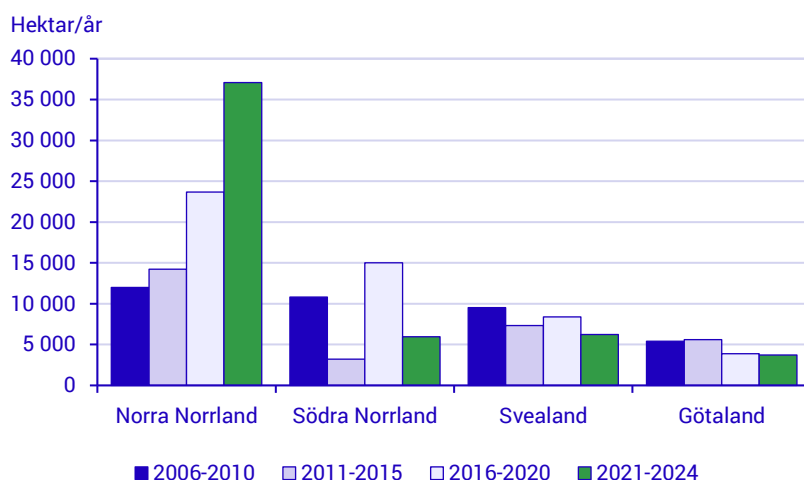

Källa: SCB

Landarealer ökade mest i norra Norrland

Skyddet av landarealer har ökat som mest i norra Norrland. Där har skyddstakten ökat för varje period, för att under den sista perioden uppgå till 37 000 hektar landareal per år. I södra Norrland har ökningen varit som mest 15 000 hektar per år, under perioden 2016–2020. I Svealand var skyddstakten som störst under den första tidsperioden 2006–2010, med 10 000 hektar land per år. I Götaland var ökningen störst 2011–2015, med i genomsnitt 6 000 hektar per år.

Diagram 1.6. Nya skyddade landarealer efter landsdel, förändringstakt 2006–2024
Genomsnitt per år i nationalparker, naturreservat och Natura 2000-områden (SCI)

Källa: Naturvårdsverket

Län med fjäll och hav har störst ökning

Län med fjäll- eller havsområden har haft störst ökning av skyddade arealer perioden 2006–2024. Ökningen var störst i Västerbottens län, följt av Norrbotten, Skåne, Jämtland och därefter Stockholms län. I Västerbotten har ökningen legat på ungefär samma höga nivå från och med perioden 2011–2015. Norrbottens skyddade arealer ökade som mest under den sista perioden, 2021–2024. Skåne, Jämtland och Stockholms län hade störst genomsnittlig ökning 2016–2020.

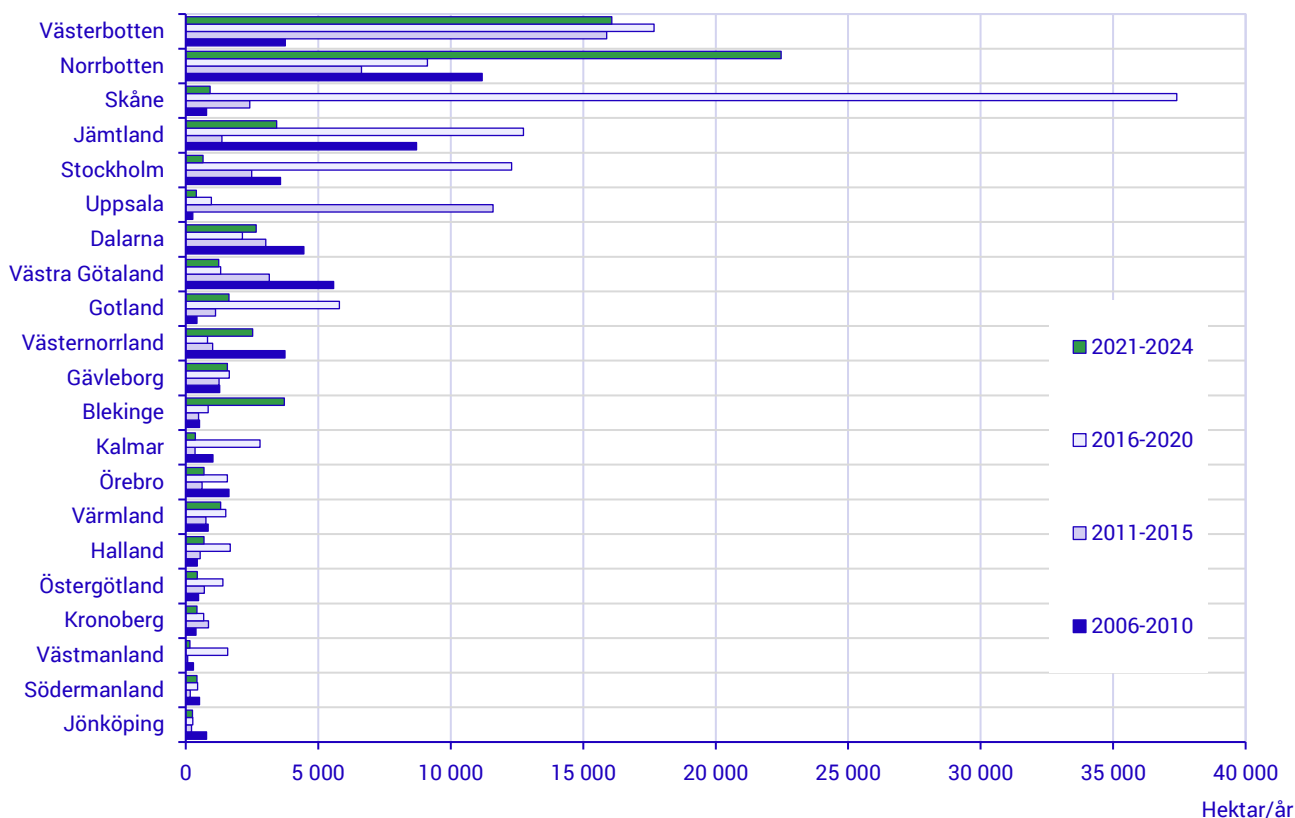
I län med fjällområden är de tillkommande arealerna till stor del nya och utökade naturreservat på statlig och allmänningssmark, med koncentration till de två senare tidsperioderna. Där är det till stor del öppen fjällnära mark, skogsmark och öppen våtmark som har skyddats.

I län där det har skyddats marina miljöer, har skyddstakten varit störst under de två mellersta tidsperioderna, 2011–2020. I Stockholms län har stora arealer marin miljö skyddats, men det har även gjorts satsningar på tätortsnära områden, bland annat i Lidingö kommun under den senare tidsperioden.

I flera län har de nytillkomna arealerna koncentrerats till särskilda delar av länen, till exempel i Västernorrlands och Värmlands län. I andra delar av landet har det genomförts färre insatser för skyddad natur, till exempel i södra Jämtlands län och i de norra och södra delarna av Kalmar län.

Diagram 1.7. Nya skyddade totalarealer efter län, förändringstakt 2006–2024

Genomsnitt per år i nationalparker, naturreservat och Natura 2000-områden (habitatdirektivet, SCI)

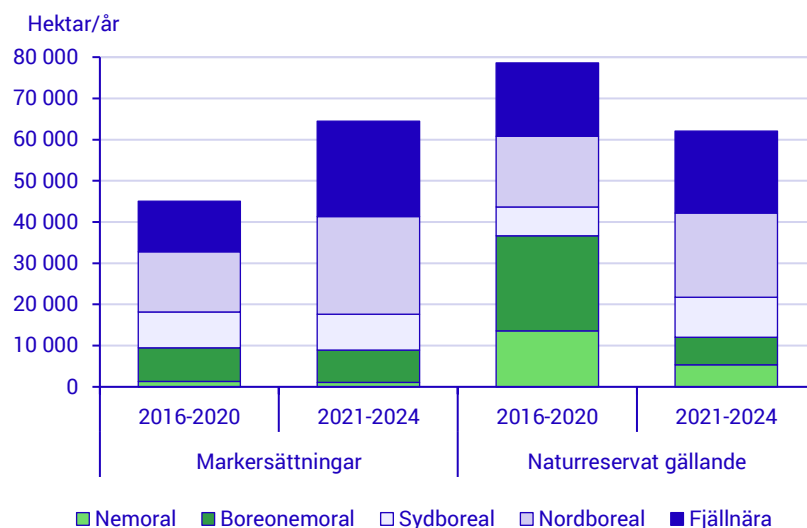

Källa: Naturvårdsverket

Markersättningar

Under perioden 2016–2020 ökade Naturvårdsverkets markersättningar med i genomsnitt 45 000 hektar per år, med huvuddelen beläget i den nordboreala regionen. Under följande period, 2021–2024, var ökningen 64 500 hektar år, med höga andelar i både nordboreal region och i regionen ovan fjällnära gräns. Markersättningar har haft en lägre takt i nya arealer jämfört med gällande naturreservat under samma period.

Diagram 1.8. Markersättningar och nya arealer i gällande naturreservat, 2016–2024

Källa: Naturvårdsverket

Markersättningar är köp, inträngsättning och bidrag för blivande nationalparker och naturreservat. Avtal om köp av fast egendom, samt överenskommelse om inträngsättning med fastighetsägare, tecknas som regel innan ett område förklaras som naturreservat. Inget av förfarandena innebär att området ges ett formellt skydd.

Bidrag till kommuner delas som regel ut efter att kommunen har genomfört markåtkomst och fattat beslut om naturreservat. Kommunala naturreservat har normalt därför redan ett formellt skydd vid den tidpunkt då bidraget utbetalas.

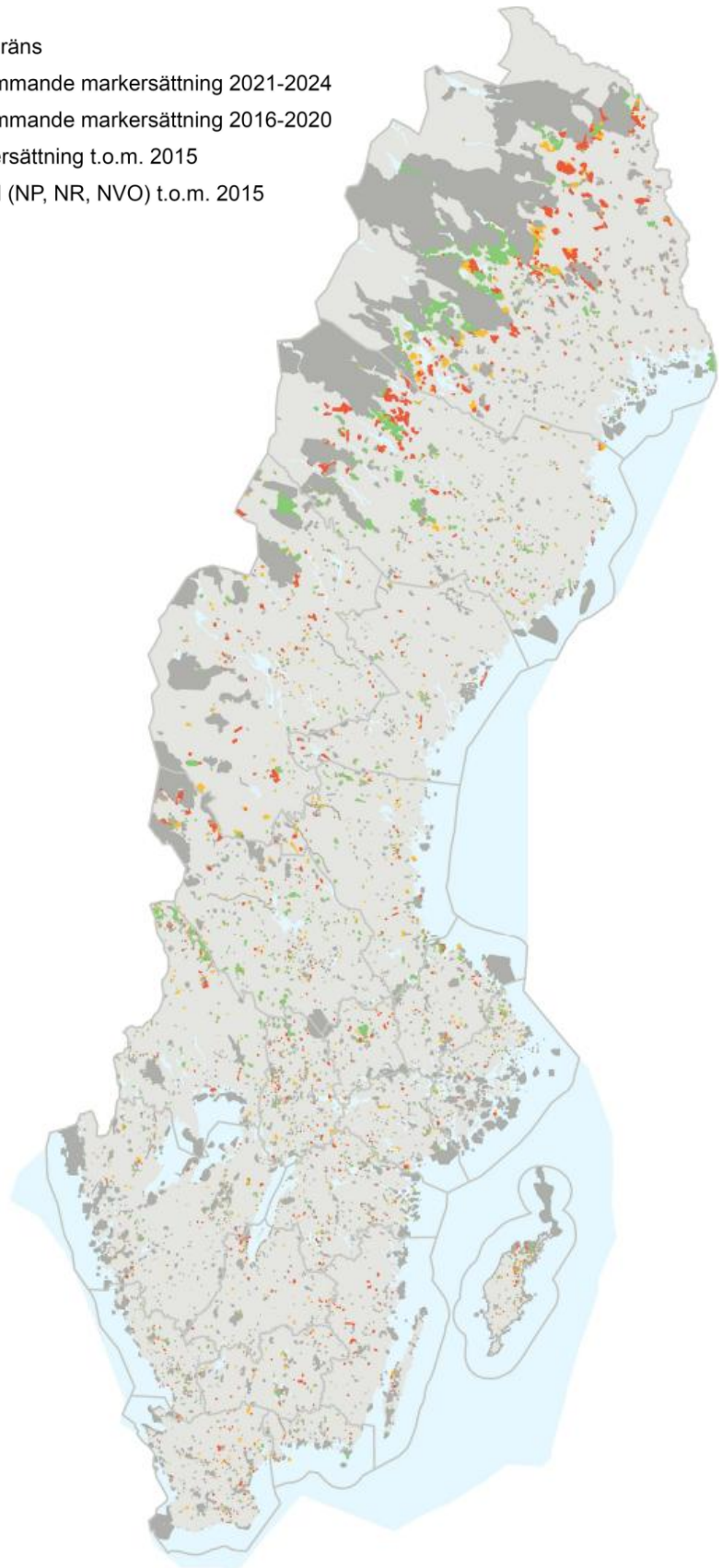
Endast Naturvårdsverkets ersättningar ingår i statistiken. Skydd av marina miljöer, som Havs- och vattenmyndigheten ersätter, ingår därmed inte.

I den här statistiken jämförs markersättningar endast med tillkommande arealer i gällande naturreservat, trots att markersättningar även kan omvandlas till nationalparker. Arealen nytillkomna nationalparker var dock mycket liten vid undersökningsperioden. Fokus i analysen är därför endast på arealer naturreservat. I redovisningen av markersättningar kan det finnas arealer som avser blivande nationalparker.

Karta 1.4. Tillkommande markersättningar för nationalparker och naturreservat 2016–2024

Naturvårdsverkets markersättningar för landområden

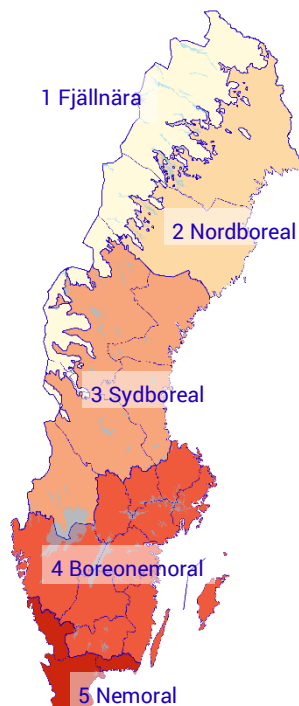
- Länsgräns
- Tillkommande markersättning 2021-2024
- Tillkommande markersättning 2016-2020
- Markersättning t.o.m. 2015
- Skydd (NP, NR, NVO) t.o.m. 2015

Källa: Naturvårdsverket. Överlappande arealer visas med den senare tidsperioden överst.

Karta 1.5. Naturgeografiska regioner (SUS)

Kartan visar de fem naturgeografiska regioner som används i statistiken, med regionen ovan fjällnära gräns i ljus färg, i den nordvästra delen av Sverige. Övriga fyra regioner motsvarar mark nedan gränsen för fjällnära skog.

Källa: Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, SCB

Från markersättning till laga kraft

Tillkommande arealer markersättningar 2016–2020, som hade omvandlats till gällande naturreservat 2024-12-31:

75% totalt i Sverige

90% i Nemoral, Boreonemoral och Sydboreal region

70% i Nordboreal region

53% i regionen ovan fjällnära gräns

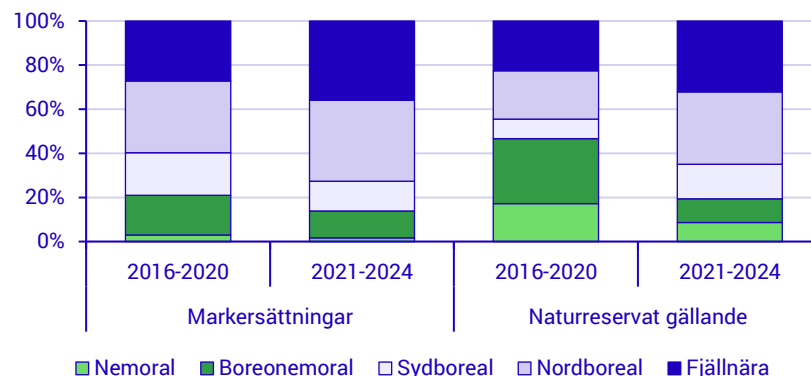
Markersättning i norra Sverige ökade mest

Jämfört med de arealer naturreservat som tillkom under perioden 2016–2020, är en mindre andel av de nya markersättningarna under samma period belägna i södra Sverige, det vill säga i de boreonemorala och nemorala regionerna. Nya arealer markersättningar 2016–2020 i dessa två regioner utgjorde 21 procent av den totala genomsnittliga ökningen för markersättningar. Motsvarande andel för samma regioner och för nya gällande arealer naturreservat var 47 procent.

För den senare perioden 2021–2024, är fördelningen mellan regionerna jämnare, när markersättningar jämförs med gällande naturreservat. För båda skyddsformerna var den genomsnittliga ökningen minst i de två södra regionerna, samtidigt som ökningen var störst i nordboreal region och i regionen ovan fjällnära gräns.

Diagram 1.9. Markersättningar och nya arealer i gällande naturreservat, 2016–2024

Andel (%) per naturtyp av genomsnittlig ny areal per år och tidsperiod

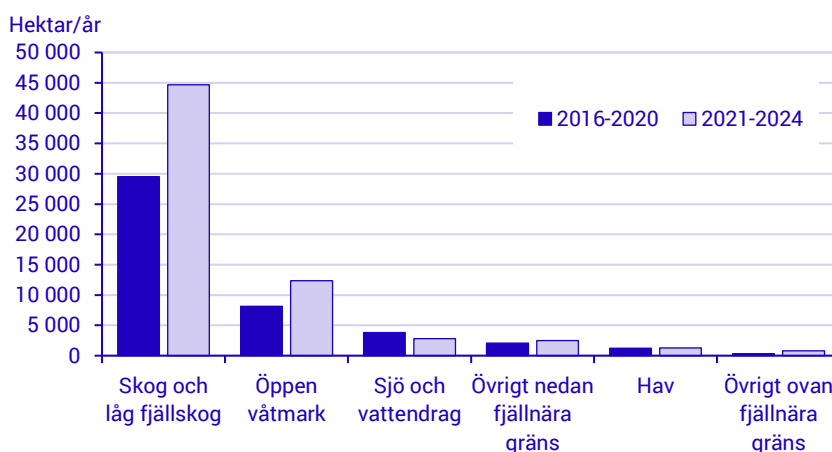
Källa: Naturvårdsverket

Högst förändringstakt för skogsmark

Den största delen av nya markersättningarna var skogsmark och låg fjällskog. Under perioden 2021–2024 var nästan 70 procent av de tillkommande markersättningarna skogsmark. Det följs av öppen våtmark, som utgjorde 19 procent av nya markersättningar 2021–2024.

Diagram 1.10. Markersättningar efter naturtyp 2016–2024

Genomsnitt per år och tidsperiod

Källa: Naturvårdsverket

Historik – mer än 100 år av skyddad natur i Sverige

Figur 2.1. Årtal av betydelse för skyddad natur

1909

De första nationalparkerna bildas.

1912

De första naturreservaten bildas.

1964

Naturvårdslagen gör det enklare att bilda naturreservat.

1978

Urskogsinventeringen inleds.

1988

Stora fjällurskogar blir naturreservat.

1992

Sverige skriver under konventionen om biologisk mångfald, vilken blir vägledande för skydd av natur.

1995

Sverige blir en del av EU:s nätverk för skyddad natur, kallat Natura 2000.

1999

Riksdagen antar 15 miljö kvalitetsmål och Miljöbalken träder i kraft.

Skyddad natur 1909 till 1999

Sverige har skyddat naturområden i mer än 100 år. 1909 antog riksdagen en lag om nationalparker och bildade de nio första nationalparkerna. Flera av dem omfattade stora arealer i de fjällnära delarna av landet. Sveriges skyddade natur dominerades därefter länge av naturtyper som återfinns i fjällen.¹

De första naturreservaten bildades 1912. Då bestod skyddstypen endast av mindre arealer. Det var först på 1960-talet som arealerna ökade, i och med att ny lagstiftning möjliggjorde bildande av fler och större naturreservat. Det innebar ett ökat skydd av andra naturtyper än de fjällnära. Statistiken visar att arealer av skogsmark, våtmarker, inlandsvatten och hav började öka kraftigt under den andra halvan av 1900-talet.

I slutet av 1900-talet genomfördes flera insatser med stor betydelse för den skyddade naturens utveckling i Sverige. Det första var den landsomfattande urskogsinventeringen som utfördes i Naturvårdsverkets och Skogsstyrelsens regi från 1978 och några år framåt. Inventeringen utgjorde underlag för ett utökat skydd av skogsmark och förde med sig kraftigt ökade arealer av naturreservat. Bland annat länsstyrelserna i Västerbotten och Norrbotten beslutade att skydda flera mycket stora fjällurskogar. Urskogsinventeringen var det första egentliga planeringsunderlaget för skydd av värdefulla skogar.

1995 blev Sverige en del av Natura 2000-nätverket och fick med det en ny skyddsform. Natura 2000 är ett nätverk av skyddade områden i hela EU och används som ett verktyg för att nå målet i EU:s art- och habitatdirektiv med syftet att bibehålla biologisk mångfald. För att nå målet ska EU-länder utse särskilt skyddsvärda områden. Områden kan även pekas ut enligt EU:s fågeldirektiv.

1999 fattade Sveriges riksdag beslut om de nationella miljömål som sedan dess har varit vägledande för den svenska miljöpolitiken och i arbetet med miljöfrågor i det svenska samhället. Flera av målen har koppling till skydd av områden, bland annat *Myllrande våtmarker*, *Storslagen fjällmiljö* och *Levande skogar*. Samma år trädde den svenska

¹ Naturvårdsverket beskriver historiken i publikationen Svenskt Naturskydd 100 år, <https://naturvardsverket.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A1610122&dsid=7461>

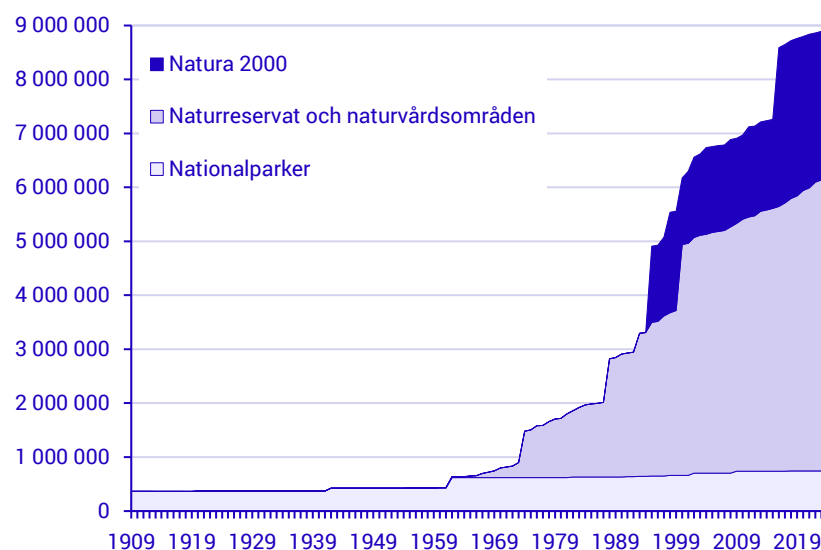
miljöbalken i kraft, med tydliga riktlinjer för skydd av natur. Bland annat fick enskilda kommuner möjlighet att bilda skyddade områden.

Från 1999 till 2000 ökade de skyddade arealerna med mer än 600 000 hektar, genom kompletteringar av Natura 2000-områden och att flera stora domänreservat i Norrbottens län ombildades till naturreservat.

Diagram 2.1. Skyddad natur per skyddsform, ackumulerad areal 1909-2024

Ackumulerad totalareal för nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och Natura 2000-områden (habitatdirektivet SCI)

Totalareal i hektar

Källa: Naturvårdsverket

Skyddade områden från år 2000

Mellan 2000 och 2024 har det bildats nya skyddade områden med en sammanlagd areal på mer än 3,4 miljoner hektar. Mer än hälften av den arealen utgörs av hav. De största arealerna hav skyddades 2016, när flera större Natura 2000-områden och naturreservat i marin miljö bildades eller utökades. De omfattade sammanlagt 1,3 miljoner hektar och fanns framför allt utanför Skånes, Kalmars och Gotlands kust, till stora delar belägna i Sveriges ekonomiska zon.

Den näst vanligaste naturtypen i nya områden är skogsmark och låg fjällskog, som står för 18 procent av den totala arealen i områden som har bildats sedan 2000. De största nytillkomna arealerna skogsmark och låg fjällskog för ett enskilt år avser 2024, då nästan 67 000 hektar tillkom för den naturtypen inom nya områden. Stora ökningar kan även kopplas till 2002 och 2004. Sjöar och vattendrag är den tredje vanligaste naturtypen i skyddade områden som har bildats sedan 2000. De utgör 16 procent av den totala arealen i de nya områdena. De största ökningarna finns framför allt i områden som bildades 2000 och 2002.

Övrigt ovan fjällnära gräns står för 7 procent, öppen våtmark för 5 procent och övrigt nedan fjällnära gräns för 2 procent av arealerna i de områden som har bildats sedan 2000.

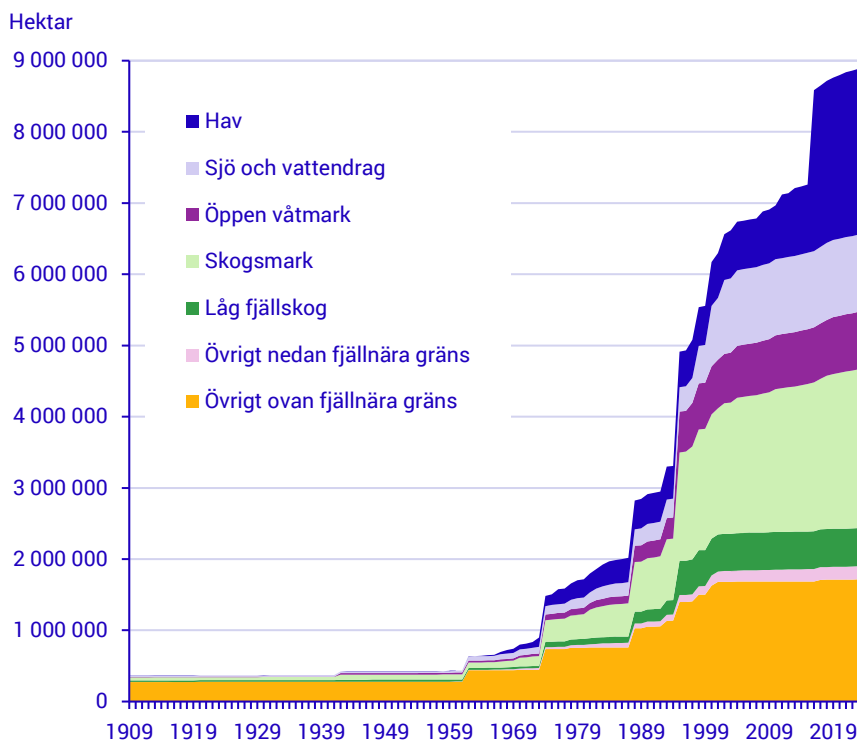
Diagrammen 2.1 till 2.7 visar arealer utan överlapp, utifrån gällandedatum (laga kraft). Utökningar av redan gällande områden redovisas på ursprungligt gällandedatum. Se även avsnittet *Kort om statistiken*.

Flera Natura 2000-områden överlappar nationalpark och naturreservat. Vid överlapp mellan skyddsformer redovisas de i ordningen:

1. nationalpark
2. naturreservat/
naturvårdsområde
3. Natura 2000-område.

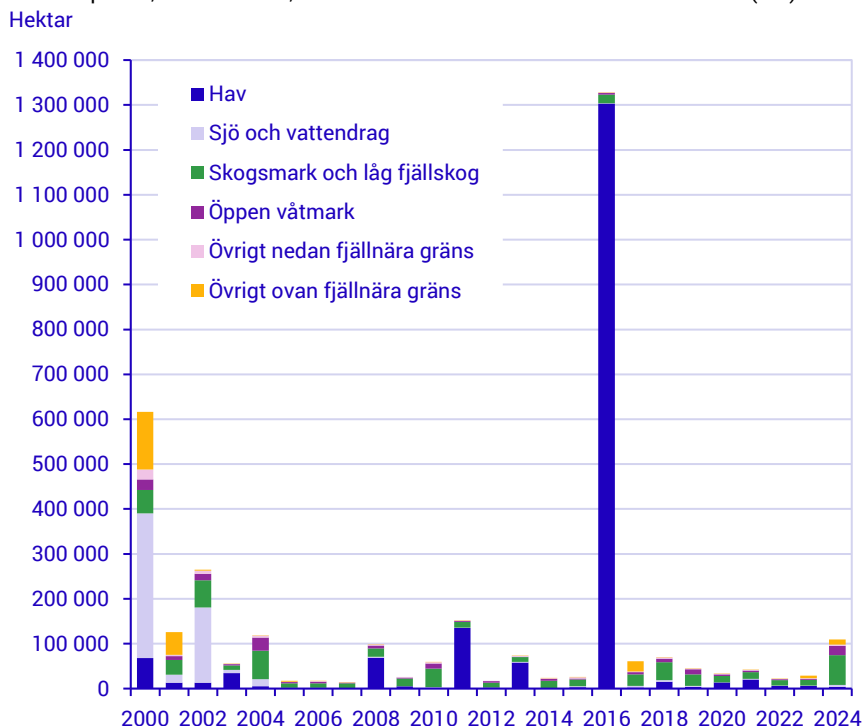
Övrigt ovan eller nedan fjällnära gräns är åkermark, exploaterad mark och övrig öppen mark med och utan vegetation.

Diagram 2.2. Skyddad natur per naturtyp, ackumulerad areal 1909–2024
Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och Natura 2000-områden (SCI)

Källa: Naturvårdsverket. Diagrammet visar skyddad natur utifrån gällandedatum (laga kraft). Utökningar av redan gällande områden redovisas på ursprungligt gällandedatum.

Diagram 2.3. Nya skyddade områden, areal per naturtyp och år, 2000–2024
Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och Natura 2000-områden (SCI)

Källa: Naturvårdsverket. Diagrammet visar skyddad natur utifrån gällandedatum (laga kraft). Utökningar av redan gällande områden redovisas på ursprungligt gällandedatum.

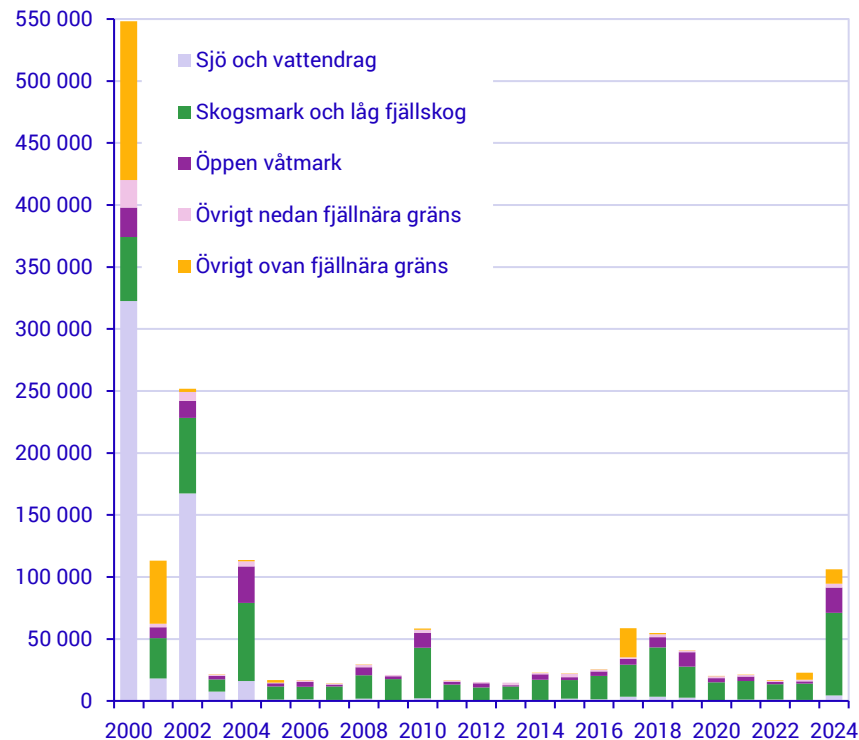
I statistiken visas utökningar av redan gällande områden på det år som området bildades och först blev gällande. Utökningar av äldre områden syns därför inte i diagram 2.3. Till exempel har 2020 års utökning av naturreservatet Svenska Högarna registrerats på 1976, som är reservatets ursprungliga gällandedatum. Utökningen syns därmed inte i Diagram 2.3.

Se även avsnittet *Kort om statistiken*.

Diagram 2.4. Nya skyddade områden, areal per år och naturtyp på land samt sjöar och vattendrag, 2000–2024

Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och Natura 2000-områden (SCI)

Hektar

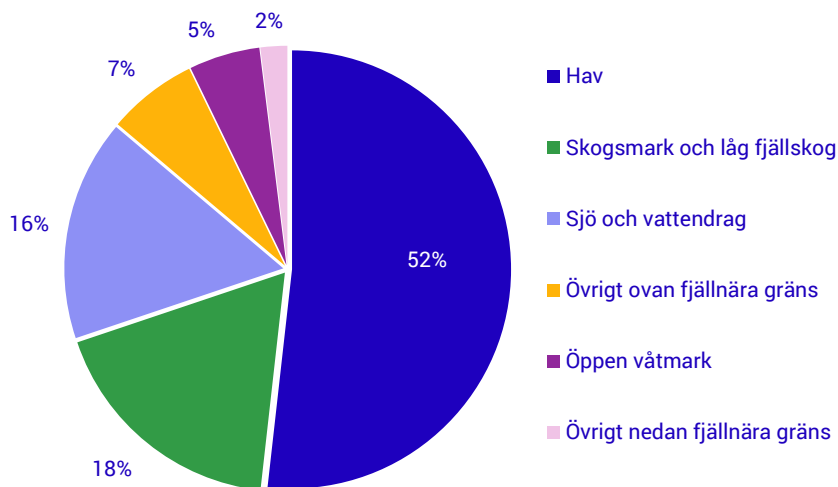
I statistiken visas utökningar av redan gällande områden på det år som området bildades och först blev gällande. Utökningar av äldre områden syns därför inte i diagram 2.4 och 2.5. Se även avsnittet *Kort om statistiken*.

Övrigt ovan eller nedan fjällnära gräns är åkermark, exploaterad mark och övrig öppen mark med och utan vegetation.

Källa: Naturvårdsverket. Diagrammet visar skyddad natur utifrån gällandedatum (laga kraft). Utökningar av redan gällande områden redovisas på ursprungligt gällandedatum.

Diagram 2.5. Nya skyddade områden per naturtyp, andel av total skyddad areal 2000–2024

Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och Natura 2000-områden (SCI)

Källa: Naturvårdsverket. Diagrammet visar skyddad natur utifrån gällandedatum (laga kraft). Utökningar av redan gällande områden redovisas på ursprungligt gällandedatum.

Nya skyddade arealer 2024

Under 2024 ökade naturreservatens areal med både nya områden och utökningar av redan gällande reservat. Sammanlagt växte skyddsformen med nästan 206 000 hektar. Knappt 30 procent av de nya arealerna överlappades av äldre Natura 2000-områden, vilket gav en nettoökning på cirka 148 000 hektar. Den sammanlagda arealen för helt nya naturreservat 2024, exklusive utökningar av äldre reservat, uppgick till drygt 166 000 hektar, utan överlapp mot Natura 2000-områden. Inga nya nationalparker, naturvårdsområden eller Natura 2000-områden tillkom under 2024.

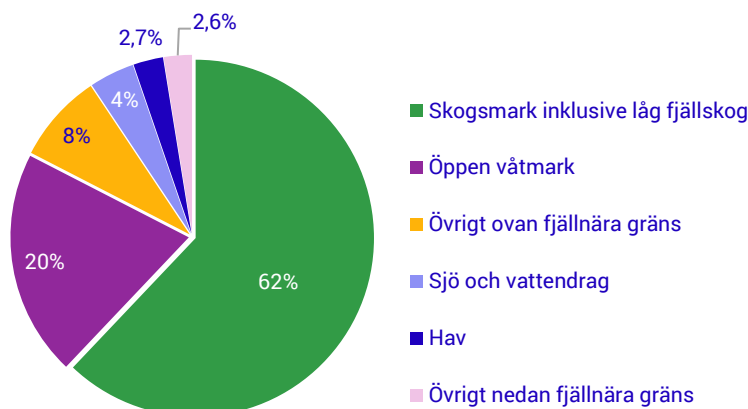
Mer än 60 procent av 2024 års arealökning utgjordes av naturtypen skogsmark och låg fjällskog. Därefter var öppen våtmark vanligast, följt av övrigt ovan fjällnära gräns, där bland annat kalfjäll ingår.

Av den ackumulerade arealen för alla områden som har skyddats sedan 1909, utgör skogsmark och låg fjällskog 31 procent. Havsarealerna står för 26 procent och övrig mark ovan fjällnära gräns utgör 19 procent.

Diagram 2.6. Nya skyddade arealer per naturtyp, andel av total ny areal 2024
Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och Natura 2000-områden (SCI)

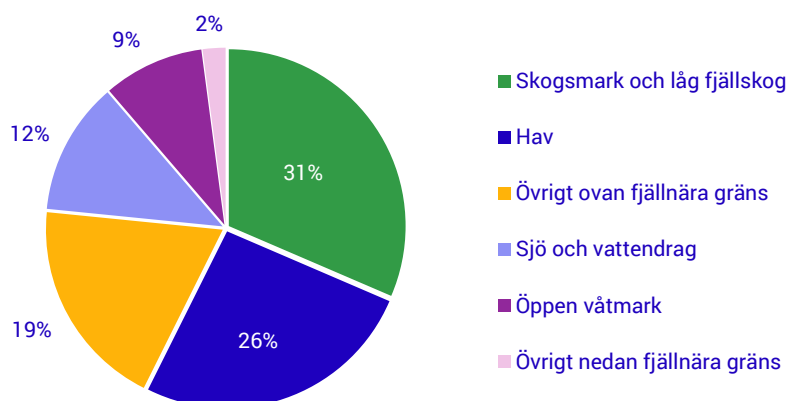
Diagram 2.6 visar samtliga arealer som har tillkommit under 2024, både i helt nya områden och utökningar av redan gällande områden.

Övrigt ovan eller nedan fjällnära gräns är åkermark, exploaterad mark och övrig öppen mark med och utan vegetation.

Källa: Naturvårdsverket.

Diagram 2.7. Skyddad natur per naturtyp, andel av total ackumulerad areal 1909–2024
Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och Natura 2000-områden (SCI)

Källa: Naturvårdsverket

Antal och arealer per skyddsform

Diagram 3.1. Antal områden per skyddsform, 2024-12-31

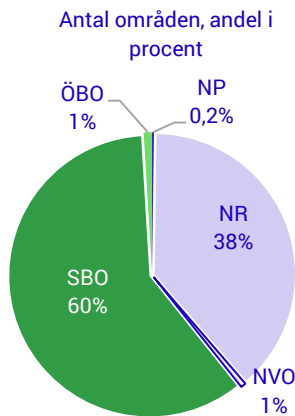
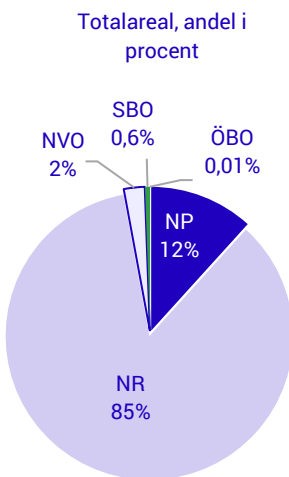

Diagram 3.2. Totalareal per skyddsform, 2024-12-31

NP: Nationalparker
NR: Naturreservat
NVO: Naturvårdsområden
SBO: Skogliga biotopskyddsområden
ÖBO: Övriga biotopskyddsområden

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Storleksfördelning

Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och biotopskyddsområden är nationella och permanenta skyddsformer för skydd av natur, eftersom de regleras i svensk lagstiftning och saknar begränsningar i tid. De omfattar nästan 15 000 olika objekt, fördelade på mer än 6,3 miljoner hektar.

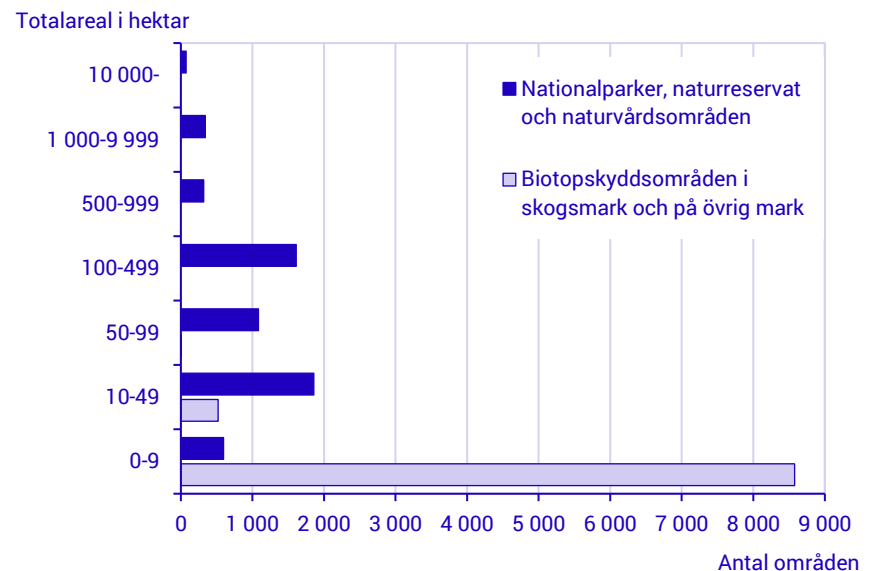
Sveriges nationalparker omfattar flera stora ytor. Trots att de endast är 30 till antalet, står de för 12 procent av den permanent och nationellt skyddade arealen.

Naturreservaten består av nästan 6 000 områden, vilket är nästan 40 procent av det sammanlagda antalet skyddade områden. Det finns flera mycket stora naturreservat, vilket leder till att deras sammanlagda areal utgör huvuddelen av allt permanent och nationellt områdesskydd.

Naturvårdsområden utgör en liten andel av skyddet, både vad gäller antal områden och areal. De bestod av 89 objekt 2024 och det bildas inga nya områden av skyddsformen.

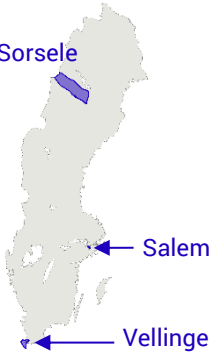
Biotopskyddsområden omfattar fler än 9 000 objekt och utgör därmed en betydande del av det totala antalet skyddade områden. De ska enligt gällande riktlinjer inte ha för stor yta per objekt. Därför är de flesta biotopskydd mindre än 10 hektar och deras sammanlagda areal utgör mindre än 1 procent av den totala skyddade arealen. Biotopskydd i skogsmark är både vanligast och har störst sammanlagd areal.

Diagram 3.3. Antal skyddade områden per storleksklass, 2024-12-31

Källa: Naturvårdsverket och SCB

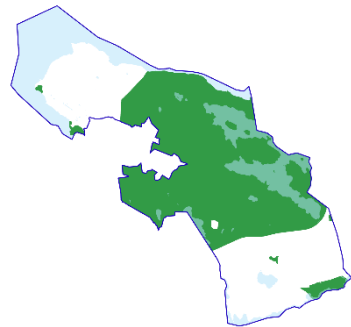
Karta 3.1. Översikt kommunerna Salem, Sorsele, Vellinge. Skyddade områden i dessa kommuner visas i kartorna 3.2, 3.3 och 3.5

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Karta 3.2. Skyddad natur i Salems kommun 2024-12-31

Skyddade områden visas i grönt, vatten i ljusblått, kommungräns i mörkblått.

Källa: Naturvårdsverket och SCB.
Bakgrundskarta med vatten och kommungräns: ©Lantmäteriet

Karta 3.3. Skyddad natur i Sorsele kommun 2024-12-31

Skyddade områden visas i grönt, vatten i ljusblått, kommungräns i mörkblått.

Källa: Naturvårdsverket och SCB.
Bakgrundskarta med vatten och kommungräns: ©Lantmäteriet

Skyddad natur i kommuner

I alla landets kommuner finns någon typ av skyddad natur, i form av nationalpark, naturreservat, naturvårdsområde eller biotopskydd. I fyra kommuner var mer än hälften av landarealen skyddad 2024. Det är Salem och Vaxholm i Stockholms län, Sorsele i Västerbottens län och Jokkmokk i Norrbottens län.

Av de tio kommuner som hade högst andel skyddad landareal 2024, är fem belägna i Stockholms län. Övriga finns i Västerbottens, Norrbottens och Dalarnas län. Det är en betydande skillnad i arealstorlek mellan kommunerna i Stockholm jämfört med övriga på topplistan. De nordliga kommunernas större storlek innebär att avsevärt större arealer måste skyddas för att det ska bli höga andelar i förhållande till kommunernas totala landarealer. Salems skyddade landareal i hektar utgör mindre än 1 procent av Sorseles skyddade landareal, samtidigt som Salem har en högre andel skyddad landareal än Sorsele.

Tabell 3.1. Tio-i-topp, andel skyddad landareal per kommun 2024-12-31
Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och biotopskyddsområden

Län	Kommun	Skyddad landareal i hektar	Andel av kommunens hela landareal, i procent
Stockholms län	Salem	3 180	59
Västerbottens län	Sorsele	421 476	57
Norrbottens län	Jokkmokk	908 006	51
Stockholms län	Vaxholm	2 927	51
Stockholms län	Tyresö	3 165	46
Norrbottens län	Gällivare	652 717	41
Stockholms län	Huddinge	4 937	38
Stockholms län	Sollentuna	1 709	32
Västerbottens län	Vilhelmina	246 215	30
Dalarnas län	Älvdalen	208 369	30

Källa: Naturvårdsverket och SCB.

Höga andelar i Stockholm och fjällnära kommuner

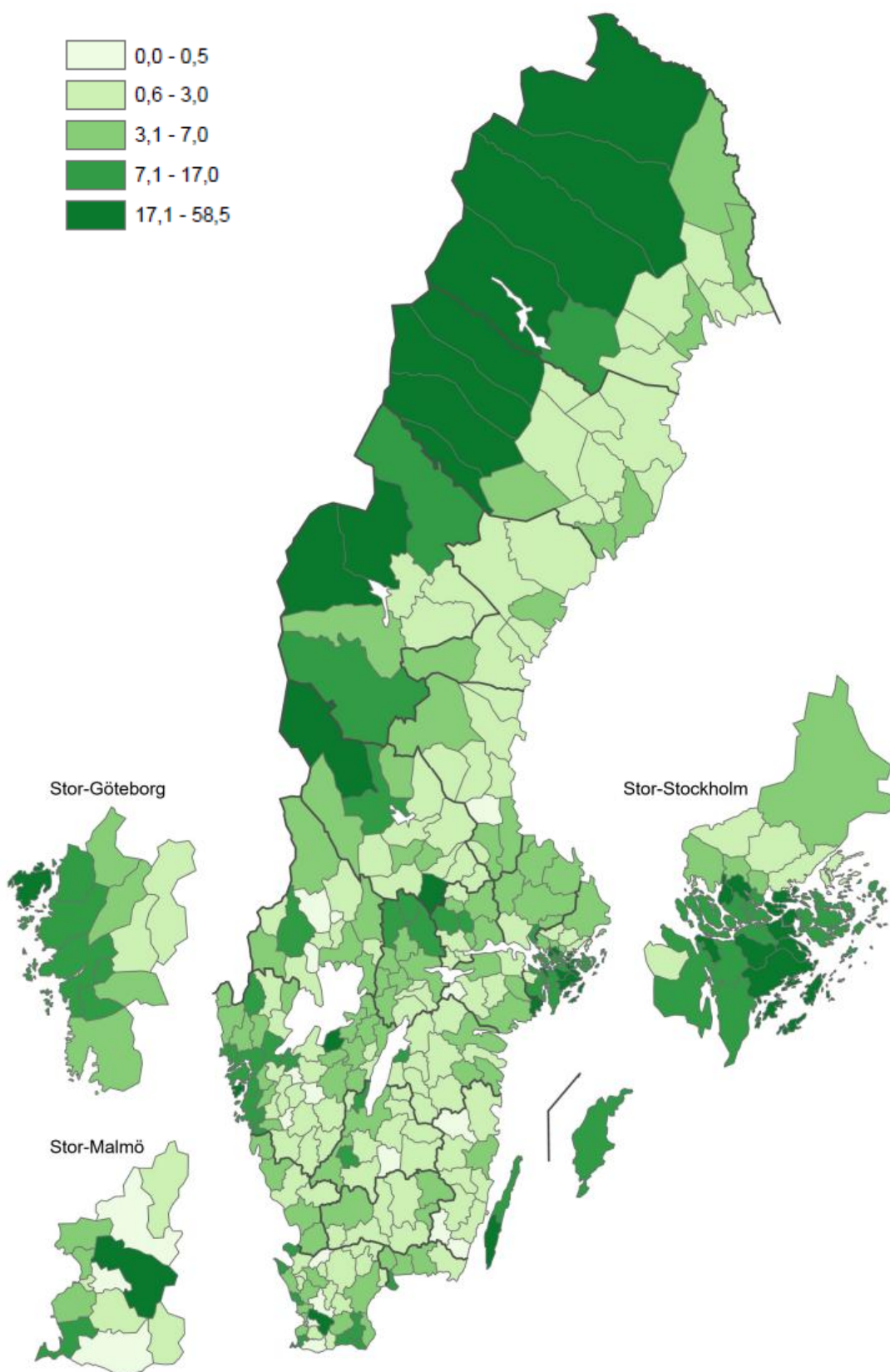
Kartan på nästa sida visar hur den skyddade naturen fördelar sig mellan alla landets kommuner och ger samtidigt en bild av varje kommuns hela storlek. De mörkare färgerna visar en högre andel skyddad natur och de ljusare färgerna en lägre andel.

De högre andelarna ser vi i flera av de fjällnära kommunerna, samt i flera kommuner belägna i Stockholms län. I övriga landet ser vi höga andelar i bland annat Trosa, Mörbylånga, Götene och Lund. I drygt 10 av landets 290 kommuner är mindre än 0,5 procent av landarealen skyddad.

Karta 3.4. Andel (%) skyddad landareal per kommun, 2024-12-31

Kartan visar skyddad landareal i nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och biotopskyddsområden (skogliga och övriga), som andel av kommunens hela landareal.

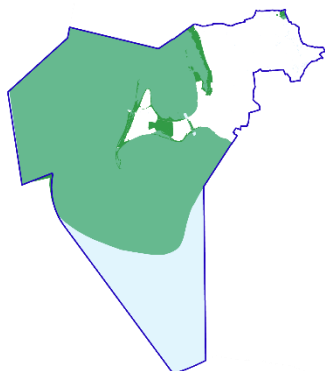
För statistik över alla kommuner, se Tabellbilaga 1, samt Excelfil på SCB:s webbplats www.scb.se/MI0603.

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Karta 3.5. Skyddad natur i Vellinge kommun 2024-12-31

Skyddade områden visas i grönt, vatten (utan skydd) i ljusblått, kommungräns i mörkblått.

Källa: Naturvårdsverket och SCB.
Bakgrundskarta med vatten och kommungräns: ©Lantmäteriet

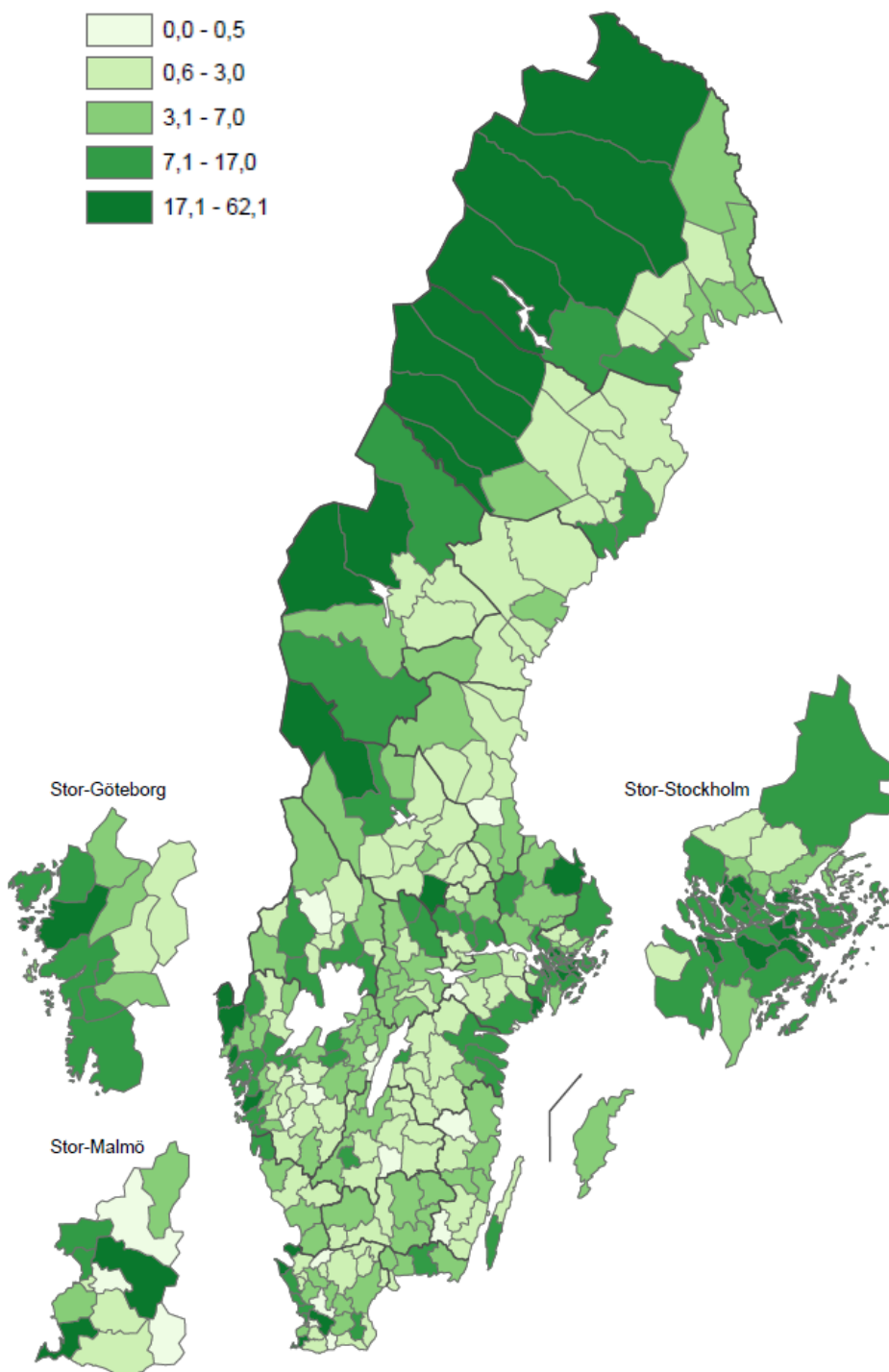
Kartan 3.6 visar skyddad totalareal i nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och biotopskyddsområden (skogliga och övriga), som andel av kommunens hela totalareal.

För statistik över alla kommuner, se Tabellbilaga 1, samt Excelfil på SCB:s webbplats www.scb.se/MI0603.

Vellinge störst andel skyddad totalareal

Skyddad totalareal per kommun inkluderar inlandsvatten och hav. Det ger en annan bild av hur naturskyddet fördelas mellan Sveriges kommuner. Vellinge kommun i Skåne län har då den högsta andelen skydd, med 62 procent av kommunens totala areal. Av Vellinges skyddade areal 2024 var 96 procent hav. De fjällnära kommunerna och flera storstadsnära kommuner har fortfarande höga andelar skydd, även när vattenarealer inkluderas.

Karta 3.6. Andel (%) skyddad totalareal per kommun, 2024-12-31

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Karta 3.7. Nationalparker 2024-12-31

Nationalparker visas i grönt.
Områden som är mindre än 10 000 hektar visas som punkter.

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Nationalparker

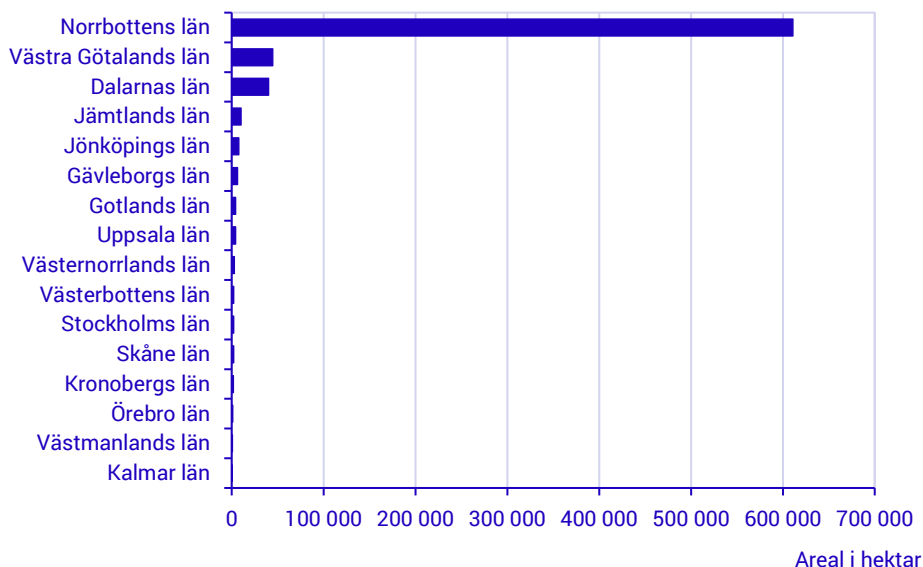
Ett större sammanhängande område av viss landskapstyp kan med stöd av 7 kap. 2 § miljöbalken inrättas som nationalpark. Området bör befinna sig i "naturligt tillstånd eller i väsentligt oförändrat skick". En förutsättning är att staten äger marken. Beslut om att inrätta nationalpark fattas av riksdag och regering. Naturvårdsverket ansvarar för beslutsunderlag och planering av nationalparkerna, bland annat genom Nationalparksplan för Sverige.

Flest nationalparker i Norrbotten

De första nio nationalparkerna inrättades 1909. De flesta och största områdena var då belägna i Norrbottens fjällnära delar, i och med att bland annat Abisko och Sareks nationalparker bildades. Även områden i andra delar av landet ingår bland de första nationalparkerna, som Ängsö i Stockholms län, Garphyttan i Örebro län, Hamra i Gävleborgs län, Sonfjället i Jämtlands län och Gotska Sandön i Gotlands län.

Idag finns det 30 nationalparker, belägna i 16 av Sveriges 21 län. De omfattar tillsammans mer än 743 200 hektar. 82 procent av den arealen finns i Norrbottens län, med den större delen i de fjällnära områdena. Totalt sett består nationalparkerna av 85 procent landarealer. Inlandsvattnet utgör 9 procent och havsvattnet 6 procent av den totala arealen. De två nationalparker som har störst havsvattenareal är Kosterhavets nationalpark och Haparanda skärgård.

Diagram.3.4. Nationalparker, totalareal per län 2024-12-31

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Sveriges två största nationalparker är Padjelanta/Badjelánnda och Sarek i den fjällnära delen av Norrbottens län. Båda omfattar nästan 200 000 hektar vardera. Sarek inrättades 1909 och Padjelanta/Badjelánnda 1962. Det senast inrättade området är Åsnens nationalpark, i Kronobergs län, som blev gällande 2018. Området är knappt 2 000 hektar stort, av vilket 74 procent är inlandsvatten.

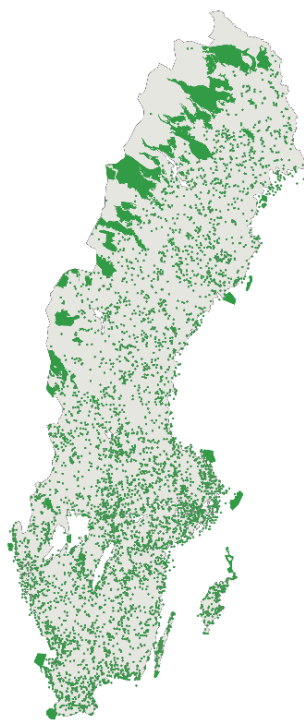
Tabell 3.2. Nationalparker 2024-12-31

Namn	Län	Inrättad, år	Areal i hektar			
			Land	Inlandsvatten	Havsvatten	Totalt
Abisko	Norrbottnens län	1909	6 785	926	0	7 710
Björnlandet	Västerbottnens län	1991	2 335	36	0	2 371
Blå Jungfrun	Kalmar län	1926	65	0	124	190
Dalby Söderskog	Skåne län	1918	37	0	0	37
Djurö	Västra Götalands län	1991	321	2 002	0	2 323
Fulufjället	Dalarnas län	2002	37 578	863	0	38 441
Färnebofjärden	Uppsala län Västmanlands län Dalarnas län Gävleborgs län	1998	6 296	4 168	0	10 464
Garphyttan	Örebro län	1909	111	0	0	111
Gotska Sandön	Gotlands län	1909	3 668	0	796	4 464
Hamra	Gävleborgs län	1909	1 321	60	0	1 381
Haparanda Skärgård	Norrbottnens län	1995	817	2	6 612	7 430
Kosterhavets nationalpark	Västra Götalands län	2009	861	1	37 962	38 824
Muddus/Muttos	Norrbottnens län	1942	49 261	1 876	0	51 137
Norra Kvill	Kalmar län	1927	107	2	0	110
Padjelanta/Badjelánnda	Norrbottnens län	1962	167 133	32 765	0	199 898
Pieljekaise	Norrbottnens län	1909	14 090	1 395	0	15 485
Sarek	Norrbottnens län	1909	193 115	5 351	0	198 466
Skuleskogen	Västernorrlands län	1984	2 741	35	281	3 057
Stenshuvud	Skåne län	1986	302	0	97	399
Stora Sjöfallet/ Stuor Muorkke	Norrbottnens län	1909	115 966	12 028	0	127 993
Store Mosse	Jönköpings län	1982	7 409	265	0	7 674
Sonfjället	Jämtlands län	1909	10 357	21	0	10 378
Söderåsen	Skåne län	2001	1 615	5	0	1 620
Tiveden	Västra Götalands län Örebro län	1983	1 823	218	0	2 041
Tresticklan	Västra Götalands län	1996	2 713	193	0	2 906
Tyresta	Stockholms län	1993	1 874	88	0	1 962
Töfsingdalen	Dalarnas län	1930	1 579	11	0	1 590
Vadvetjåkka	Norrbottnens län	1920	2 641	63	0	2 704
Åsnens nationalpark	Kronobergs län	2018	491	1 378	0	1 869
Ängsö	Stockholms län	1909	81	0	114	195
Summa			633 491	63 751	45 986	743 228

Källa: Naturvårdsverket och SCB.

Karta 3.8. Naturreservat 2024-12-31

Naturreservat visas i grönt.
Områden som är mindre än 10 000 hektar visas som punkter.

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Naturreservat

Naturreservat bildas av länsstyrelser eller kommuner med stöd av 7 kap. 4–6 § miljöbalken. I Sverige och många andra länder är naturreservat ett av de vanligaste sätten att permanent skydda värdefull natur.

Fler än 220 nya områden

Under 2024 ökade antalet naturreservat med 224 områden och nästan 206 000 hektar. Landarealerna utgjorde 92 procent av de tillkommande arealerna, inlandsvatten stod för 6 procent och havsvatten för 2 procent. Den största ökning skedde i Norrbottens län, där antalet naturreservat växte med 40 områden och mer än 82 000 hektar totalt. Därefter var ökningen störst i Västerbottens län.

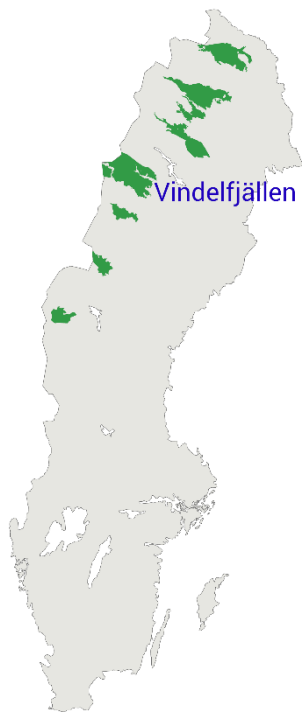
Tabell 3.3. Naturreservat per län 2024-12-31

Län	Antal	Areal i hektar			
		Land	Inlandsvatten	Havsvatten	Totalt
Stockholms län	370	59 010	6 380	130 899	196 289
Uppsala län	196	33 778	6 483	63 358	103 619
Södermanlands län	188	18 513	5 135	27 540	51 187
Östergötlands län	317	26 219	5 355	34 224	65 798
Jönköpings län	177	18 419	2 228	0	20 647
Kronobergs län	151	20 343	7 957	0	28 300
Kalmar län	205	27 414	1 799	36 022	65 235
Gotlands län	160	16 382	848	65 084	82 313
Blekinge län	125	10 552	675	27 610	38 837
Skåne län	378	34 911	3 158	119 819	157 888
Hallands län	207	17 418	1 609	9 851	28 878
Västra Götalands län	536	83 374	21 029	49 323	153 726
Värmlands län	235	64 482	53 099	0	117 581
Örebro län	315	32 879	5 242	0	38 122
Västmanlands län	132	22 417	10 975	0	33 392
Dalarnas län	399	246 555	7 908	0	254 463
Gävleborgs län	250	37 778	4 944	12 536	55 258
Västernorrlands län	234	36 655	5 334	9 572	51 561
Jämtlands län	259	595 738	36 693	0	632 431
Västerbottens län	440	984 563	45 388	83 483	1 113 434
Norrbottens län	494	1 959 073	100 500	64 698	2 124 271
Riket	5 768	4 346 518	332 741	734 191	5 413 450

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Karta 3.9. De 10 största naturreservaten 2024.

Naturreservat visas i grönt. Endast Vindelfjällen är namngivet.

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Karta 3.10. De största nya naturreservaten 2024, Nåara/Härbergsdalen och Satsfjället

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Naturreservat utgör 10 procent av Sveriges yta

Av Sveriges totala areal är 10 procent naturreservat. Bland länen har Norrbotten den största andelen naturreservat i förhållande till hela länets yta, med 19 procent. Det följs av Västerbottens län, där andelen är 17 procent.

Vindelfjällen är störst

Av Sveriges 10 största naturreservat finns samtliga i de fjällnära delarna av Sverige. Allra störst är Vindelfjällen i Västerbottens län, med en yta på 564 900 hektar. Det är nästan lika stort som hela Hallands län (exklusive havsareal). Vindelfjällens naturreservat bildades 1974 och har sedan dess utökats i omgångar.

Tabell 3.4. De 10 största naturreservaten 2024-12-31
Arealer är avrundande till jämna 100-tal

Namn	Län	Totalareal i hektar
Vindelfjällen	Västerbottens län	564 900
Torneträsk-Soppero fjällurskog	Norrbottens län	336 900
Sjaunja	Norrbottens län	285 000
Udtja	Norrbottens län	146 500
Vålådalen	Jämtlands län	121 100
Ultevis fjällurskog	Norrbottens län	117 200
Hotagen	Jämtlands län	115 900
Pärlälvens fjällurskog	Norrbottens län	115 700
Marsfjället	Västerbottens län	105 000
Lina fjällurskog	Norrbottens län	98 000

Källa: Naturvårdsverket

Största nya naturreservaten 2024

Det största nya naturreservatet 2024 var Nåara/Härbergsdalen i Strömsunds kommun, i den nordliga och fjällnära delen av Jämtlands län. Det näst största nya naturreservatet var Satsfjället, som främst är beläget i Vilhelmina kommun, i Västerbottens län.

Områdena omfattar 30 250, respektive 25 491 hektar av fjällmiljöer, med öppna marker, sjöar och vattendrag, våtmarker och skogar. Syftet med dem är i första hand att bevara den biologiska mångfalden av både värdefulla naturmiljöer och kulturlandskap präglade av renskötsel och bete. Områdena är också viktiga för friluftslivet och för att tillgodose behovet av ostörda och opåverkade miljöer.

De båda naturreservaten överlappas helt eller delvis av äldre Natura-2000-områden. Om de överlappande arealerna räknas bort, ger det ett nettotillskott på nästan 14 000 hektar skyddade arealer för de två största nya naturreservaten 2024.

Karta 3.11. Naturvårdsområden
2024-12-31

Naturvårdsområden visas i grönt.
Områden som är mindre än 5 000
hektar visas som punkter.

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Naturvårdsområden

Naturvårdsområde infördes som områdesskydd i naturvårdslagen 1974, men upphörde i och med införandet av miljöbalken 1999. Skyddsformen förekommer främst i marina miljöer och i skogsområden avsedda för friluftsliv. Enligt lagstiftningen får föreskrifterna inte vara så ingripande att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom området. Det skiljer skyddsformen från andra typer av formellt skydd och är en orsak till att naturvårdsområden särskiljs i statistiken, bland annat vid redovisning av skyddad skogsmark.

Skydd av flera kustområden

Flera kustområden är skyddade som naturvårdsområden, bland annat runt Gotland och Fårö, samt på Västkusten. Skyddet saknas helt i fjällregionen. Både areal och antal naturvårdsområden minskar gradvis, till följd av att områdena successivt ombildas till naturreservat. Under 2024 har skyddsformen minskat med drygt 50 hektar.

Tabell 3.5. Naturvårdsområden per län 2024-12-31

Län	Antal	Areal i hektar			
		Land	Inlandsvatten	Havsvatten	Totalt
Stockholms län	3	483	45	437	965
Uppsala län	0	0	0	0	0
Södermanlands län	4	2 375	250	261	2 886
Östergötlands län	0	0	0	0	0
Jönköpings län	3	2 443	70	0	2 513
Kronobergs län	0	0	0	0	0
Kalmar län	11	6 625	7	0	6 632
Gotlands län	1	8 834	33	130	8 997
Blekinge län	0	0	0	0	0
Skåne län	8	5 510	43	132	5 685
Hallands län	3	885	9	2 935	3 830
Västra Götalands län	27	19 113	5 967	20 462	45 542
Värmlands län	1	8 136	1 252	0	9 388
Örebro län	1	12 407	1 751	0	14 157
Västmanlands län	1	8 016	399	0	8 415
Dalarnas län	6	24 905	2 085	0	26 989
Gävleborgs län	11	2 125	765	1 084	3 974
Västernorrlands län	3	6 862	696	690	8 249
Jämtlands län	0	0	0	0	0
Västerbottens län	5	48	0	10	58
Norrbottens län	1	593	17	0	610
Riket	89	109 362	13 390	26 141	148 892

Källa: Naturvårdsverket och SCB.

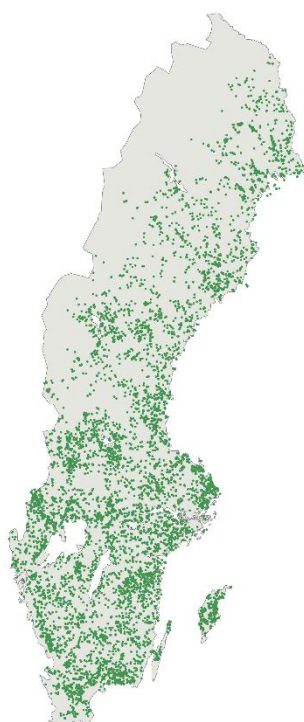
Biotopskyddsområden i skogsmark och övrig mark

Med stöd av 7 kap. 11 § miljöbalken kan speciella eller värdefulla biotoper skyddas. Det är mindre mark- eller vattenområden som utgör livsmiljö för hotade djur- eller växtarter eller som av annan orsak är särskilt skyddsvärda. Inom områdena får inte verksamhet som kan skada naturmiljön bedrivas. Ofta används skyddet för att bevara nyckelbiotoper.

Biotopskyddsområden i skogsmark beslutas av Skogsstyrelsen eller kommuner, i enlighet med 6 § i förordningen (1998:1252) om områdesskydd. Biotopskyddsområden på övrig mark beslutas av länsstyrelserna och kommunerna, enligt miljöbalken 5 § och 7 §. De flesta beslut om övrig mark avser jordbruksmark, men det finns även områden vars syfte är att bevara vattenmiljöer.

Karta 3.12. Skogliga biotopskyddsområden 2024-12-31

Områdena visas som gröna punkter

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Tabell 3.6. Biotopskyddsområden i skogsmark per län 2024-12-31

Län	Antal	Areal i hektar	
		Land	Totalt
Stockholms län	347	1 515	1 515
Uppsala län	308	1 156	1 156
Södermanlands län	302	1 015	1 015
Östergötlands län	472	1 632	1 632
Jönköpings län	238	709	710
Kronobergs län	340	1 125	1 125
Kalmar län	380	1 318	1 318
Gotlands län	318	1 391	1 392
Blekinge län	231	712	713
Skåne län	543	1 240	1 240
Hallands län	228	894	894
Västra Götalands län	741	2 288	2 289
Värmlands län	907	3 031	3 032
Örebro län	363	1 146	1 146
Västmanlands län	192	575	575
Dalarnas län	700	3 821	3 823
Gävleborgs län	429	1 798	1 798
Västernorrlands län	308	1 323	1 323
Jämtlands län	437	2 355	2 355
Västerbottens län	566	2 714	2 714
Norrbottens län	608	3 416	3 416
Riket	8 958	35 175	35 184

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Arealerna inkluderar improduktiv skogsmark.

Arealer i skogsmark störst i Dalarna

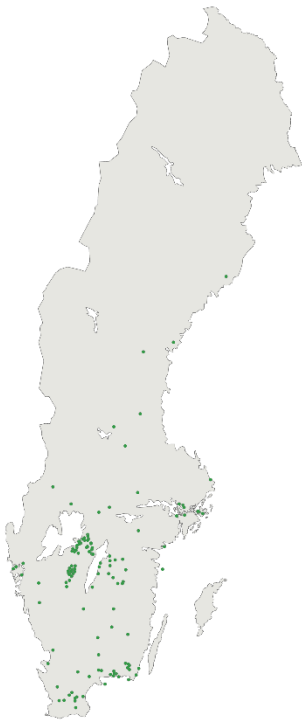
Biotopskyddsområden i skogsmark finns nästan uteslutande på land, med några få hektar inlandsvatten. Den största arealen finns i Dalarnas län. Under 2024 har antalet vuxit med nästan 120 områden och drygt 900 hektar. Den arealmässigt största ökningen gjordes i Dalarnas län, där skyddsformen ökade med cirka 100 hektar.

Biotopskydd på övrig mark vanligast i Västra Götaland

Biotopskyddsområden på övrig mark finns främst i södra och mellersta Sverige. Västra Götalands län har både flest antal områden och den största arealen. Ett fåtal områden finns i de mer kustnära delarna av norra Sverige, men skyddsformen saknas helt i Jämtlands och Norrbottens län. Under 2024 tillkom 2 nya biotopskyddsområden, med 1 område vardera i Västra Götaland och i Västernorrlands län.

Karta 3.13. Övriga biotopskyddsområden 2024-12-31

Områdena visas som gröna punkter (större punktstorlek än i karta 3.12 på grund av färre objekt)

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Tabell 3.7. Biotopskyddsområden på övrig mark per län 2024-12-31

Län	Antal	Areal i hektar			
		Land	Inlandsvatten	Havsvatten	Totalt
Stockholms län	11	59	10	17	87
Uppsala län	0	0	0	0	0
Södermanlands län	2	9	0	0	9
Östergötlands län	16	23	0	13	35
Jönköpings län	3	12	0	0	12
Kronobergs län	4	10	1	0	11
Kalmar län	1	0	0	0	1
Gotlands län	0	0	0	0	0
Blekinge län	18	52	0	25	77
Skåne län	13	31	1	0	32
Hallands län	1	2	0	0	2
Västra Götalands län	63	139	5	195	339
Värmlands län	2	2	0	0	2
Örebro län	2	4	0	0	4
Västmanlands län	1	1	0	0	1
Dalarnas län	2	4	0	0	4
Gävleborgs län	1	3	0	0	3
Västernorrlands län	2	1	0	0	1
Jämtlands län	0	0	0	0	0
Västerbottens län	1	6	0	0	6
Norrbottens län	0	0	0	0	0
Riket	143	358	17	249	625

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Land- och vattenarealer beräknas med hjälp av Lantmäteriets geodata Topografi 10 Nedladdning, vektor. Inlandsvatten avser endast vattendrag och sjöar som är bredare än cirka 6 meter. Smalare vatten räknas in i landarealen. Detta gäller för alla tabeller i rapporten med SCB som källa.

Skydd av hav vanligast i flera län

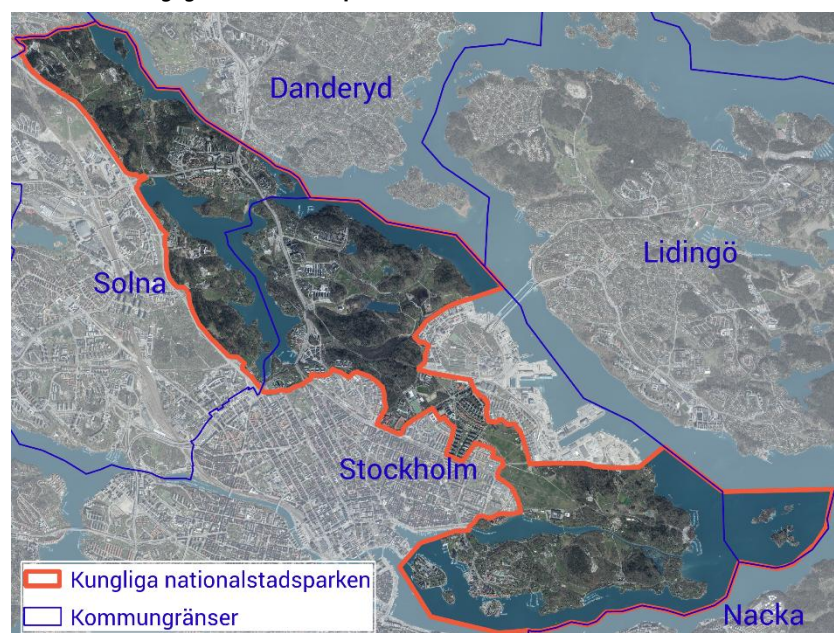
Även om de flesta beslut om övrig mark avser jordbruksmark, är det en betydande andel av arealen som avser havsvatten. Av den totala arealen biotopskydd på övrig mark 2024, var 57 procent landareal, 40 procent var havsvatten och 3 procent var inlandsvatten. De största havsarealerna fanns i Västra Götalands län, där 195 hektar hav skyddades som övriga biotopskyddsområden. Det var 57 procent av skyddsformens totala areal i länet. Även Kalmar län hade en stor andel havsareal i skyddsformen, med 60 procent av den totala arealen biotopskydd på övrig mark. Det rör sig dock om en mycket mindre areal jämfört med Västra Götalands län, då Kalmar län endast hade 1 område och det med en storlek på 1 hektar.

Kungliga nationalstadsparken

Begreppet nationalstadspark regleras i 4 kap 7 § miljöbalken. Inom området får ny bebyggelse och nya anläggningar uppföras och andra åtgärder vidtas endast om det kan ske utan intrång i parklandskap eller naturmiljö, utan att det historiska landskapets natur- och kulturvärden skadas. Det kan vara möjligt att uppföra ett begränsat antal nya byggnader inom befintliga bostadsområden och områden med byggnader för högre utbildning, vetenskaplig forskning, museiverksamhet, idrott och rekreation. Det är också möjligt att bygga om och anpassa byggnader efter sådana verksamheters behov. Åtgärderna ska dock utföras så att karaktären av byggnader i park bevaras.

Den 1 januari 1995 inrättades den första och hittills enda nationalstadsparken, kallad Kungliga nationalstadsparken. Den omfattar området Ulriksdal-Haga-Brunnsviken-Djurgården, och består av drygt 2 600 hektar i kommunerna Stockholm, Solna och Lidingö. Den största delen av parken finns inom Stockholms kommun, följt av Solna. Delarna i Lidingö kommun utgörs av ögruppen Fjäderholmarna.

Karta 3.14. Kungliga nationalstadsparken 2024

Källa: Avgränsning © Länsstyrelsen, övrig geodata © Lantmäteriet, Bearbetning av SCB.

Arealer i fyra kommuner

Nästan 70 procent av nationalstadsparken utgörs av landområden, 30 procent är havsvatten och knappt 1 procent är inlandsvatten. Dess nordliga del följer kommungränsen i vattnet mot Danderyd och i söder avgränsas den i vattnet mot Nacka kommun. Det ger mindre kantarealer av havsvatten i Danderyds och Nacka kommun.

I Solna kommun är drygt 50 hektar av nationalstadsparken även skyddad som naturreservat. Det är Ulriksdals naturreservat och delar av Igelbäcken i Solna som finns inom nationalstadsparkens område.

Tabell 3.8. Kungliga nationalstadsparken, areal i hektar 2024-12-31

Kommun	Land	Inlandsvatten	Havsvatten	Totalt
Stockholm	1 236	14	490	1 740
Solna	557	1	166	725
Lidingö	11	0	137	148
Nacka	0	0	1	1
Danderyd	0	0	1	1
Summa	1 805	15	794	2 614

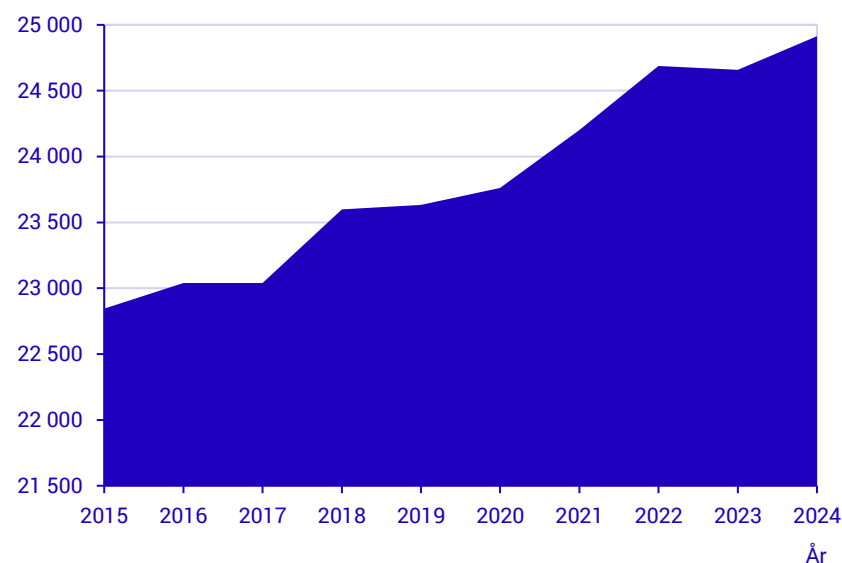
Källa: Länsstyrelsen i Stockholms län och SCB

Växande befolkning inom parken

Sedan 2015 har befolkningen inom nationalstadsparken ökat med drygt 2 000 personer. Vid slutet av 2024 var nästan 25 000 personer folkbokförda på en adress inom parkområdet.

Diagram 3.5. Befolkning inom Kungliga nationalstadsparken, 31 december 2015 till 2024

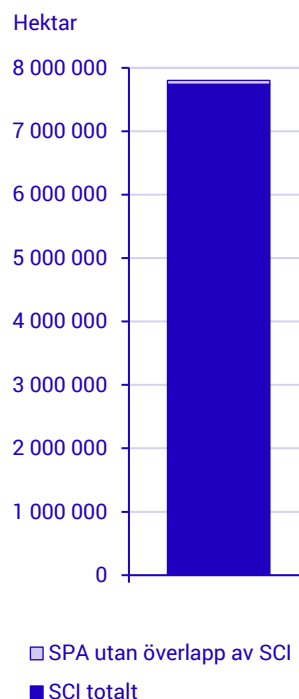
Antal folkbokförda

Källa: Länsstyrelsen i Stockholms län och SCB

Diagram 3.6. Natura 2000-områden efter typ (SCI/SPA) utan överlappande arealer

Totala arealerna SCI, samt arealer SPA som inte överlappas av SCI.

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Natura 2000-områden

Natura 2000 omfattar värdefulla naturområden med arter och naturtyper som i ett europeiskt perspektiv betraktas som särskilt skyddsvärda. Sverige och övriga EU-länder ska se till att nödvändiga bevarandeåtgärder vidtas i områdena enligt art- och habitatdirektivet och fågeldirektivet. Bestämmelserna i direktiven är införda i bland annat miljöbalken. Alla Natura 2000-områden är även av riksintresse enligt 4 kap. miljöbalken. Tillstånd krävs enligt 7 kap. 28a § för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett sådant område.

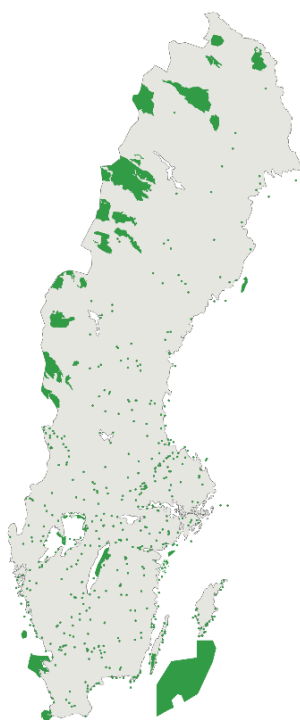
Två typer av områden

Det finns två typer av Natura 2000-områden. SPA står för *Special Protection Areas* och är särskilda skyddsområden för vissa fågelarter. SCI står för *Sites of Community Interest* och är områden av gemenskapsintresse för andra artgrupper av växter och djur samt naturtyper. Alla områden utgör tillsammans nätverket Natura 2000. Sedan 2011 är de flesta utpekade som särskilda bevarandeområden (Special Area of Conservation, SAC) med fastställda bevarandeplaner. Sammanlagt fanns det 4 125 unika områden 2024 inom en eller båda av kategorierna. Det har inte tillkommit något nytt område under året.

Många områden är föreslagna som både SPA och SCI och överlappar därför varandra. SPA utan överlapp av SCI utgjorde 0,8 procent av den totala arealen för Sveriges Natura 2000-områden 2024.

Karta 3.15. SPA Natura 2000-områden 2024-12-31

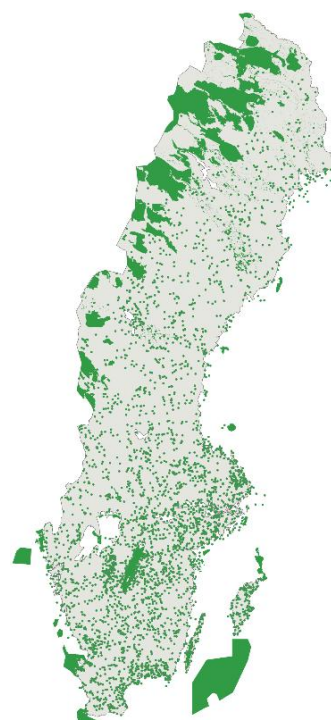
SPA i grönt. Områden som är mindre än 10 000 hektar visas som punkter.

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Karta 3.16. SCI Natura 2000-områden 2024-12-31

SCI i grönt. Områden som är mindre än 10 000 hektar visas som punkter.

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Tabell 3.9. Natura 2000-områden efter typ (SPA/SCI). Areal i hektar per län 2024-12-31
 SPA: Special Protection Areas (Fågeldirektivet). SCI: Sites of Community Importance (Habitatdirektivet)

Län	SPA-områden		SCI-områden	
	Antal	Totalareal i hektar	Antal	Totalareal i hektar
Stockholms län	14	11 712	238	55 031
Uppsala län	25	24 786	162	43 541
Södermanlands län	27	39 192	197	50 008
Östergötlands län	36	105 999	272	118 356
Jönköpings län	20	22 092	193	82 684
Kronobergs län	21	15 137	133	21 012
Kalmar län	32	65 048	172	93 154
Gotlands län	29	44 508	142	123 701
Blekinge län	21	8 657	172	26 157
Skåne län	21	176 735	222	272 171
Hallands län	23	30 679	124	45 032
Västra Götalands län	53	80 592	397	250 781
Värmlands län	46	67 046	132	84 456
Örebro län	24	11 972	144	25 838
Västmanlands län	23	22 443	81	25 048
Dalarnas län	16	202 936	220	242 983
Gävleborgs län	42	36 281	147	46 782
Västernorrlands län	17	16 129	131	49 749
Jämtlands län	18	400 016	239	656 330
Västerbottens län	24	877 231	243	1 142 215
Norrbottnens län	19	775 962	261	3 025 486
Ekonomisk zon (EEZ)	2	1 048 705	7	1 260 404
Riket, inklusive EEZ	553	4 083 920	4 029	7 741 410

Källa: Naturvårdsverket och SCB.

Arealerna avser hela ytan av Natura 2000-områden, även om endast delar av dem är utpekade som habitat.

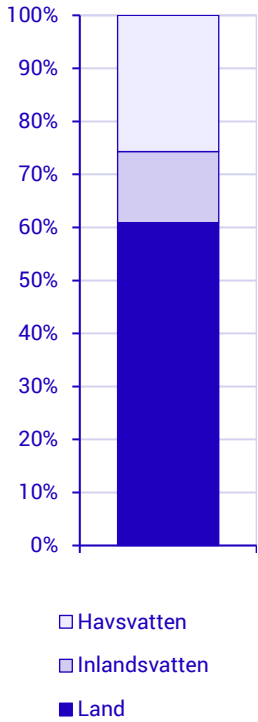
Antal: Natura 2000-områden belägna i flera län räknas till det län där den största andelen av området finns. Flera områden är både SPA och SCI i gemensamma beslut. Antalet unika områden enligt beslut är 4 125.

Ekonomisk zon (EEZ) är havsområden utanför Sveriges territorialgräns. Det består endast av havsareal i den här statistiken. Utanför Sveriges territorium och den ekonomiska zonen finns mindre kantdelar av Natura 2000. Att arealer hamnar där beror på skillnader i datakvalitet och skalnivåer. Dessa arealer ingår i statistiken på riksnivå, men inte på länsnivå.

Helcom MPA i Östersjön och Oskar MPA i Nordsjön ingår inte i beräkningen. MPA står för Marine Protected Areas. Se även rapportens avsnitt om internationell statistik och rapportering.

SPA-område "Bråviken yttre" ingår inte i statistiken på grund av omarbeting till ett nytt SPA som blev gällande januari 2025. Det leder till en minskning på knappt 9 000 hektar för SPA i Östergötlands län och på riksnivå. Området överlappas helt av SCI, vilket leder till att den sammanlagda arealen Natura 2000 inte påverkas.

Diagram 3.7. Natura 2000-områden fördelat på land, inlandsvatten och havsvatten, andel
Inklusive arealer i ekonomisk zon

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Land- och vattenarealer

Natura 2000-områdena omfattar sammanlagt 7,8 miljoner hektar. Det avser SPA- och SCI-områden utan överlapp mellan varandra. Av dem är 61 procent landområden. Den största delen av landarealerna finns i den alpina biogeografiska regionen, enligt indelningen i art- och habitatdirektivet. Mer än hälften av områdenas hela landareal finns i Norrbottens län. Inlandsvattnet utgör 13 procent av skyddsformens totala areal. Sammanlagt omfattar landarealen och inlandsvattnet 5,8 miljoner hektar, vilket är 13 procent av Sveriges hela areal av land och inlandsvatten.

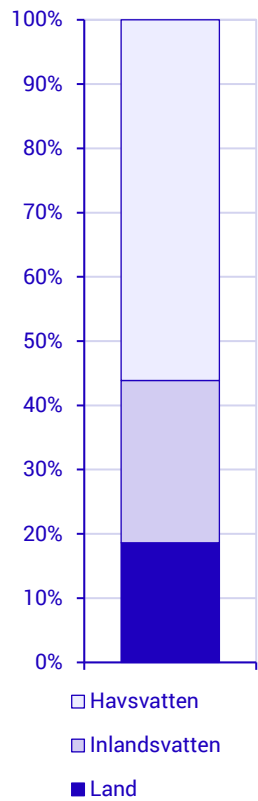
Natura 2000 avser även att skydda marina miljöer och flera områden är belägna utanför Sveriges havskust. Arealerna i ekonomisk zon utgör 16 procent av den totala arealen för Natura 2000-områden.

Tabell 3.10. Natura 2000-områden utan överlapp mellan SPA och SCI. Areal i hektar per län 2024-12-31
Summering av SPA-och SCI-områden. Överlappande arealer är borträknade

Län	Land	Inlandsvatten	Havsvatten	Totalt
Stockholms län	17 732	2 293	35 910	55 935
Uppsala län	27 772	7 364	10 950	46 087
Södermanlands län	13 357	14 076	22 576	50 008
Östergötlands län	21 667	71 965	30 335	123 968
Jönköpings län	25 612	57 276	0	82 888
Kronobergs län	15 408	5 604	0	21 012
Kalmar län	51 424	6 842	37 594	95 859
Gotlands län	25 333	963	97 406	123 701
Blekinge län	9 205	863	17 666	27 734
Skåne län	32 713	11 538	234 022	278 272
Hallands län	16 640	2 065	27 630	46 334
Västra Götalands län	67 645	86 950	110 218	264 813
Värmlands län	35 526	50 584	0	86 110
Örebro län	14 093	11 745	0	25 838
Västmanlands län	14 184	11 190	0	25 374
Dalarnas län	233 524	9 564	0	243 088
Gävleborgs län	29 000	8 660	11 877	49 537
Västernorrlands län	28 140	6 365	15 245	49 749
Jämtlands län	552 764	103 566	0	656 330
Västerbottens län	977 117	129 748	38 687	1 145 552
Norrbottens län	2 544 064	443 399	54 695	3 042 158
Ekonomisk zon (EZ)	0	0	1 260 404	1 260 404
Riket, inklusive EZ	4 752 925	1 043 010	2 005 307	7 801 242

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Se fotnoter till Tabell 3.9.

Diagram 3.8. Natura 2000-områden utan överlapp med nationalparker eller naturreservat, fördelat på land, inlandsvatten och havsvatten, andel
Inklusive arealer i ekonomisk zon

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Utan överlapp av andra skyddsformer

Stora delar av Sveriges Natura 2000-områden är även skyddade som nationalparker eller naturreservat. Av den totala arealen Natura 2000-områden 2024, överlappades 65 procent av nationalparker eller naturreservat. Av landarealen överlappades 89 procent och av havsarealerna var 24 procent även skyddade som nationalparker eller naturreservat. De nationella skyddsformerna förekommer inte i ekonomisk zon och därför finns det inte överlapp där.

Natura 2000-områden som inte överlappades av nationalparker eller naturreservat utgjorde 4,5 procent av Sveriges totala areal 2024, inklusive den ekonomiska zonen. Över hälften av den arealen var havsvatten. Den totala arealen utan överlapp minskade med cirka 59 300 hektar under 2024, till följd av nya och utökade naturreservat på ytor som sedan tidigare var Natura 2000-områden.

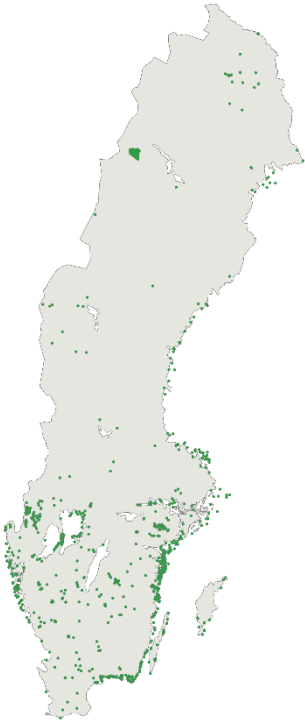
Tabell 3.11. Natura 2000-områden utan överlapp med nationalparker och naturreservat. Areal i hektar, per län 2024-12-31

Län	Land	Inlandsvatten	Havsvatten	Totalt
Stockholms län	1 541	157	350	2 048
Uppsala län	6 014	2 620	2 293	10 927
Södermanlands län	2 354	10 194	11 132	23 680
Östergötlands län	4 705	67 340	3 599	75 644
Jönköpings län	5 307	55 979	0	61 286
Kronobergs län	1 745	33	0	1 778
Kalmar län	24 112	5 230	14 091	43 433
Gotlands län	7 593	201	37 730	45 524
Blekinge län	1 727	368	10 458	12 553
Skåne län	8 715	8 851	126 016	143 582
Hallands län	4 594	639	17 256	22 489
Västra Götalands län	8 031	62 119	18 241	88 391
Värmlands län	4 983	3 412	0	8 395
Örebro län	427	8 255	0	8 682
Västmanlands län	1 877	419	0	2 296
Dalarnas län	4 382	2 397	0	6 779
Gävleborgs län	7 022	1 918	834	9 774
Västernorrlands län	4 268	2 947	13 426	20 641
Jämtlands län	25 490	71 145	0	96 635
Västerbottens län	143 370	92 072	36	235 478
Norrbottens län	238 044	291 990	11 934	541 969
Ekonomisk zon (EEZ)	0	0	1 260 269	1 260 269
Riket, inklusive EEZ	506 306	688 678	1 527 757	2 722 741

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Se fotnoter till Tabell 3.9.

Karta 3.17. Djur- och växtskyddsområden 2024-12-31

Djur- och växtskyddsområden i grönt. Områden som är mindre än 10 000 hektar visas som punkter.

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Föreskrifter om tillträdesförbud kan även meddelas inom ramen för ett förordnande om nationalpark, eller som föreskrifter inom naturreservat, kulturresevat, naturvårdsområde eller naturminne. De områden som berörs av tillträdesförbud av den typen redovisas inte i tabell 3.12.

Statistik över antal områden avser antalet geografiska områden, inte antalet beslut.

Områdena "Myskoxar, Tännäs" i Jämtlands och Härjedalens län samt "Myskoxarna" i Dalarnas län är ej redovisade i tabellen. Förbudet avser skyddszon runt djuren.

Djur- och växtskyddsområden

I syfte att skydda sällsynta eller störningskänsliga djur- eller växtarter kan länsstyrelsen eller kommunen med stöd av 7 kap. 12 § miljöbalken inrätta djur- och växtskyddsområden. Områden kan avse att skydda fåglars häckningsområden under viss tid av året eller sälars uppehållsplatser. Det kan innebära vistelseförbud för delar av året och begränsningar för jakt och fiske. Skyddet kan endast reglera tillträde, jakt och fiske. Det innebär inte ändrad markanvändning av naturmiljön.

De största arealerna av skyddsformen finns i Norrbottens län och utgörs där till 90 procent av landområden. I flera län domineras skyddsformen istället av havsvattenarealer, till exempel i Gävleborgs län, där 98 procent av skyddsformen var havsvatten. Under 2024 har det både tillkommit och avregistrerats områden. Nettot är 3 nya områden 2024, och en arealökning på knappt 1 200 hektar. Arealökningen beror främst på det nya området Skorvdalen i Härjedalens kommun.

Tabell 3.12. Djur- och växtskyddsområden per län 2024-12-31

Län	Antal	Areal i hektar			
		Land	Inlandsvatten	Havsvatten	Totalt
Stockholms län	42	280	45	716	1 040
Uppsala län	73	369	31	3 035	3 435
Södermanlands län	373	860	345	5 202	6 406
Östergötlands län	192	719	107	2 394	3 219
Jönköpings län	25	359	266	0	625
Kronobergs län	15	46	96	0	142
Kalmar län	148	1 350	190	5 987	7 526
Gotlands län	32	1 008	13	352	1 373
Blekinge län	146	513	45	953	1 511
Skåne län	90	2 338	1 224	6 654	10 216
Hallands län	25	88	82	377	548
Västra Götalands län	277	1 400	1 487	1 200	4 086
Värmlands län	94	165	639	0	804
Örebro län	1	0	2	0	2
Västmanlands län	8	11	42	0	54
Dalarnas län	7	26	12	0	37
Gävleborgs län	10	27	6	1 734	1 767
Västernorrlands län	20	238	61	10	309
Jämtlands län	19	6 161	629	0	6 790
Västerbottens län	2	2 181	100	0	2 281
Norrbottens län	45	46 648	4 778	636	52 061
Riket	1 644	64 799	10 199	29 247	104 246

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Skyddade älvar

Enligt miljöbalken 4 kap 6 § kan älvar skyddas mot vattenkraftsutbyggnad. De älvar som benämns som nationalälvar har samma skydd. För en del älvar avser skyddet hela avrinningsområdet och för andra enbart en älvräcka. Torneälvens avrinningsområde inkluderar även areal i Finland.

Tabell 3.13. Nationalälvar skyddade mot vattenkraftsutbyggnad

SMHI-nr	Älv	Delområde	Areal i kvadratkilometer
1	Torneälven		40 154
4	Kalixälven		18 128
13	Piteälven		11 285
28	I Umeälven	Vindelälven	12 629
Summa			82 195

Källa: Naturvårdsverket. SMHI-nr avser huvudavrinningsområde

Tabell 3.14. Övriga vattenområden skyddade mot vattenkraftsutbyggnad

SMHI-nr	Älv	Delområde	Areal i kvadratkilometer
7	Råneälven		4 207
9	I Luleälven	Stora Luleälven uppströms Akkajaure	2 841
		Lilla Luleälven uppströms Skalka	1 777
		Lilla Luleälven uppströms Tjaktajaure	869
		Pärlälven	2 296
17	Åbyälven		1 344
18	Byskeälven		3 662
20	I Skellefteälven	Källflödena uppströms Sädvajaure	660
		Källflödena uppströms Riebnis	524
		Malån	1 917
26	Sävarån		1 161
28	I Umeälven	Tärnaån	1 090
		Girjesån	579
		Juktån uppströms Fjosoken	671
30	Öreälven		3 029
32	Lögdeälven		1 608
36	Moälven		2 307
38	I Ångermanälven	Lejarälven	593
		Storån uppströms Klumpvattnet	441
		Långselån-Rörströmsälven	2 728
		Saxån	233
		Ransarån uppströms Ransarn	420

SMHI-nr	Älv	Delområde	Areal i kvadratkilometer
		Vojmån uppströms Vojmsjön	1 058
40	I Indalsälven	Åreälven	2 853
		Ammerån	3 098
		Storån-Dammån	441
		Hårkan	3 990
42	I Ljungan	Ljungan uppströms Storsjön	501
		Gimån uppströms Holmsjön	2 854
48	I Ljusnan	Voxnan uppströms Vallhaga	2 411
53	I Dalälven	Västerdalälven uppströms Hummelforsen	4 419
		Österdalälven uppströms Trängslet	4 522
74	Emån		4 472
84	Bräkneån		462
86	Mörrumsån		3 369
100	Fylleån		394
112	I Ennindalsälven	Enningdalsälven uppströms riksgränsen till Norge	692
115	I Vefsna	Vapstälven	601
Summa skyddade övriga vattenområden			71 094
Summa skyddade nationalälvar och övriga vattenområden			153 289

Källa: Naturvårdsverket. SMHI-nr avser huvudavrinningsområde

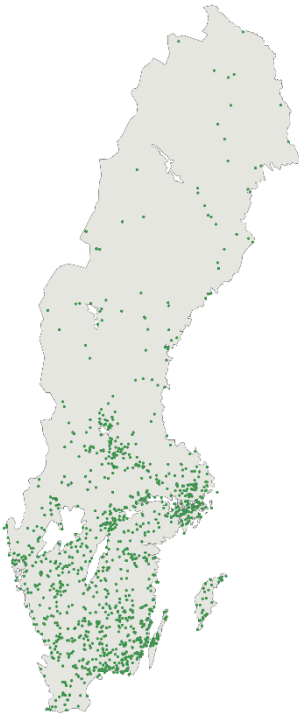
Tabell 3.15. Älvsträckor skyddade mot vattenkraftsutbyggnad

SMHI-nr	Älv	Älvsträcka
28	I Umeälven	Tärnaforsen mellan Stor-Laisan och Gäuta
38	I Ångermanälven	Faxälven mellan Edsele och Helgumsjön
40	I Indalsälven	Långan nedströms Landösjön
42	I Ljungan	Sträckan mellan Havern och Holmsjön
		Sträckan nedströms Viforsen
48	I Ljusnan	Sträckan mellan Hede och Svegsjön
		Sträckan mellan Laforsen och Arbråsjöarna
53	I Dalälven	Västerdalälven nedströms Skiffsforsen
		Dalälven nedströms Näs bruk
108	I Göta älv	Klarälven mellan Höljes och Edebäck

Källa: Naturvårdsverket. SMHI-nr avser huvudavrinningsområde

Karta 3.18. Naturminnen 2024-12-31

Områdena visas som gröna punkter

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Naturminnen

Naturminnen är ofta punktobjekt som jätteekar, trädgrupper, flyttblock och jättegrytor. De kan även vara mycket små områden, vanligtvis mindre än 1 hektar, till exempel i form av växtplatser för ovanliga växter. Av det skälet redovisas inte arealuppgifter för naturminnen. Beslut om naturminnen fattas av länsstyrelse eller kommun, med stöd av 7 kap. 10 § miljöbalken. Merparten av naturminnena är inrättade genom äldre beslut och med stöd av tidigare naturvårdslagstiftning.

Det finns naturminnen i Sveriges samtliga län. Flest objekt 2024 fanns det i Kalmar län, följt av Västra Götaland, Dalarna och Stockholms län. Under 2024 har det både tillkommit och avregistrerats naturminnen. Nettot är 1 objekt färre jämfört med 2023.

Tabell 3.16. Naturminnen, antal per län 2024-12-31

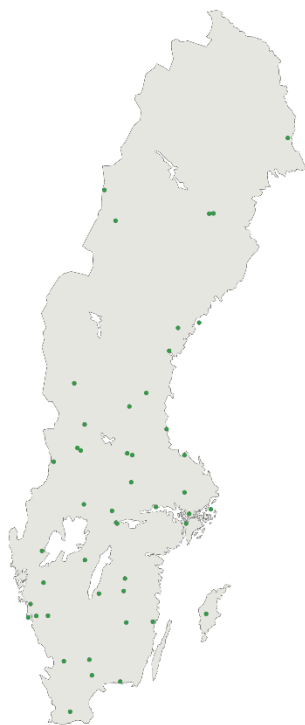
Län	Antal
Stockholms län	133
Uppsala län	36
Södermanlands län	24
Östergötlands län	88
Jönköpings län	66
Kronobergs län	82
Kalmar län	212
Gotlands län	28
Blekinge län	73
Skåne län	54
Hallands län	39
Västra Götalands län	160
Värmlands län	26
Örebro län	64
Västmanlands län	37
Dalarnas län	146
Gävleborgs län	8
Västernorrlands län	17
Jämtlands län	21
Västerbottens län	15
Norrbottens län	18
Riket	1 347

Källa: Naturvårdsverket och SCB

208 naturminnen saknar information om geografiskt läge och ingår därför inte i statistiken.

Karta 3.19. Kulturresevat
2024-12-31

Områdena visas som gröna punkter

Källa: Naturvårdsverket och SCB

En förteckning över samtliga kulturresevat finns på www.scb.se/M10603.

Mer information om kulturresevat finns på Riksantikvarieämbetets webbplats: www.raa.se.

Kulturresevat

Kulturresevat får med stöd av 7 kap 9 § miljöbalken inrättas av länsstyrelse eller kommun i syfte att bevara värdefulla kulturpräglade landskap. Skyddet infördes 1999, när miljöbalken trädde i kraft. I valet mellan natur- och kulturresevat har syftet med skyddet en avgörande betydelse. Kulturresevaten består till exempel av miljötyperna gårdsmiljö, fäbod, sågverkssamhälle och herrgårdsmiljö.

Sveriges 47 kulturresevat är fördelade över hela landet, från Hanhinvittikko fäbod i Övertorneå kommun till Kulturens Östarp i Sjöbo kommun. Flest områden 2024 fanns det i Västra Götalands och Dalarnas län, som hade 5 områden vardera. Endast Södermanlands län saknar skyddsformen.

Under 2024 blev ett nytt område gällande, efter beslut av Malung-Sälens kommun. Det var industrimiljön Kvarnarna Jägra, som omfattar 3 hektar.

Tabell 3.17. Kulturresevat, antal och areal per län, 2024-12-31

Län	Antal	Totalareal i hektar
Stockholms län	3	590
Uppsala län	2	72
Södermanlands län	0	0
Östergötlands län	2	138
Jönköpings län	2	95
Kronobergs län	1	58
Kalmar län	1	569
Gotlands län	1	33
Blekinge län	1	102
Skåne län	2	128
Hallands län	3	181
Västra Götalands län	5	254
Värmlands län	2	451
Örebro län	3	354
Västmanlands län	2	477
Dalarnas län	5	171
Gävleborgs län	3	457
Västernorrlands län	3	34
Jämtlands län	1	2 888
Västerbottens län	3	989
Norrbottens län	2	111
Riket	47	8 152

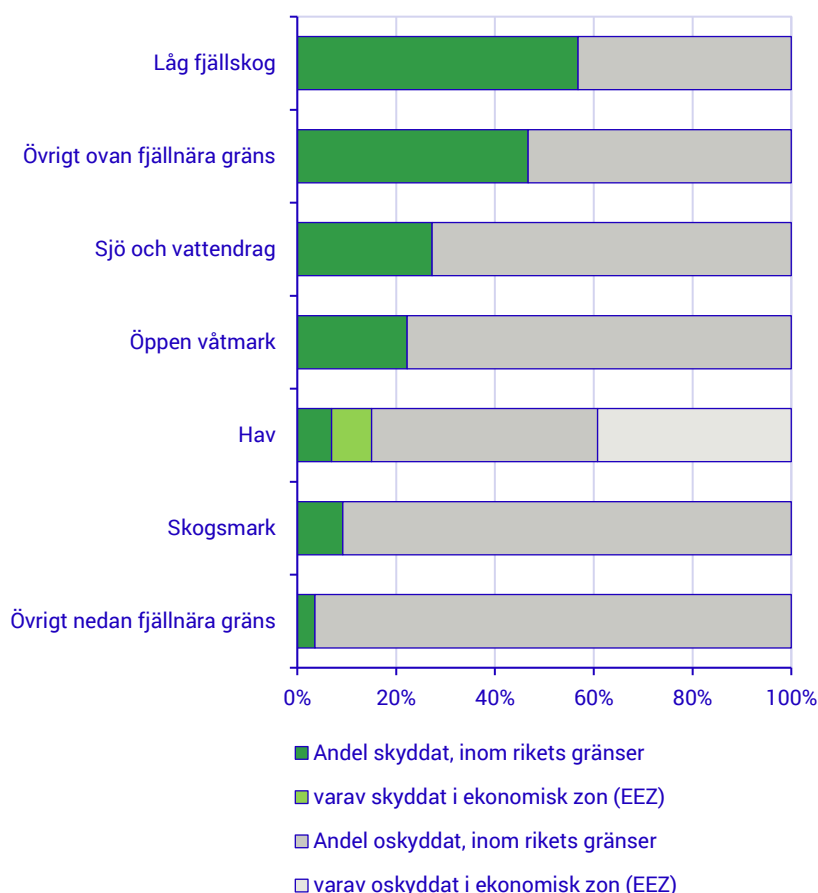
Källa: Naturvårdsverket och SCB.

Naturtyper

Samtliga naturtyper

Det formella skyddets omfattning varierar mellan olika naturtyper. Den naturtyp som hade störst andel skydd 2024 var låg fjällskog, där mer än hälften av arealen, 57 procent, var formellt skyddad. Den näst största andelen skydd hade marktypen ”övrigt ovan fjällnära gräns”, som var skyddad till 47 procent. Sveriges sjöar och vattendrag var skyddade till 27 procent, och av den öppna våtmarken hade 22 procent ett formellt skydd. 13 procent av havsarealerna inom Sveriges territoriella gräns var skyddade. Räknas den ekonomiska zonen med, var 15 procent av havsarealerna skyddade. Av Sveriges totala skogsmarksareal var 9 procent formellt skyddad. Den lägsta andelen formellt skydd hade markklassen ”övrigt nedan fjällnära gräns”, som var skyddad till 4 procent.

Diagram 4.1. Skyddad natur efter naturtyp. Andel formellt skyddad natur av totala arealer i Sverige och inom Sveriges ekonomiska zon, 2024-12-31

Källa: Naturvårdsverket

Skyddad natur avser samma skyddsformer som i Tabell 0.1, det vill säga nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden, biotopskyddsområden (skogliga och övriga), nationalstadsparken, Natura 2000 (samtliga), naturvårdsavtal, och inomstatliga överenskommelser om skydd av natur.

Naturtyper i nationalparker och naturreservat

Den vanligaste naturtypen 2024 i Sveriges nationalparker var ”övrig öppen mark ovan fjällnära gräns”, som utgjorde 63 procent av nationalparkernas totala areal. Därefter var skogsmark vanligast, med 13 procent. Naturreservaten bestod till störst del av skogsmark, med 37 procent av totalarealen. Därefter var ”övrig öppen mark ovan fjällnära gräns” vanligaste, med 19 procent av totalarealen.

Tabell 4.1. Naturtyper i nationalparker och naturreservat, 2024-12-31
Areal i hektar avrundat till jämna 100-tal

Naturtyp	Natur-reservat	National-parker	Naturreservat och nationalparker	
			Total areal	Med restriktioner mot skogsbruk
Skogsmark				
Tallskog	457 000	27 600	484 500	448 000
Granskog	581 700	17 200	599 000	584 100
Barrblandskog	144 100	9 100	153 200	140 000
Lövblandad barrskog	259 600	9 000	268 600	254 600
Triviallövskog	481 600	31 700	513 300	502 600
Ädellövskog	28 800	1 400	30 200	24 900
Triviallövskog med ädellövsinslag	7 100	100	7 200	5 000
Temporärt ej skog	34 900	600	35 500	26 300
Improduktiv skogsmark	899 700	49 300	949 100	937 000
Produktiv skogsmark	1 095 100	47 300	1 142 400	1 048 500
varav nedan fjällnära gränsen	622 200	19 700	641 900	548 300
Övrig mark				
Låg fjällskog	484 500	31 400	515 900	..
Öppen våtmark	726 200	36 500	762 700	..
Åkermark	17 400	0	17 500	..
Exploaterad mark	9 500	300	9 800	..
Övrig öppen mark ovan fjällnära gräns	1 020 800	465 900	1 486 700	..
Övrig öppen mark nedan fjällnära gräns	93 300	2 800	96 100	..
Sjöar och vattendrag	331 900	63 600	395 500	..
Hav	734 900	46 000	780 900	..
Total areal	5 413 400	743 200	6 156 600	1 985 400

Källa: Naturvårdsverket

En beskrivning av varje naturtyp ges i avsnittet *Kort om statistiken*.

Restriktioner mot skogsbruk avser särskilda föreskrifter mot skogsbruk, formulerade i beslut för nationalparker och naturreservat.

Tabellen görs med hjälp av Nationella marktäckedata (NMD 1.1). Det leder till mindre skillnader i arealer jämfört med statistiken i Tabell 0.1.

Skogsmark är mark inom ett sammanhängande område där träden har en höjd av mer än fem meter och en kronslutenhet av mer än tio procent, eller förutsättningar att nå denna höjd och kronslutenhet utan produktionshöjande åtgärder.

Produktiv skogsmark är skogsmark som enligt vedertagna bedömningsgrunder kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke per hektar och år.

Improduktiv skogsmark är skogsmark som enligt vedertagna bedömningsgrunder inte kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke per hektar och år. Med andra ord är det skogsmark som inte är produktiv enligt ovanstående definition.

Skogsmark i nationalparker och naturreservat

Den produktiva skogsmarken utgjorde 25 procent av naturreservatens hela landareal 2024 och den improduktiva skogsmarken stod för 21 procent. I nationalparkerna stod den produktiva skogsmarken för 7 procent av landarealen och den improduktiva skogsmarken för 8 procent.

Det vanligaste trädslaget i nationalparker och naturreservat var gran. Det utgjorde 29 procent av all skogsmark i de båda skyddsformerna. Efter granskog var triviallövskog vanligast, med 25 procent av den totala skogsmarksarealen. Det tredje vanligaste trädslaget var tall, som stod för 23 procent av den totala arealen skogsmark i nationalparker och naturreservat 2024.

Inom de båda skyddsformerna hade 95 procent av skogsmarken restriktioner mot skogsbruk. Triviallövskog och granskog hade de högsta andelarna restriktioner, med 98 procent vardera. Totalt hade 92 procent av den produktiva skogsmarken inom skyddsformerna restriktioner mot skogsbruk.

Övriga naturtyper i nationalparker och naturreservat

Den låga fjällskogen stod för 11 procent av naturreservatens och 5 procent av nationalparkernas landarealer 2024. Öppen våtmark utgjorde 17 procent av naturreservatens och 6 procent av nationalparkernas landareal. Vatten i form av hav och inlandsvatten stod för 20 procent av naturreservatens totala arealer och 15 procent av nationalparkernas.

De största naturreservaten efter naturtyp

De största naturreservaten 2024, avseende skogsmark, skyddad produktiv skogsmark, samt öppen våtmark och skog på våtmark, var alla belägna i de nordligaste länen i Sverige. Vindelfjällen var Sveriges största naturreservat totalt sett och avseende flera naturtyper. Det toppar listorna över de största naturreservaten avseende skogsmark, skyddad produktiv skogsmark, samt areal sjöar och vattendrag.

Näst efter Vindelfjällen hade norrbottniska Sjaunia störst areal avseende sjöar och vattendrag. Därefter kom de två värmländska områdena Lurö skärgård och Värmlandsskärgården. Sjauna var även näst störst avseende arealen öppen våtmark och skog på våtmark. Allra störst avseende öppen våtmark och skog på våtmark var Torneträsk-Soppero fjällurskog i Norrbottens län. Det var även Sveriges näst största naturreservat sett till dess totala yta. Totalt omfattade reservatet nästan 336 900 hektar, varav en dryg fjärdedel var öppen våtmark och skog på våtmark.

De största naturreservaten 2024, avseende ängs- och betesmarker fanns i Sveriges mer sydliga delar. Störst areal av naturtypen hade Klingavälsåns dalgång i Skåne län, följt av Ottenby i Kalmar län och Hall-Hangvar i Gotlands län.

Det naturreservat som hade störst havsareal var Svenska Högarna i den nordostliga delen av Stockholms skärgård. Det följs av Skånska Kattegatt i Skåne län och Salvorev-Kopparstenarna i Gotlands län.

Jämfört med statistiken för 2023 är det få förändringar i 2024 års siffror. En utökning av Marsfjällets naturreservat har gett området en högre placering i tabellen som visar naturreservat med störst skogsmark.

Tabell 4.2. De 10 största naturreservaten avseende total areal skogsmark 2024-12-31
Arealer är avrundande till jämna 100-tal. Summeringar ska därför inte göras.

Namn	Län	Totalareal i hektar	Andel (%) av hela reservatet
Vindelfjällen	Västerbottens län	160 000	28
Torneträsk-Soppero fjällurskog	Norrbottens län	87 500	26
Udtja	Norrbottens län	69 600	48
Sjaunja	Norrbottens län	67 700	24
Ultevis fjällurskog	Norrbottens län	63 300	54
Pärlälvens fjällurskog	Norrbottens län	55 000	48
Laisdalens fjällurskog	Norrbottens län	52 700	66
Hornavan-Sädvajaure fjällurskog	Norrbottens län	47 500	59
Marsfjället	Västerbottens län	43 700	42
Lina fjällurskog	Norrbottens län	42 400	43

Källa: Naturvårdsverket (NVR och NMD 1.1 skogsmark). Skogsarealen beräknas på hela naturreservatet, även de delar som saknar restriktioner för skogsbruk.

Tabell 4.3. De 10 största naturreservaten avseende areal skyddad produktiv skogsmark 2024-12-31
Arealer är avrundande till jämna 100-tal. Summeringar ska därför inte göras.

Namn	Län	Produktiv skogsmark med föreskrifter mot skogsbruk, i hektar	Andel (%) av hela reservatet
Vindelfjällen	Västerbottens län	43 000	8
Udtja	Norrbottens län	28 100	19
Hotagen	Jämtlands län	23 800	21
Pärlälvens fjällurskog	Norrbottens län	23 300	20
Torneträsk-Soppero fjällurskog	Norrbottens län	22 100	7
Jielkká-Rijmagåbbå	Norrbottens län	20 400	55
Ultevis fjällurskog	Norrbottens län	19 600	17
Marsfjället	Västerbottens län	19 400	19
Pessinki fjällurskog	Norrbottens län	16 900	17
Laisdalens fjällurskog	Norrbottens län	16 500	21

Källa: Naturvårdsverket (NVR och NMD 1.1, tilläggsiskt produktiv och improduktiv skogsmark). Areal produktiv skog beräknas endast på de delar av reservatet som genom föreskrifter är skyddat mot skogsbruk.

Tabell 4.4. De 10 största naturreservaten avseende areal öppen våtmark och skog på våtmark 2024-12-31
 Arealer är avrundande till jämna 100-tal. Summeringar ska därför inte göras.

Namn	Län	Våtmark i hektar	Andel (%) av hela reservatet
Torneträsk-Soppero fjällurskog	Norrbottens län	92 400	27
Sjaunja	Norrbottens län	58 100	20
Udtja	Norrbottens län	51 300	35
Vindelfjällen	Västerbottens län	49 200	9
Pessinki fjällurskog	Norrbottens län	29 500	30
Hotagen	Jämtlands län	28 400	24
Kaitum fjällurskog	Norrbottens län	27 200	30
Ultevis fjällurskog	Norrbottens län	20 700	18
Lina fjällurskog	Norrbottens län	19 300	20
Blaikfjället	Västerbottens län	17 600	50

Källa: Naturvårdsverket (NVR och NMD 1.1, tilläggsskikt produktiv och improduktiv skogsmark)

Tabell 4.5. De 10 största naturreservaten avseende areal sjöar och vattendrag 2024-12-31
 Arealer är avrundande till jämna 100-tal. Summeringar ska därför inte göras.

Namn	Län	Sjöar och vattendrag i hektar	Andel (%) av hela reservatet
Vindelfjällen	Västerbottens län	25 000	4
Sjaunja	Norrbottens län	21 700	8
Lurö skärgård	Värmlands län	14 700	96
Värmlandsskärgården	Värmlands län	13 900	92
Torneträsk-Soppero fjällurskog	Norrbottens län	12 500	4
Hornavan-Sädvajaure fjällurskog	Norrbottens län	9 700	12
Rogen	Jämtlands län	8 400	17
Millesviks skärgård	Värmlands län	8 300	97
Pärlälvens fjällurskog	Norrbottens län	7 400	6
Tjeggelvas	Norrbottens län	7 000	21

Källa: Naturvårdsverket (NVR och NMD 1.1)

Tabell 4.6. De 10 största naturreservaten avseende areal ängs- och betesmark 2024-12-31
 Arealer är avrundande till jämna 100-tal. Summeringar ska därför inte göras.

Namn	Län	Ängs- och betesmark i hektar	Andel (%) av hela reservatet
Klingavälsåns dalgång	Skåne län	900	41
Ottenby	Kalmar län	800	75
Hall-Hangvar	Gotlands län	700	25
Möckleby-Gårdstorp	Kalmar län	700	93
Hornborgasjön	Västra Götalands län	700	16
Karlevi Södra	Kalmar län	600	95
Ängsö	Västmanlands län	600	8
Tåkern	Östergötlands län	500	10
Foteviksområdet	Skåne län	500	18
Svensksundsviken	Östergötlands län	400	19

Källa: Naturvårdsverket (NVR och Äng och bete i TUVÅ)

Tabell 4.7. De 10 största naturreservaten avseende areal hav 2024-12-31
 Arealer är avrundande till jämna 100-tal. Summeringar ska därför inte göras.

Namn	Län	Havsareal i hektar	Andel (%) av hela reservatet
Svenska Högarna	Stockholms län	60 900	100
Skånska Kattegatt	Skåne län	58 600	100
Salvorev-Kopparstenarna	Gotlands län	56 000	100
Gräsö östra skärgård	Uppsala län	53 300	97
Örefjärden-Snöanskärgården	Västerbottens län	46 800	98
Falsterbohalvöns havsområde	Skåne län	41 200	100
Holmöarna	Västerbottens län	20 600	85
Väderöarna	Västra Götalands län	18 100	99
Kallfjärden	Norrbottens län	15 600	98
Ronneby blåmusselbankar	Blekinge län	14 200	100

Källa: Naturvårdsverket (NVR och NMD 1.1)

Storleksfördelning efter landareal och skogsmark

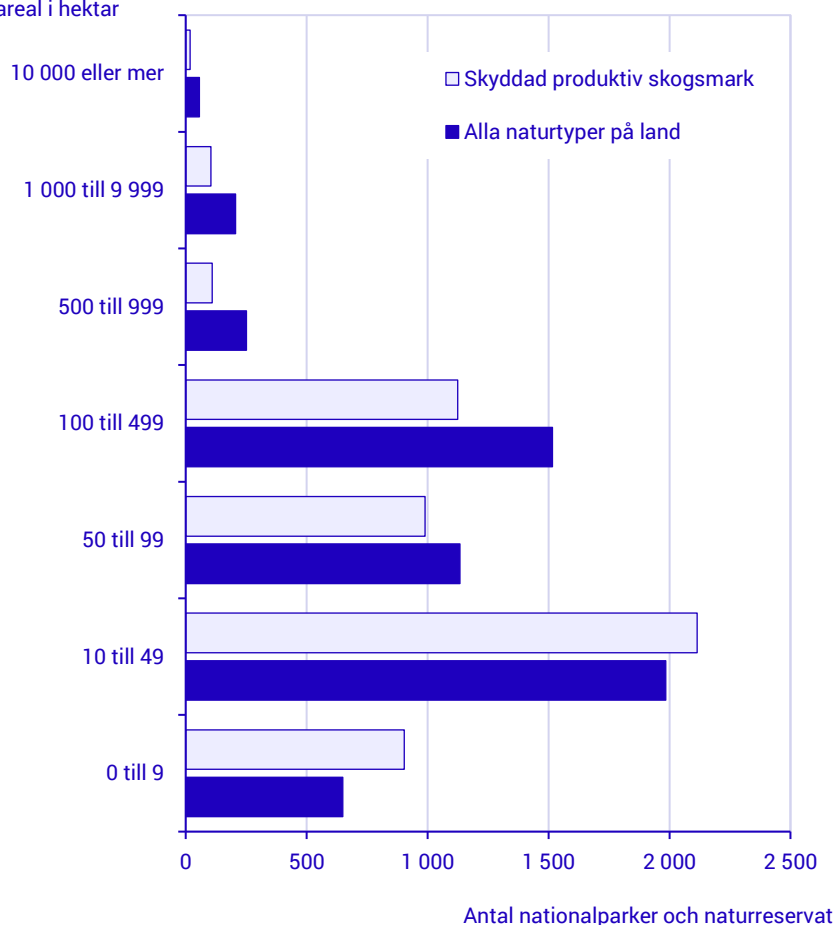
Mer än 90 procent av Sveriges nationalparker och naturreservat 2024 bestod till någon del av skyddad produktiv skogsmark, det vill säga produktiv skogsmark med restriktioner mot skogsbruk.

Av Sveriges nästan 5 800 nationalparker och naturreservat hade drygt 260 områden en landareal på mer än 1 000 hektar och av dem hade drygt 120 områden mer än 1 000 hektar skyddad produktiv skogsmark vardera. De flesta nationalparker och naturreservat var dock små till storleken. 65 procent hade en landareal på mindre än 100 hektar och 75 procent hade en skyddad produktiv skogsmark på mindre än 100 hektar.

Under 2024 ökade antalet gällande naturreservat med 224 områden. Antalet små områden, med en landareal på upp till 100 hektar ökade med drygt 100. Antalet områden med en landareal på mer än 1 000 ökade med 24. Naturreservat med en produktiv skyddad skogsmark på mer än 1 000 hektar ökade med 15 områden. Det tillkom inga nya naturreservat med en produktiv skyddad skogsmark på mer än 10 000 hektar.

Diagram 4.2. Antal nationalparker och naturreservat per storleksklass, 2024-12-31

Storleksklass
areal i hektar

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Produktiv skogsmark är beräknad med hjälp av NMD 1.1. "Alla naturtyper på land" är beräknad med hjälp av Lantmäteriets geodata Topografi 10.

Skogsmark är mark inom ett sammanhängande område där träden har en höjd av mer än fem meter och en kronslutenhet av mer än tio procent, eller förutsättningar att nå denna höjd och kronslutenhet utan produktionshöjande åtgärder.

Produktiv skogsmark är skogsmark som enligt vedertagna bedömningsgrunder kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke per hektar och år.

Improduktiv skogsmark är skogsmark som enligt vedertagna bedömningsgrunder **inte** kan producera i genomsnitt minst en kubikmeter virke per hektar och år. Med andra ord är det skogsmark som inte är produktiv enligt ovanstående definition.

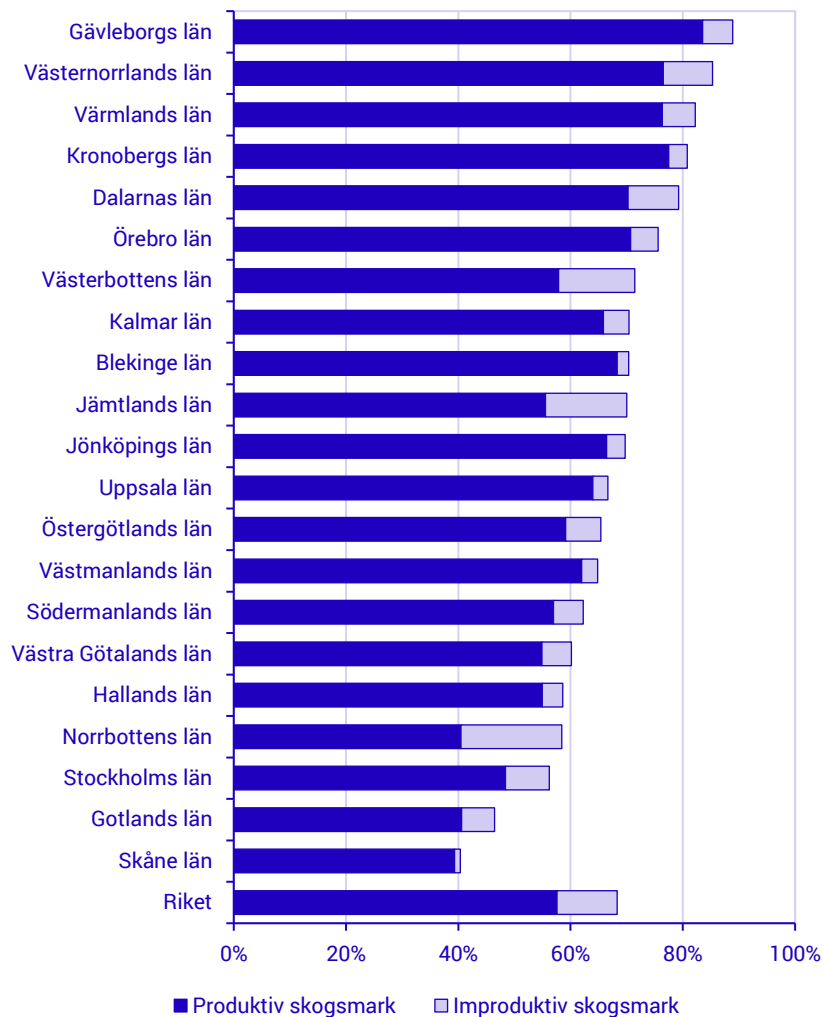
Skogsmark har länge varit en viktig naturresurs i Sverige. Historiskt har den varit en förutsättning för viktiga näringar, som gruvdrift och fartygsbyggande. Idag är skogen en viktig källa för bland annat virkes- och pappersproduktion, energiutvinning och rekreation. Skogsmarken bidrar även till klimatreglering, vattenrening och utgör en livsmiljö för växter och djur.

Formellt skyddad skogsmark

Skogsmark är det dominerande markslaget i Sverige. Enligt Riksskogstaxeringens statistik för 2022 utgjorde skogsmarken 28 miljoner hektar, vilket motsvarade 68 procent av Sveriges hela landareal. Med en så hög andel skogsmark är Sverige, näst efter Finland (vars andel skogsmark är 74 procent), det land i Europa som har högst andel skogsmark i förhållande till den totala landarealen².

De tre län som hade störst skogsmarksareal i absoluta tal finns i de norra delarna av Sverige. Det var Norrbotten, Västerbotten och Jämtlands län. De län som hade minst skogsmarksareal var Gotland, Blekinge och Halland. Störst andel skogsmark av länens totala landareal hade Gävleborg, Västernorrland och Värmlands län. Lägst andelar skogsmark hade Skåne, Gotland och Stockholms län.

Diagram 4.3. Andel skogsmark av total landareal per län, 2022

Källa: SLU Riksskogstaxeringen. Femårsmedelvärde för perioden 2020 till 2024, där 2022 är mittenår.

² SCB (2023), Markanvändningen i Sverige. FAO (2023), Global Forest Resources Assessment 2021.

Figur 4.1. Överlapp inom formellt skyddad skogsmark

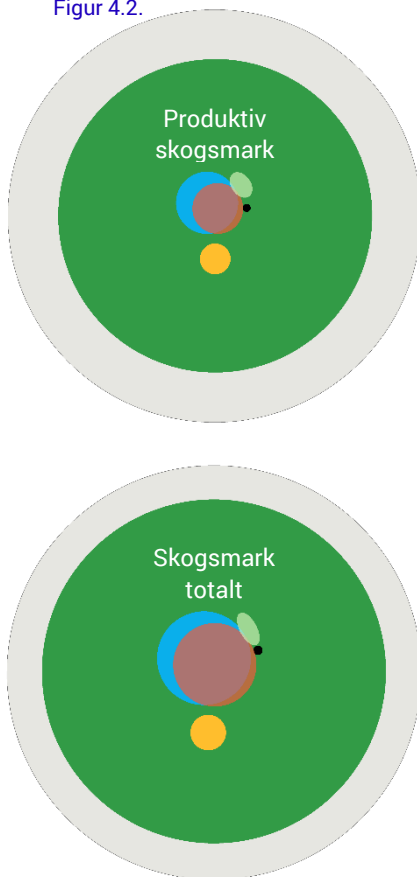
Storleken på cirkarna motsvarar ungefär de faktiska arealerna.

Grå cirklar: Total landareal i Sverige.

Mörkgröna cirklar: Total areal produktiv skogsmark/skogsmark totalt i Sverige.

Gula cirklar: Beslut utan laga kraft och markersättningar som **inte** överlappar övriga skyddsformer.

Övriga färger: Se färgkoder i Figur 4.2.

Källa: Naturvårdsverket

En mer utförlig beskrivning av varje skyddsformer ges i avsnittet Kort om statistiken, Definitioner och förklaringar.

Skyddsformer för skogsmark med formellt skydd

I den här statistiken är "formellt skyddad skogsmark" ett samlingsbegrepp för olika skyddsformer som bestäms av lagar, förordningar, enskilda beslut eller ingångna avtal. I redovisning och bearbetning av statistiken prioriteras skyddsformerna utifrån föreskrifternas grad av skydd för respektive skyddsform. Överlappande arealer har räknats bort denna ordning:

Figur 4.2. Prioriteringsordning vid överlappsberäkning, formellt skyddad skogsmark

1. Miljöbalken: Permanent nationellt skydd, gällande/laga kraft

Nationalparker och **skogliga biotopskyddsområden** i sin helhet. De delar av gällande **naturreservat** som har föreskrifter mot skogsbruk.

2. Jordabalken, tidsbestämt formellt skydd

Naturvårdsavtal med Naturvårdsverket eller Skogsstyrelsen, Ekoparker och Vitryggsavtal (endast NO/NS-bestånden).

3. Miljöbalken: Permanent skydd enligt EU-direktiv, gällande/laga kraft

Natura 2000-områden av typen Sites of Community Interest (SCI), Habitatdirektivet. Endast områden med utpekade skogshabitat och delar som karterats som potentiella skogshabitat i Natura Naturtypskarteringen NNK.

4. Inomstatlig överenskommelse om skydd, med Fortifikationsverket

Överenskommelse från 2010 mellan Naturvårdsverket och Fortifikationsverket avseende särskilt värdefulla naturskogsområden på Fortifikationsverkets marker.

5. Beslut ej laga kraft

Beslut, ej laga kraft för **naturreservat** och **biotopskyddsområden**.

6. Markersättningar

Inkluderar köp, inträngsersättning och bidrag för bildande av **nationalparker** och **naturreservat**. Avser områden som är på väg att skyddas formellt, men som befinner sig i ett delsteg i processen. Områden på Fastighetsverkets mark, efter samråd 1 april 2010, ingår här.

Skydd enligt miljöbalken (1 och 3) saknar tidsgräns och räknas därför som permanent. Skydd enligt jordabalken (2) utgörs av tidsbestämda avtal mellan myndigheter och markägare. Avtalen har skrivits vid olika tidpunkter och för olika långa tidsperioder. Den återstående tidsperioden för skyddet kan därför variera mycket. Naturvårdsverkets avtal med Fortifikationsverket (4) har särskilda villkor och är inte beroende av lagstiftning. Det bildar därför en egen kategori i statistiken.

Den sista gruppen (5 och 6) avser områden som är på väg att bli gällande formellt skydd. Det är naturreservat och biotopskyddsområden som är beslutade, men som vid statistikens referenstidpunkt ännu inte hade nått laga kraft. Markersättningar är arealer som är på väg att bli formellt skyddade som nationalpark eller naturreservat. De ingår egentligen inte i det formella skyddet, men räknas med i statistiken över formellt skyddad skogsmark, ofta i en egen kategori.

Med överlapp mellan skyddsformer

Drygt 6 procent av Sveriges produktiva skogsmark är formellt skyddad. Om den improduktiva skogsmarken inkluderas har mer än 9 procent av Sveriges totala skogsmarksareal ett formellt skydd. I tabell 4.8 och diagram 4.4 redovisas arealer och andelar där överlappande arealer mellan de grupperade skyddsformerna inte har rensats bort. Inom varje grupp ingår inga överlappande arealer.

De olika gruppernas arealer och andelar skiljer sig mycket i storlek. Det permanenta och nationella skyddet enligt miljöbalken, där nationalparker, naturreservat och biotopskydd ingår (grupp 1), stod för den största delen av det formella skyddet 2024. Den näst största kategorin var Natura 2000-områden (grupp 3) och tredje störst var markersättningar (grupp 6). Till skillnad från övriga skyddsformer i tabell 4.8, innehåller markersättningarnas arealer inte överlapp med de andra grupperna.

Övriga tre grupper (grupp 2, 4 och 5) omfattar tillsammans mindre än 1 procent av både den produktiva och totala arealen skogsmark i Sverige. Där ingår skydd enligt jordabalken (grupp 2), i form av naturvårdsavtal, ekoparker och så kallade vitryggsavtal. Överenskommelsen mellan Naturvårdsverket och Fortifikationsverket om formellt skydd (grupp 4) omfattar arealer som sällan ändras mellan åren. Statistiken omfattar även beslutade arealer som den 31 december 2024 ännu inte hade vunnit laga kraft (grupp 5).

Tabell 4.8. Formellt skyddad skogsmark med överlappande arealer, 2024-12-31
Arealer är avrundade till jämna 100-tal

Skyddsformer grupperat	Areal i hektar		Andel (%) av hela arealen skogsmark	
	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt
1. Miljöbalken: Nationalparker, naturreservat med föreskrifter, biotopskydd	1 079 900	2 019 000	4,7	7,5
2. Jordabalken: Naturvårdsavtal	134 200	155 300	0,6	0,6
3. Miljöbalken: Natura 2000 SCI med utpekade skogshabitat	598 500	1 354 300	2,6	5,0
4. Inomstatlig överenskommelse om skydd, med Fortifikationsverket	15 200	20 200	0,1	0,1
5. Beslut ej laga kraft: Naturreservat och biotopskyddsområden	5 400	6 600	0,0	0,0
6. Markersättningar, ej överlapp med grupp 1–5	190 300	264 700	0,8	1,0
Totalt utan överlappande arealer	1 444 500	2 524 900	6,3	9,4

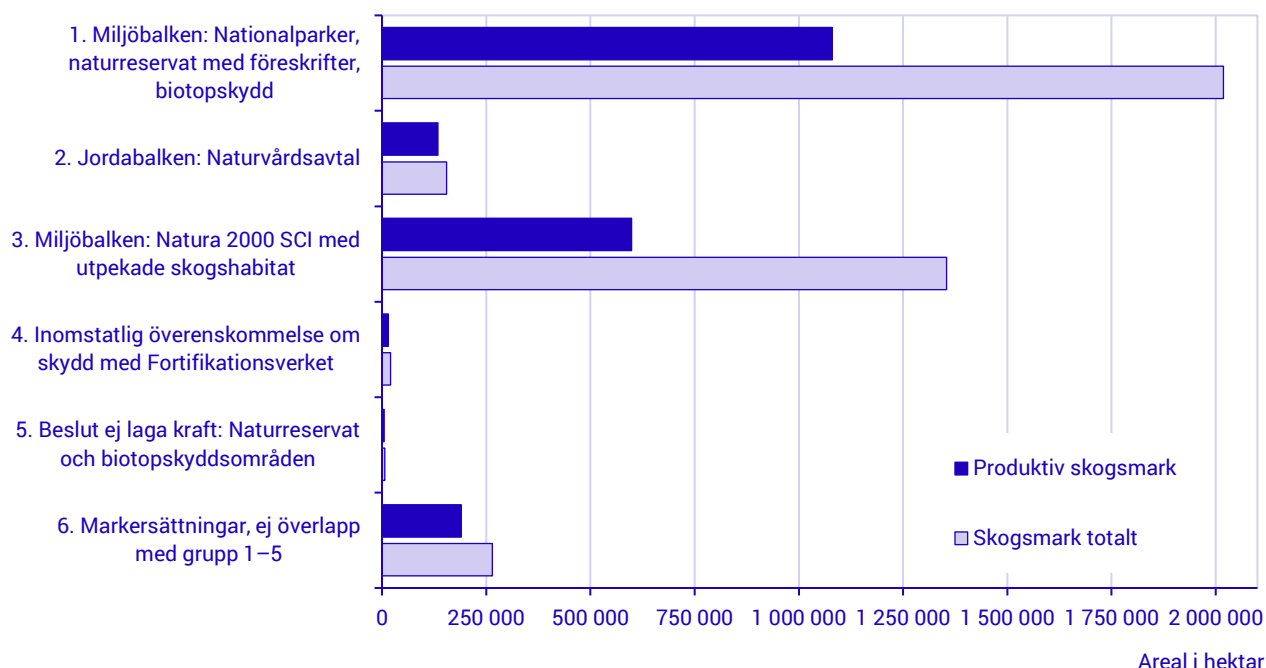
Källa: Naturvårdsverket

Arealer och andelar har beräknats separat för varje skyddsformer, med hjälp av bland annat Nationella marktäckedata NMD 1.1 och Naturvårdsregistret. Se även avsnittet *Kort om statistiken*. Se Figur 4.2 för precisering av grupperade skyddsformer.

Andelar har beräknats mot arealer skogsmark enligt NMD 1.1.

Endast värden på raderna "Markersättningar för blivande naturreservat, ej överlapp" och "Totalt utan överlappande arealer" är rensade från överlapp gentemot andra skyddsformer.

Diagram 4.4. Formellt skyddad skogsmark med överlappande arealer. 2024-12-31

Källa: Naturvårdsverket

Arealerna är inklusive överlappande arealer mellan skyddsformer. Endast värden för "Markersättningar för blivande naturreservat, ej överlapp" är rensade från överlapp mot övriga skyddsformer. Se Figur 4.2 för precisering av grupperade skyddsformer.

Utan överlapp mellan skyddsformer

Inom det formella skyddet finns stora överlapp mellan de olika skyddsformerna. Det är framför allt Natura 2000-områden som överlappas av nationalparker och naturreservat. Mindre överlapp förekommer även mellan andra skyddsformer. För en korrekt siffra över den summerade arealen skyddad skogsmark är det därför viktigt att räkna bort överlappande arealer, för att inte samma ytor ska räknas flera gånger. I följande redovisning är överlappen borträknade.

Tabell 4.9 visar formellt skyddad skogsmark fördelat på de grupperade skyddsformerna. Grupp 1, som omfattar nationalparker, naturreservat och biotopskydd, redovisas i sin helhet. Efterföljande grupper har fått sina arealer reducerade i fallande ordning. Statistiken för Natura 2000-områden (grupp 3), visar därmed endast de arealer som inte överlappas av nationalparker, naturreservat, biotopskyddsområden eller naturvårdsavtal. Det ger betydligt lägre arealer och andelar jämfört med redovisningen i Tabell 4.8, där överlappen ingår. Totalt minskar arealerna för Natura 2000-områden med nästan 1,3 miljoner hektar skogsmark, varav 570 000 hektar produktiv skogsmark.

Övriga skyddsformer påverkas inte lika mycket av överlappsjusteringen. Skydd enligt jordabalken (grupp 2) minskar med knappt 9 000 hektar, varav 8 000 hektar produktiv skogsmark.

Naturreservat vanligaste skyddsformen

En detaljerad redovisning av skyddsformerna (Tabell 4.10) visar att majoriteten av den formellt skyddade skogsmarken ingår i naturreservat. Där fanns 69 procent av den produktiva skogsmarken med formellt skydd 2024, och 75 procent av den totala arealen formellt skyddad skogsmark.

Tabell 4.9. Formellt skyddad skogsmark utan överlappande arealer. Grupperade skyddsformer. 2024-12-31

Arealer är avrundade till jämna 100-tal

Skyddsformer, grupperat	Areal i hektar		Andel (%) av hela arealen skogsmark	
	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt
1. Miljöbalken: Nationalparker, naturreservat med föreskrifter, biotopskydd	1 079 900	2 019 000	4,7	7,5
2. Jordabalken: Naturvårdsavtal	126 600	146 700	0,5	0,5
3. Miljöbalken: Natura 2000 SCI med utpekade skogshabitat	28 000	68 900	0,1	0,3
4. Inomstatlig överenskommelse om skydd, med Fortifikationsverket	14 500	19 400	0,1	0,1
5. Beslut ej laga kraft: Naturreservat, biotopskyddsområden	5 100	6 200	0,0	0,0
6. Markersättningar	190 300	264 700	0,8	1,0
Totalt	1 444 500	2 524 900	6,3	9,4

Källa: Naturvårdsverket. Överlappande arealer har reducerats enligt ordningen i tabellen. Skyddsform 1 redovisas i sin helhet, därefter har överlapp tagits bort i löpande ordning. Se Figur 4.2 för precisering av grupperade skyddsformer.

Tabell 4.10. Formellt skyddad skogsmark utan överlappande arealer. Detaljerade skyddsformer. 2024-12-31

Arealer är avrundade till jämna 100-tal

Skyddsformer, detaljerat	Areal i hektar		Andel (%) av hela arealen skogsmark	
	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt
Nationalparker	47 300	96 700	0,2	0,4
Naturreservat med föreskrifter mot skogsbruk	1 001 200	1 888 800	4,3	7,0
Biotopskyddsområden	31 500	33 500	0,1	0,1
Naturvårdsavtal: Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen	33 600	38 800	0,1	0,1
Naturvårdsavtal: Ekoparker	83 400	98 100	0,4	0,4
Naturvårdsavtal: Vitrygg	9 600	9 800	0,0	0,0
Natura 2000 SCI med utpekade skogshabitat	28 000	68 900	0,1	0,3
Inomstatlig överenskommelse om skydd, med Fortifikationsverket	14 500	19 400	0,1	0,1
Beslut naturreservat och biotopskydd, ej laga kraft	5 100	6 200	0,0	0,0
Markersättningar	190 300	264 700	0,8	1,0
Totalt	1 444 500	2 524 900	6,3	9,4

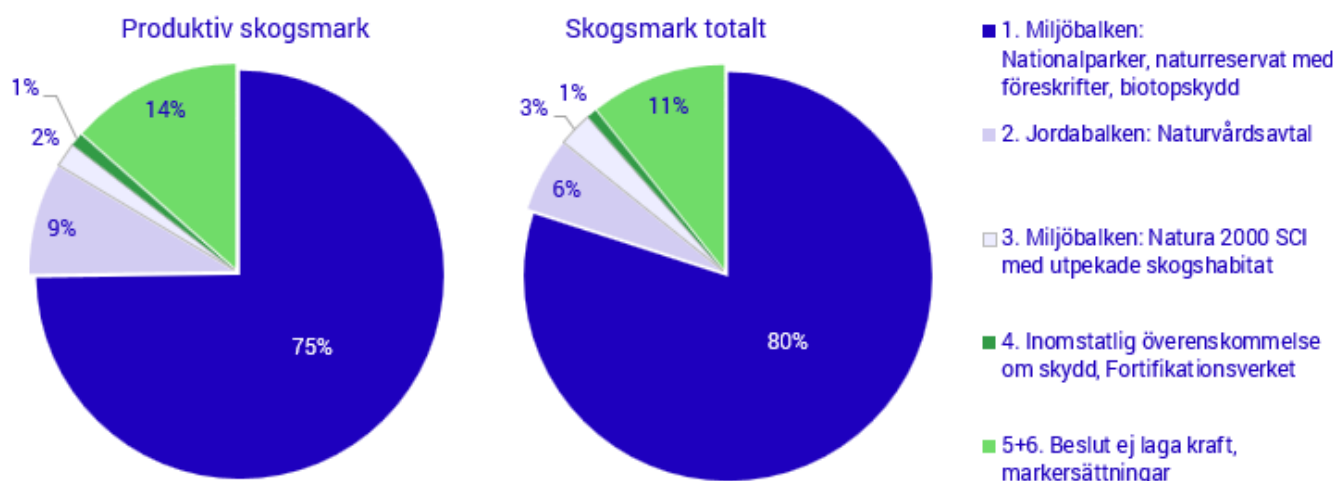
Källa: Naturvårdsverket. Överlappande arealer har reducerats enligt ordningen i tabellen. Nationalparker redovisas i sin helhet, därefter har överlapp tagits bort i löpande ordning.

Formellt skydd inom miljöbalken dominerar

Skyddsformer i grupp 1, där bland annat naturreservat ingår, stod för den största delen av den formellt skyddade skogsmarken 2024. Arealer inom grupperna 5 och 6 utgjorde tillsammans den nästa största delen av den skyddade skogsmarken. Där ingår beslut som saknar laga kraft och markersättningar för blivande skyddade områden.

Mellan 2023 och 2024 har andelarna för skyddsformer i grupp 1 ökat med 3 procentenheter för både produktiv och total skogsmark, samtidigt som andelarna för Natura 2000-områden (grupp 3), samt beslut och markersättningar (grupp 5+6) har minskat med motsvarande siffror. Andelarna för mark med jordabalkens skydd (2) och inomstatliga överenskommelser (4) är oförändrade.

Diagram 4.5 och 4.6. Formellt skyddad skogsmark utan överlapp mellan skyddsformer, 2024-12-31

Källa: Naturvårdsverket. Se Figur 4.2 för precisering av grupperade skyddsformer.

Fördelning ovan och nedan fjällnära gräns, SUS-regioner

Det är stora skillnader i hur det formella skyddet av skogsmark fördelar sig mellan olika delar av Sverige. Statistiken i detta avsnitt redovisas enligt en indelning i fem naturgeografiska regioner som också benämns SUS (se Karta 4.1). Ovan den fjällnära gränsen var mer än hälften av skogsmarken skyddad 2024. Av den produktiva skogsmarken var det 54 procent och av den totala skogsmarken var 59 procent formellt skyddad.

I regionerna nedan den fjällnära gränsen var runt 4 procent av skogsmarken formellt skyddad. Av den produktiva skogsmarken hade 3,9 procent ett formellt skydd och av den totala skogsmarken var det 4,2 procent.

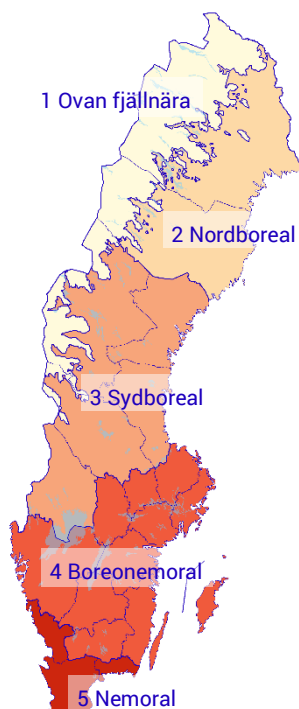
Regionen ovan fjällnära gräns upptar en betydligt mindre yta jämfört med de fyra naturgeografiska regionerna nedan den fjällnära gränsen. Arealen skogsmark är också avsevärt mindre ovan fjällnära gräns jämfört med övriga landet. Trots det var de formellt skyddade arealerna skogsmark 2024 totalt sett nästan 476 000 hektar större ovan den fjällnära gränsen jämfört med övriga landet. Av den produktiva skogsmarken var dock den formellt skyddade arealen 246 000 hektar

Fjällnära gräns

Gräns för vad som räknas som fjällnära skog, vilket avgörs av om skogen ligger ovan fjällnära gräns. Sammanställd 1993 och 1994 av SLU, Institutionen för skogstaxering och utgående från Skogsstyrelsens förordning (SKSFS 1991:3) om gränserna för fjällnära skog. En uppdatering gjordes 2019.

Karta 4.1. Naturgeografiska regioner (SUS)

Kartan visar de fem naturgeografiska regioner som används i statistiken, med regionen ovan fjällnära gräns (1) i ljus färg, i den nordvästra delen av Sverige. Nedan gränsen för fjällnära skog heter regionerna den nordboreala (2), den sydboreala (3), den boreonemorala (4) och den nemorala (5). Dessa fyra regioner benämns i ett samlingsbegrepp "nedan fjällnära gräns". För en större version av kartan, se avsnittet Kort om statistiken.

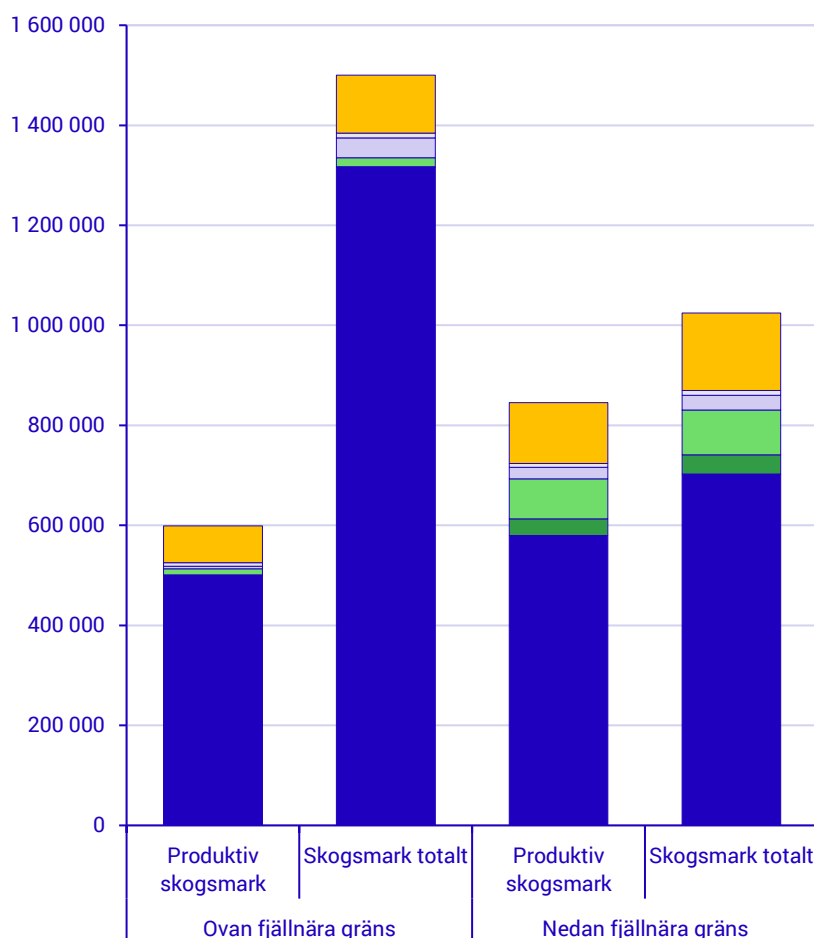
Källa: Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, SCB

större i de fyra naturgeografiska regionerna nedan den fjällnära gränsen, jämfört med ovan den fjällnära gränsen.

Både ovan och nedan fjällnära gräns dominerade skyddsformer som regleras av miljöbalken, där bland annat naturreservat och Natura 2000-områden ingår (blå färger i diagram 4.7). Mer än 80 procent av den skyddade produktiva skogsmarken ovan fjällnära gräns tillhörde skyddsformer i grupp 1, jämfört med knappt 70 procent nedan fjällnära gräns. Mark reglerad av naturvårdsavtal (gröna färger i diagram 4.7) var istället en vanligare skyddsform nedan fjällnära gräns, med 13 procent av den formellt skyddade skogsmarken nedan fjällnära gräns. Ovan fjällnära gräns stod naturvårdsavtalen för 2 procent av den totala arealen skyddad produktiv skogsmark.

Diagram 4.7. Formellt skyddad skogsmark ovan och nedan fjällnära gränsen 2024-12-31

Hektar

■ 5+6. Beslut ej laga kraft, markersättningar

■ 4. Inomstatlig överenskommelse om skydd, med Fortifikationsverket

■ 3. Miljöbalken: Natura 2000 SCI med utpekade skogshabitat

■ 2b. Jordabalken: Naturvårdsavtal av typ ekopark eller vitrygg

■ 2a. Jordabalken: Naturvårdsavtal med Naturvårdsverket eller Skogsstyrelsen

■ 1. Miljöbalken: Nationalparker, naturreservat med föreskrifter, biotopskydd

Källa: Naturvårdsverket. Se Figur 4.2 för precisering av grupperade skyddsformer.

Tabell 4.11. Areal formellt skyddad skogsmark ovan och nedan fjällnära gräns. Grupperade skyddsformer. 2024-12-31
 Utan överlapp mellan skyddsformer. Arealer är avrundade till jämna 100-tal

Skyddsformer, grupperat	Ovan fjällnära gräns		Nedan fjällnära gräns	
	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt
1. Miljöbalken: Nationalparker, naturreservat med föreskrifter, biotopskydd	500 300	1 316 100	579 600	702 800
2a. Jordabalken: Naturvårdsavtal med Naturvårdsverket eller Skogsstyrelsen	600	800	33 100	38 000
2b. Jordabalken: Naturvårdsavtal av typ ekopark eller vitrygg	12 400	17 800	80 600	90 100
3. Miljöbalken: Natura 2000 SCI med utpekade skogshabitat	5 300	39 600	22 700	29 300
4. Inomstatlig överenskommelse om skydd med Fortifikationsverket	6 700	9 600	7 800	9 800
5. Beslut ej laga kraft: naturreservat och biotopskyddsområden	800	1 100	4 300	5 100
6. Markersättningar	73 100	115 000	117 100	149 700
Totalt	599 200	1 500 200	845 300	1 024 700

Källa: Naturvårdsverket.

Överlappande arealer har reducerats enligt ordningen i tabellen. Skyddsform 1 redovisas i sin helhet, därefter har överlapp tagits bort i löpande ordning. Se Figur 4.2 för precisering av grupperade skyddsformer.

Tabell 4.12. Andel (%) formellt skyddad skogsmark ovan och nedan fjällnära gräns. Grupperade skyddsformer. 2024-12-31
 Andel av total areal produktiv/total skogsmark ovan och nedan fjällnära gräns. Utan överlapp mellan skyddsformer

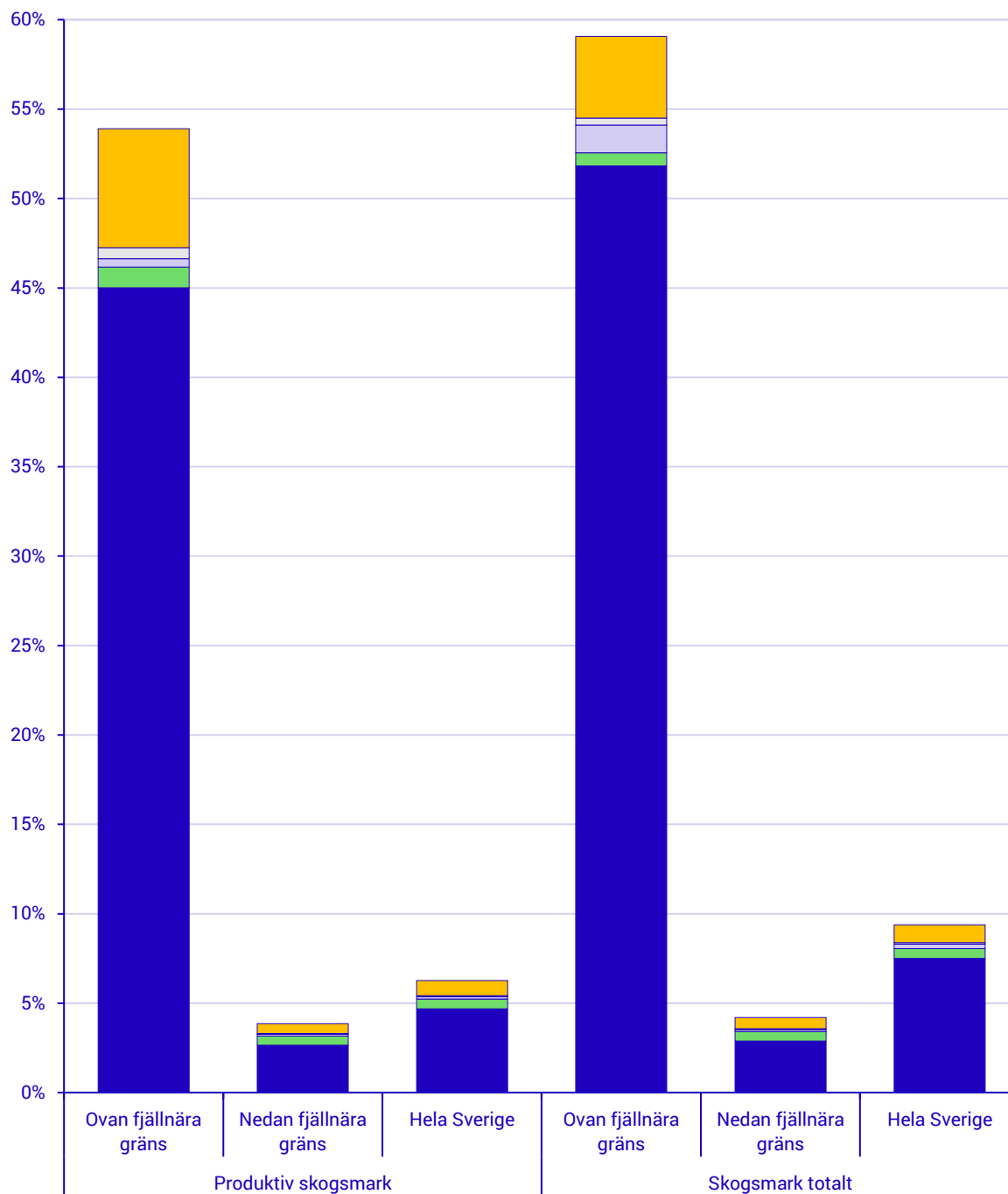
Skyddsformer, grupperat	Ovan fjällnära gräns		Nedan fjällnära gräns	
	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt	Produktiv skogsmark	Skogsmark totalt
1. Miljöbalken: Nationalparker, naturreservat med föreskrifter, biotopskydd	45,0	51,8	2,6	2,9
2a. Jordabalken: Naturvårdsavtal med Naturvårdsverket eller Skogsstyrelsen	0,1	0,0	0,2	0,2
2b. Jordabalken: Naturvårdsavtal av typ ekopark eller vitrygg	1,1	0,7	0,4	0,4
3. Miljöbalken: Natura 2000 SCI med utpekade skogshabitat	0,5	1,6	0,1	0,1
4. Inomstatlig överenskommelse om skydd med Fortifikationsverket	0,6	0,4	0,0	0,0
5. Beslut ej laga kraft: naturreservat och biotopskyddsområden	0,1	0,0	0,0	0,0
6. Markersättningar	6,6	4,5	0,5	0,6
Totalt	53,9	59,1	3,9	4,2

Källa: Naturvårdsverket.

Överlappande arealer har reducerats enligt ordningen i tabellen. Skyddsform 1 redovisas i sin helhet, därefter har överlapp tagits bort i löpande ordning. Se Figur 4.2 för precisering av grupperade skyddsformer.

Diagram 4.8. Andel formellt skyddad skogsmark ovan och nedan fjällnära gräns. Grupperade skyddsformer. 2024-12-31

Andel av total areal produktiv/total skogsmark, ovan/nedan fjällnära gräns och i hela Sverige. Utan överlapp mellan skyddsformer

- 5+6. Beslut ej laga kraft, markersättningar
- 4. Inomstatlig överenskommelse om skydd, med Fortifikationsverket
- 3. Miljöbalken: Natura 2000 SCI med utpekade skogshabitat
- 3. Jordabalken: Naturvårdsavtal
- 1. Miljöbalken: Nationalparker, naturreservat med föreskrifter, biotopskydd

Källa: Naturvårdsverket. Se Figur 4.2 för precisering av grupperade skyddsformer.

Formellt skyddad skogsmark i regioner nedan fjällnära gräns

Som nämnts tidigare fanns de allra största arealerna och andelarna formellt skyddad skogsmark 2024 i regionen ovan fjällnära gräns. Nedan gränsen för fjällnära skog upptog det formella skyddet betydligt mindre andel av skogsmarken.

I den nordligaste regionen nedan fjällnära gräns, den nordboreala regionen, var drygt 5 procent av den produktiva skogsmarken formellt skyddad, och upp mot 6 procent av den totala skogsmarken. Regionen omfattar norra Norrland exklusive de fjällnära områdena. Den sydboreala regionen omfattar södra Norrland, Dalarnas och Värmlands län, exklusive fjällnära områden. Regionen hade de lägsta andelarna formellt skyddad skogsmark 2024, med upp mot 3 procent av de totala arealerna produktiv och total skogsmark.

Den boreonemorala regionen omfattar Svealand och Götaland exklusive Hallands, Skåne och Blekinge län. Där var runt 4 procent av den produktiva och totala skogsmarken formellt skyddad 2024. Den nemorala regionen omfattar Sveriges sydligaste län, Halland, Skåne och Blekinge. Där var knappt 5 procent av skogsmarken formellt skyddad, men omfattade samtidigt betydligt mindre arealer jämfört med övriga regioner.

Tabell 4.13. Formellt skyddad skogsmark per region 2024-12-31
Utan överlapp mellan skyddsformer. Arealer är avrundade till jämna 100-tal

Region	Skogsmark	1. Miljöbalken: Nationalpark, naturrenservat, biotopskydd	2. Jorda- balken: Naturvårds- avtal	3. Miljöbalken Natura 2000 SCI	4. Inomstatliga överens- kommelser	5+6. Beslut ej laga kraft, mark- ersättningar	Totalt
1 Fjällnära	Produktiv	500 300	12 900	5 300	6 700	73 900	599 200
	Total	1 316 100	18 700	39 600	9 600	116 100	1 500 200
2 Nordboreal	Produktiv	188 200	47 000	3 000	2 600	71 000	311 800
	Total	241 000	55 100	3 800	3 400	95 500	398 900
3 Sydboreal	Produktiv	178 800	33 100	6 300	2 700	21 400	242 300
	Total	215 600	37 200	9 300	3 500	26 200	291 900
4 Boreonemoral	Produktiv	180 500	30 600	11 400	2 000	25 200	249 700
	Total	211 800	32 700	13 800	2 200	28 900	289 500
5 Nemoral	Produktiv	32 100	3 000	2 000	500	3 900	41 400
	Total	34 300	3 100	2 300	600	4 100	44 500
Hela Sverige, region 1–5	Produktiv	1 079 900	126 600	28 000	14 500	195 400	1 444 500
	Total	2 019 000	146 700	68 900	19 400	270 900	2 524 900

Källa: Naturvårdsverket. Se Figur 4.2 för precisering av grupperade skyddsformer.

Fördelning efter län

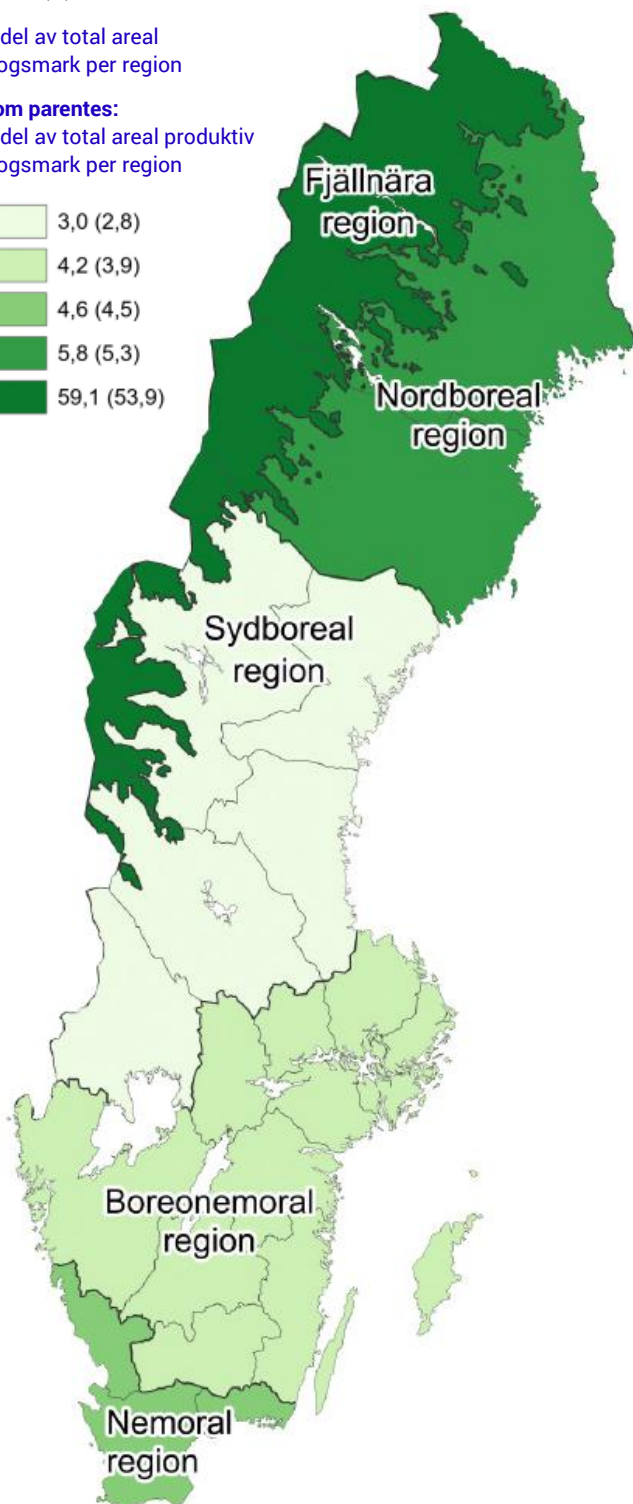
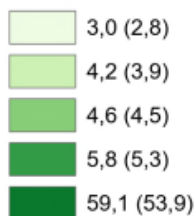
När statistiken fördelas på län framträder andra regionala skillnader jämfört med de naturgeografiska regionerna. Norrbottens län hade störst andel formellt skyddad skogsmark 2024, med 25 procent av länets totala skogsmarksareal. Det följs av Gotlands och Västerbottens län, med 13 respektive 12 procent av länens totala skogsmarksarealer.

Karta 4.2. Formellt skyddad skogsmark efter region (SUS)
Andel (%) 2024-12-31

Andel av total areal
skogsmark per region

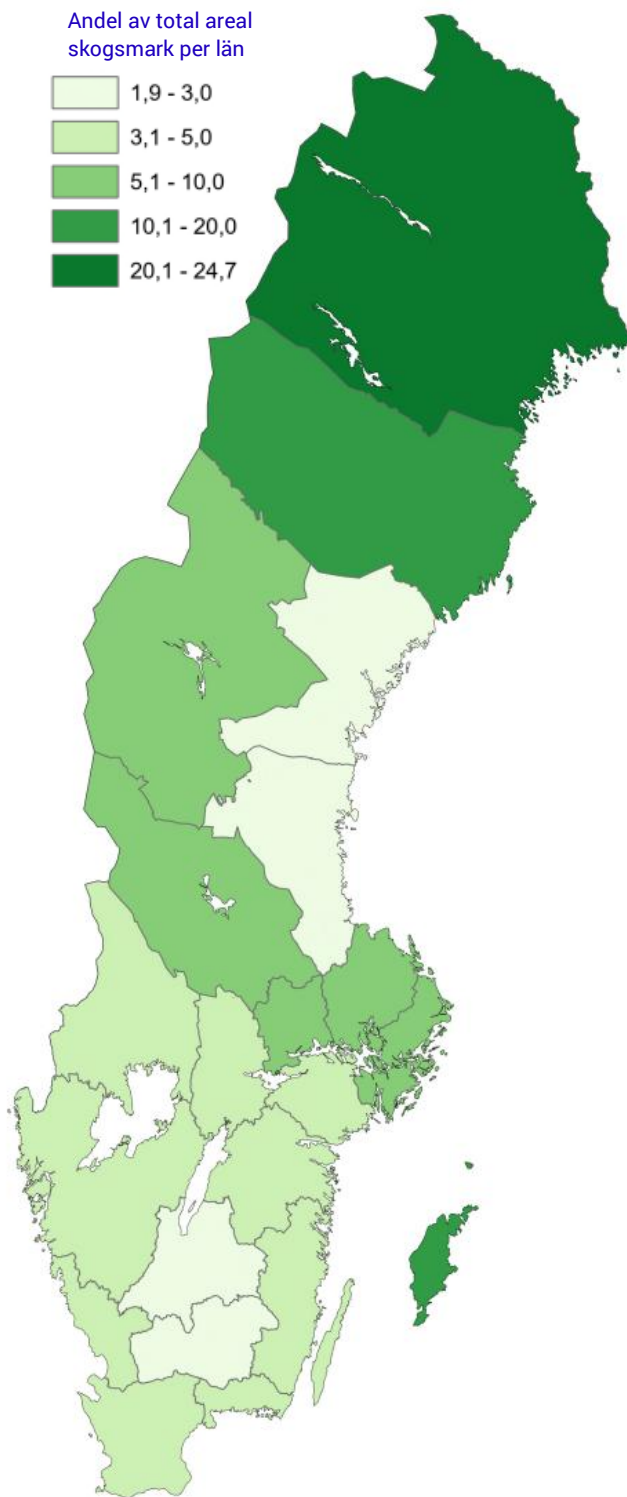
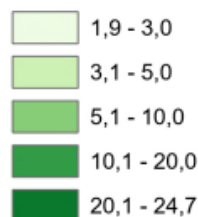
Inom parentes:

Andel av total areal produktiv
skogsmark per region

Karta 4.3. Formellt skyddad skogsmark efter län
Andel (%) 2024-12-31

Andel av total areal
skogsmark per län

I SCB:s statistik över skydd av marina miljöer ingår:

- Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och övriga biotopskyddsområden i marin miljö, med syften och föreskrifter kopplade till den marina miljön.
- Natura 2000-områden med utpekade marina habitat 1110–1180, 1610–1630, 1650 och 8330.

Endast områden som är utpekade enligt EU:s naturvårdsdirektiv, så kallade Natura 2000-områden, kan sträcka sig utanför territorialgränsen och in i Sveriges ekonomiska zon, eftersom det där saknas möjlighet att bilda naturreservat enligt svensk lag.

Helcom MPA i Östersjön och Oskar MPA i Nordsjön ingår inte i statistiken. MPA står för Marine Protected Areas. Se även rapportens avsnitt om internationell statistik och rapportering.

Skydd av marina miljöer

Det formella skyddet av marina miljöer 2024 utgjorde 15 procent av Sveriges totala havsareal, inklusive den ekonomiska zonen. Andelen varierar mellan Sveriges tre regionala havsområden, med störst andel i Västerhavet, följt av Östersjön och därefter Bottniska viken.

Inom svenskt territorium utgjorde skyddet 12 procent av havsarealen. Skåne län hade störst andel, följt av Västra Götalands län. Under 2024 har den skyddade arealen ökat mest i Västerbottens län, som ingår Bottniska vikens havsområde. Ökningen var på 3 600 hektar.

Tabell 4.14. Skydd av marina miljöer i regionala havsområden, 2024-12-31
Areal i hektar är avrundat till jämna 100-tal

Regionalt havsområde	Areal skyddat hav, i hektar	Andel (%) av total havsyta
Västerhavet	440 800	32
Östersjön	1 537 600	17
Bottniska viken	281 900	5
Totalt, inklusive ekonomisk zon	2 260 400	15

Källa: Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket. Överlappande arealer ingår inte.

Tabell 4.15. Skydd av marina miljöer per län och riket, 2024-12-31
Areal i hektar är avrundat till jämna 100-tal

Län	Areal skyddat hav, i hektar	Andel (%) av total havsyta
Stockholms län	104 300	11
Uppsala län	65 400	18
Södermanlands län	27 300	16
Östergötlands län	34 100	14
Kalmar län	49 900	6
Gotlands län	102 900	9
Blekinge län	36 600	9
Skåne län	245 000	43
Hallands län	29 100	10
Västra Götalands län	121 900	22
Gävleborgs län	12 600	2
Västernorrlands län	21 900	4
Västerbottens län	82 900	10
Norrbottnens län	66 700	10
Totalt inom territorialgräns	1 000 600	12

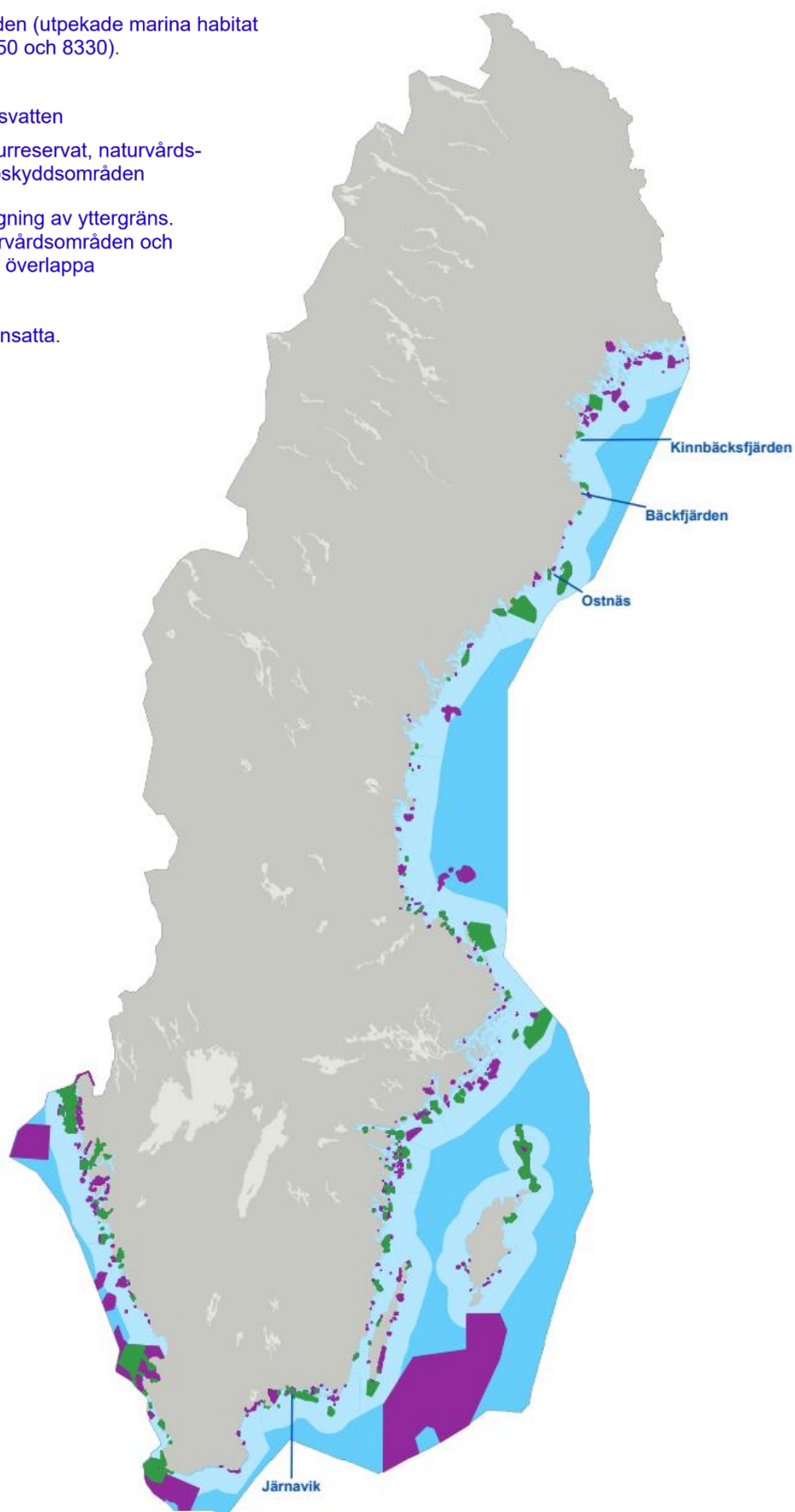
Källa: Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket. I beräkningen per län ingår inte Sveriges ekonomiska zon. Överlappande arealer ingår inte.

Karta 4.4. Skydd av marina miljöer 2024-12-31

- Marina Natura 2000-områden (utpekade marina habitat 1110-1180, 1610-1630, 1650 och 8330).
- Ekonomisk zon
- Territorialvatten och inlandsvatten
- Marina nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och övriga biotopskyddsområden

Områden ser större ut pga påläggning av yttergräns. Nationalpark, naturreservat, naturvårdsområden och övriga biotopskyddsområden kan överlappa Natura 2000-områden.

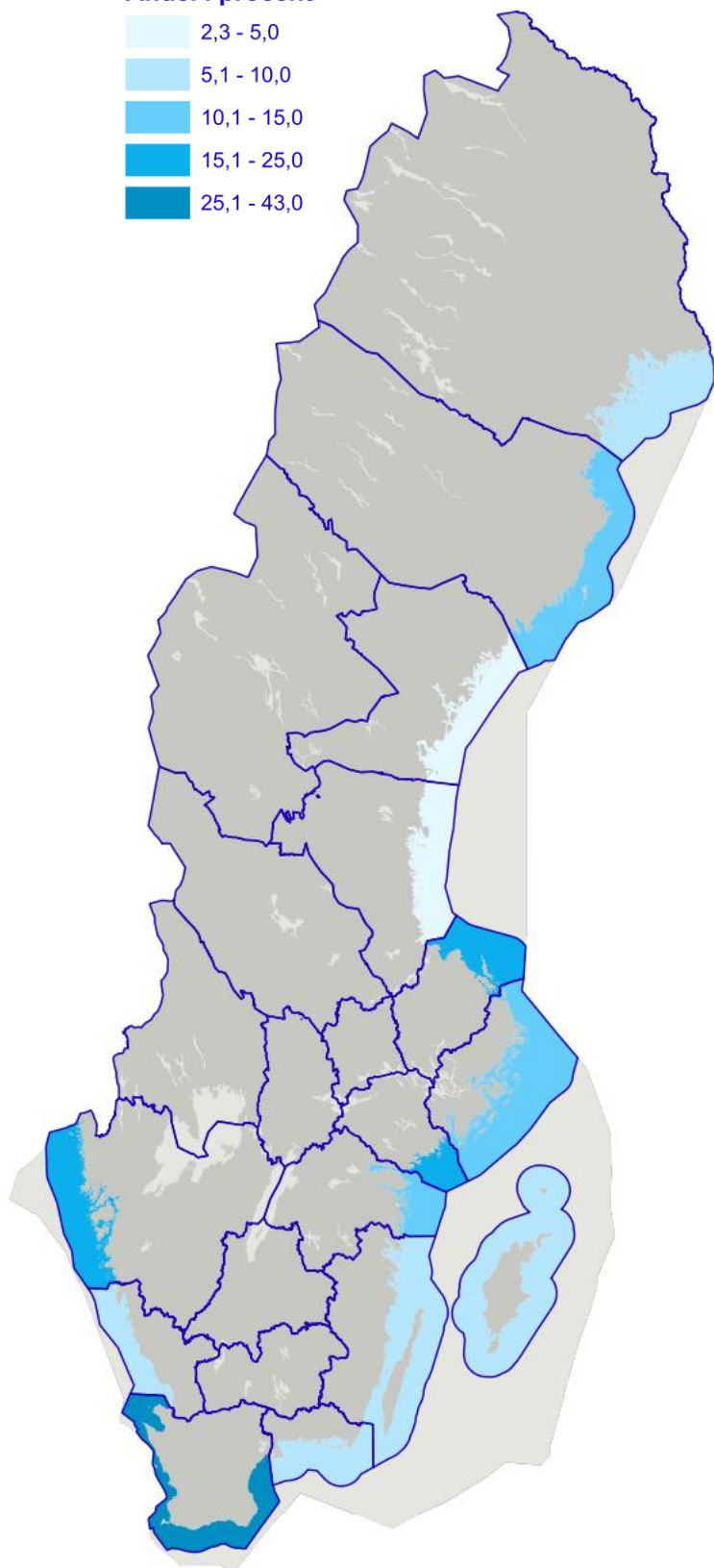
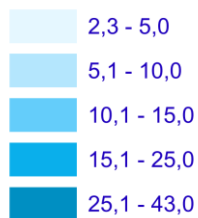
Nya marina naturreservat är namnsatta.

Källa: Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket

Karta 4.5 Skyddad natur i marin miljö efter län 2024-12-31

Andel i procent

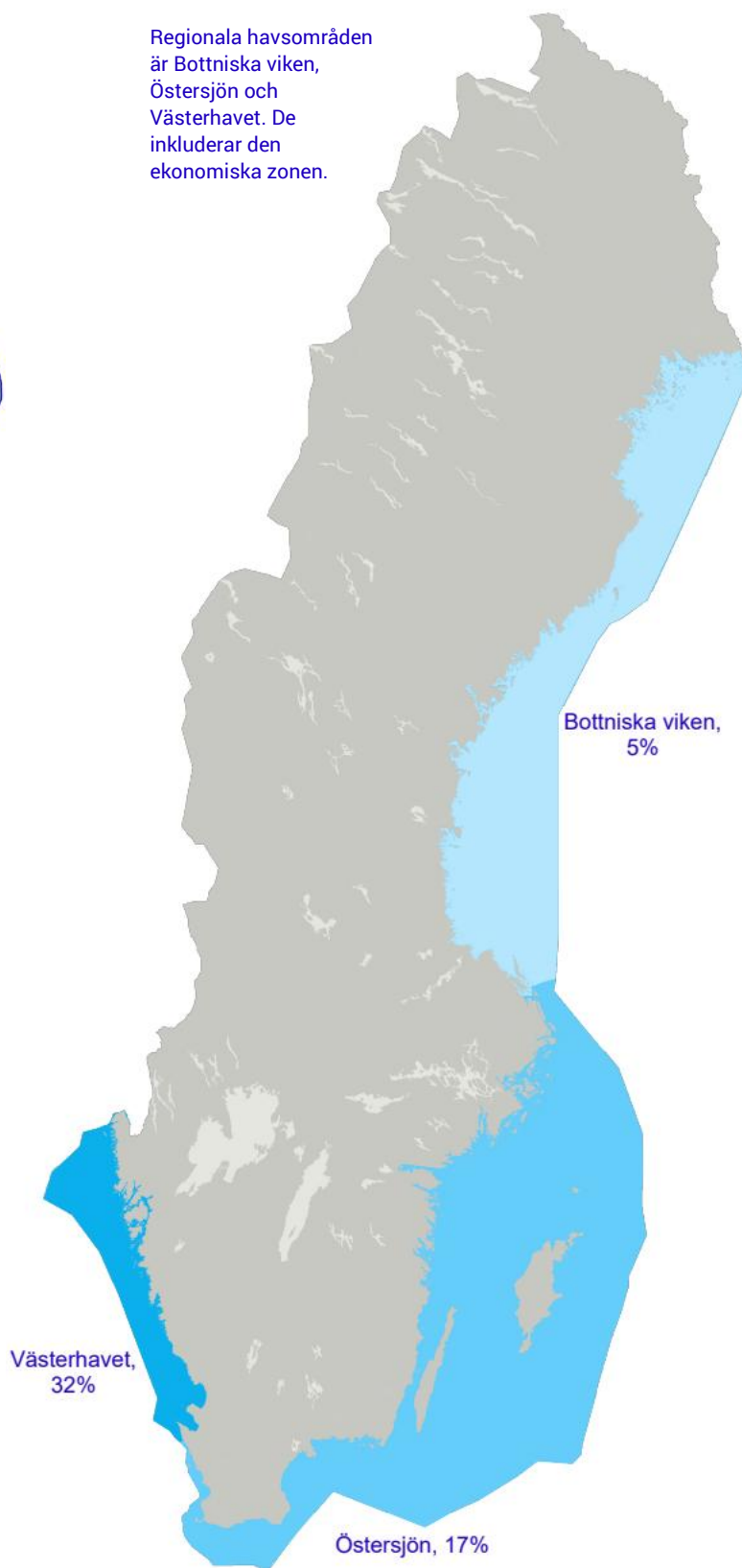

Källa: Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket.

SCB:s statistik över skydd av marina miljöer omfattar nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och övriga biotopskyddsområden i marin miljö, med syften och föreskrifter kopplade till den marina miljön, samt Natura 2000-områden med utpekade marina habitat 1110–1180, 1610–1630, 1650 och 8330.

Karta 4.6. Skyddad natur i marin miljö efter regionalt havsområde 2024-12-31

Regionala havsområden är Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet. De inkluderar den ekonomiska zonen.

Nationellt skydd i marin miljö

De nationella skyddsformerna för skydd styrs av svensk lagstiftning inom miljöbalken. Sverige har 1 nationalpark, 122 naturreservat och 1 naturvårdsområde belägna helt i marin miljö, med syften och föreskrifter kopplade till den marina miljön.

Skåne län hade den största arealen nationellt skydd av marin miljö 2024, med en sammanlagd areal på mer än 118 000 hektar hav. Hälften av den arealen utgjordes av naturreservatet Skånska Kattegatt, som blev gällande under 2020 och omfattar 58 600 hektar havsareal.

Det enskilt största naturreservatet i marin miljö 2024 var Svenska Högarna i Stockholms län, som hade en havsareal på nästan 60 900 hektar. Det bildades redan 1976, men under 2020 utökades området med mer än 58 000 hektar. Sveriges enda nationalpark i marin miljö 2024 var Kosterhavets nationalpark, som omfattade 38 000 hektar i Västra Götalands län.

Tabell 4.16. Nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden i marin miljö, per län 2024-12-31

Hektar är avrundat till jämna 10-tal. Endast redovisning av län med havsarealer.

Län	Antal	Havsareal i hektar
Stockholms län	7	74 270
Uppsala län	9	62 060
Södermanlands län	6	11 500
Östergötlands län	11	26 650
Kalmar län	15	30 690
Gotlands län	3	62 080
Blekinge län	14	23 410
Skåne län	18	118 350
Hallands län	5	7 710
Västra Götalands län	16	82 790
Gävleborgs län	5	2 360
Västernorrlands län	4	7 310
Västerbottens län	10	80 670
Norrbottens län	1	15 630
Totalt	124	605 470

Källa: Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket

Tabell 4.17. Sveriges tio största nationalparker och naturreservat i marin miljö, 2024-12-31

Hektar är avrundat till jämna 10-tal

Namn	Län	Havsareal i hektar
Svenska Högarna	Stockholms län	60 860
Skånska Kattegatt	Skåne län	58 600
Salvorev-Kopparstenarna	Gotlands län	56 030
Gräsö östra skärgård	Uppsala län	53 330
Örefjärden-Snöanskärgården	Västerbottens län	46 830
Falsterbohalvöns havsområde	Skåne län	41 240
Kosterhavets nationalpark	Västra Götalands län	37 960
Holmöarna	Västerbottens län	20 580
Väderöarna	Västra Götalands län	18 090
Kallfjärden	Norrbottnens län	15 630

Källa: Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket

Under 2024 har antalet naturreservat i marin miljö ökat med 2 helt nya områden. Dessutom har 2 områden fått nya beslut under året och bedömts uppfylla kriterierna för marina naturreservat. De fyra områdena omfattar tillsammans knappt 4 400 hektar, med huvuddelen i Västerbottens län.

De nya naturreservaten överlappades delvis av äldre Natura 2000-områden, som ingår i det totala skyddet av marina miljöer. Därför var den totala arealökningen för de nationella skyddsformerna inte lika stor som i redovisningen av skydd där Natura 2000 ingår (Tabell 4.14 och 4.15). Av 2024 års nya områden, var det endast Kinnbäcksfjärden som inte hade några överlappande arealer mot äldre Natura 2000-områden.

En fullständig förteckning över de marina reservaten finns i Excelformat på SCB:s webbplats:
www.scb.se/mi0603

Tabell 4.18. Nyttillkomna naturreservat 2024 i marin miljö, 2024-12-31

Hektar är avrundat till jämna 10-tal

Namn	Län	Ursprungligt gällandeår	Havsareal i hektar
Kinnbäcksfjärden	Västerbottens län	2024	3 630
Ostnäs	Västerbottens län	1998	650
Järnavik	Blekinge län	1971	60
Bäckfjärden	Västerbottens län	2024	20

Källa: Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket

Sverige hade även 7 biotopskyddsområden i marin miljö 2024, omfattande sammanlagt 173 hektar. Det största området var Hjältö leror i Västra Götalands län, som omfattade 87 hektar. Det tillkom inga nya biotopskyddsområden i marin miljö under 2024.

Befolkning och tillgänglighet

Skyddad natur avser här nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden, biotopskyddsområden och Kungliga nationalstadsparken.

Befolkningens avstånd till skyddad natur

En tredjedel av Sveriges befolkning bodde inom 1 kilometer från skyddad natur, vid utgången av 2024. Andelen var högst i Stockholm, Örebro och Gotlands län, där upp mot hälften av befolkningen bodde inom 1 kilometer från skyddade områden. Under 2024 har andelen ökat i framför allt Blekinge län, på grund av flera nya naturreservat i närheten av länets tätorter.

Tabell 5.1. Befolkning inom zoner runt skyddad natur, andel i procent av total befolkning, per län, 2024-12-31
Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden, biotopskyddsområden och Kungliga nationalstadsparken

Län	Inom 300 meter	Inom 1 kilometer	Inom 3 kilometer	Inom 5 kilometer	Inom 10 kilometer
Stockholms län	14	50	97	100	100
Uppsala län	10	28	77	97	100
Södermanlands län	7	40	87	100	100
Östergötlands län	4	25	86	98	100
Jönköpings län	7	26	73	89	100
Kronobergs län	8	35	81	95	100
Kalmar län	4	21	74	89	100
Gotlands län	17	46	93	100	100
Blekinge län	8	43	95	100	100
Skåne län	7	29	71	92	100
Hallands län	4	22	78	97	100
Västra Götalands län	6	28	77	94	100
Värmlands län	3	18	75	90	100
Örebro län	12	47	94	99	100
Västmanlands län	2	11	56	95	100
Dalarnas län	6	29	78	93	100
Gävleborgs län	3	17	62	87	100
Västernorrlands län	3	18	69	91	100
Jämtlands län	3	20	68	87	98
Västerbottens län	1	9	46	82	100
Norrbottens län	2	12	47	73	100
Riket	8	32	79	94	100

Skyddad natur avser här nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden, biotopskyddsområden (skogliga och övriga), samt Kungliga nationalstadsparken.

Medelavståndet är 2 kilometer

I genomsnitt hade Sveriges befolkning 2 kilometer till skyddad natur 2024. Avståndet var kortast i Stockholms län, med 1,2 kilometer. Det följs av Gotlands och Örebro län, som båda hade medelavståndet 1,3 kilometer. Längst avstånd hade invånarna i Norrbottens län, med 3,6 kilometer, följt av Västerbottens län, med 3,4 kilometer.

Att medelavståndet var längre i Norrbottens län, trots att länet hade den högsta andelen skyddad areal, beror på att de största skyddade områdena fanns i länets fjällnära områden. Där bor befolkningen i regel glest och de större tätorterna är få. Stockholms och Örebro län hade flera skyddade områden i mycket centrala lägen, vilket ger dem korta medelavstånd i förhållande till befolkningens bostadsadresser. Statistik över medelavstånd i och utanför tätorter visar att befolkning i tätorter hade närmare till skyddad natur, jämfört med befolkningen utanför tätorter.

Tabell 5.2. Befolkningens medelavstånd till skyddad natur, per län 2024-12-31

Län	Medelavstånd i kilometer
Stockholms län	1,2
Uppsala län	2,1
Södermanlands län	1,6
Östergötlands län	1,9
Jönköpings län	2,3
Kronobergs län	1,9
Kalmar län	2,4
Gotlands län	1,3
Blekinge län	1,4
Skåne län	2,3
Hallands län	2,1
Västra Götalands län	2,1
Värmlands län	2,4
Örebro län	1,3
Västmanlands län	2,8
Dalarnas län	2,1
Gävleborgs län	2,8
Västernorrlands län	2,5
Jämtlands län	2,7
Västerbottens län	3,4
Norrbottens län	3,6
Riket	2,0

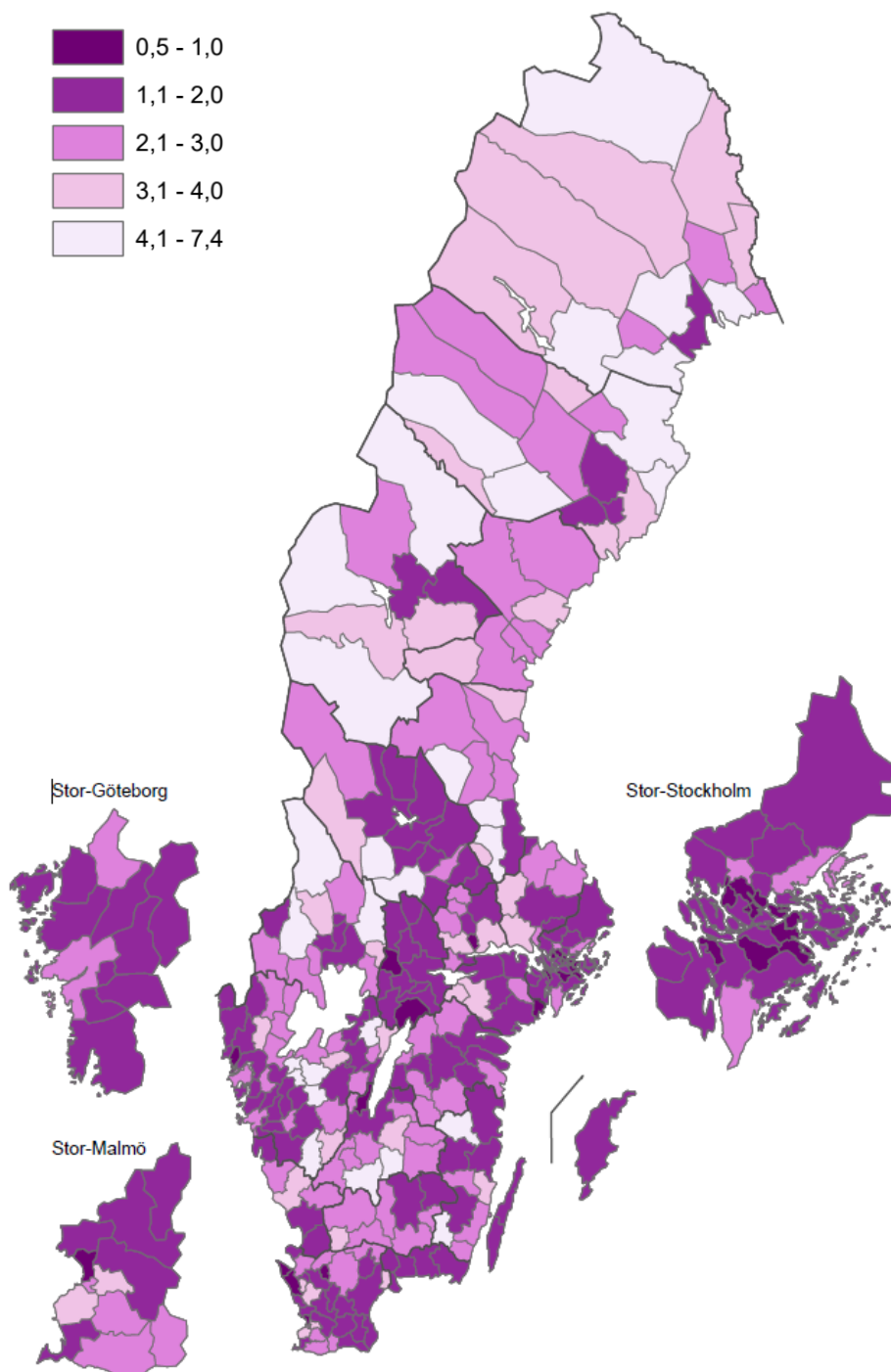
Källa: Naturvårdsverket och SCB

Kortast medelavstånd i Nacka kommun

På kommunnivå skiljer det nästan 7 kilometer mellan det längsta och kortaste medelavståndet till skyddad natur. Kortast avstånd hade befolkningen i Nacka kommun i Stockholms län, med 500 meter till skyddad natur. Längst avstånd hade invånarna i den västerbottniska kommunen Åsele, med 7,4 kilometer. Under 2024 minskade medelavståndet i flera kommuner på grund av flera nya naturreservat, ofta belägna i anslutning till tätorter.

Skyddad natur avser här nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden, biotopskyddsområden (skogliga och övriga), samt Kungliga nationalstadsparken.

Karta 5.1. Befolkningens medelavstånd till skyddad natur, per kommun. 2024-12-31
Medelavstånd i kilometer

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Tätortsnära skyddad natur

Den tätortsnära naturen har stor betydelse för den biologiska mångfalden, det vardagliga friluftslivet och för att skapa kunskap, förståelse och engagemang för en god miljö. Nästan 30 procent av Sveriges nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden 2024 har bildats med syftet att tillgodose områden för friluftslivet. 10 procent av områdena har även det preciserade syftet att skydda tätortsnära natur. Under 2024 tillkom 35 naturreservat med syften kopplat till friluftsliv och 9 områden med preciseringen tätortsnära.

Skyddad areal i tätorter

Tillgängligheten till skyddade områden kan mätas utifrån hur stor del av tätorten och dess omland som består av skyddade områden. Tabell 5.3 visar de tio tätorter som har störst andel skyddad landareal inom tätorten och ett 3 kilometer brett omland från tätortens gräns. Beräkningen avser SCB:s statistiska tätorter 2023, med minst 10 000 invånare. De skyddstyper som ingår är nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden, biotopskyddsområden och Kungliga nationalstadsparken.

Av de 10 tätorter som hade högst andel skyddad natur 2024, var 7 belägna i Stockholms län. Störst andel hade Lidingö tätort, där 39 procent av tätorten med omland var skyddad av flera tätortsnära naturreservat, bland annat Sticklinge Naturreservat som blev gällande under 2024. I Stockholms tätort med omland finns flera naturreservat, samt Tyresta nationalpark och Kungliga nationalstadsparken. Ekerö tätort har flera naturreservat i sitt omland, bland annat Lovö och Bornsjön.

Tabell 5.3. Tio-i-topp: Skyddad landareal i och omkring tätorter, 2024-12-31
Andel (%) skyddad landareal inom statistiska tätorter 2023, med 3 kilometers omland

Tätortsbeteckning	Län	Andel (%) skyddad landareal
Lidingö	Stockholms län	39
Stockholm	Stockholms län	23
Ekerö	Stockholms län	22
Uppsala	Uppsala län	20
Upplands Väsby och Sollentuna	Stockholms län	18
Tumba	Stockholms län	18
Luleå	Norrbottens län	17
Nynäshamn	Stockholms län	16
Mölnlycke	Västra Götalands län	15
Södertälje	Stockholms län	15

Källa: Naturvårdsverket och SCB.

Statistiken avser skyddad natur inom SCB:s statistiska tätorter 2023 med minst 10 000 invånare, samt i en zon på 3 kilometer från tätortsgräns.

Skyddad natur avser här nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden, biotopskyddsområden (skogliga och övriga) och Kungliga nationalstadsparken.

Beslut, förvaltning och kostnader

Beslut om naturreservat och naturvårdsområden

De flesta naturreservat och naturvårdsområden har inrättats efter beslut av länsstyrelser. Kommunalt beslutade områden utgjorde 9 procent av det totala antalet 2024. Under året ökade antalet kommunalt inrättade naturreservat med 10 områden, samtidigt som 214 nya reservat tillkom efter beslut av länsstyrelser. Antalet kommunalt inrättade naturreservat ökade mest i Skåne län, med 4 nya områden.

Tabell 6.1. Naturreservat och naturvårdsområden efter beslutande myndighet och län 2024-12-31

Län	Beslut av kommun		Beslut av länsstyrelse	
	Antal	Totalareal i hektar	Antal	Totalareal i hektar
Stockholms län	106	20 214	267	177 041
Uppsala län	17	8 239	179	95 380
Södermanlands län	16	2 039	176	52 049
Östergötlands län	18	2 808	299	62 990
Jönköpings län	14	1 340	166	21 820
Kronobergs län	11	1 770	140	26 530
Kalmar län	10	1 050	206	70 818
Gotlands län	2	176	159	91 135
Blekinge län	3	161	122	38 677
Skåne län	68	8 010	318	158 213
Hallands län	3	73	207	32 636
Västra Götalands län	61	7 031	502	192 239
Värmlands län	11	411	225	126 558
Örebro län	45	3 167	271	49 115
Västmanlands län	6	156	127	41 651
Dalarnas län	70	4 029	335	277 427
Gävleborgs län	13	2 731	248	56 502
Västernorrlands län	17	1 794	220	58 017
Jämtlands län	1	148	258	632 316
Västerbottens län	2	734	443	1 112 788
Norrbottnens län	7	2 750	488	2 122 144
Riket	501	68 866	5 356	5 496 225

Källa: Naturvårdsverket och SCB.

Överlappande arealer är inte borträknade, eftersom olika områden på samma yta kan ha olika beslutande myndigheter.

Av den sammanlagda arealen naturreservat och naturvårdsområden 2024, hade 1 procent inrättats efter kommunala beslut. Den största andelen kommunalt beslutade arealer hade Stockholms län, med 10 procent av totalarealen.

Kommunala beslut om skyddade områden

Sedan miljöbalken trädde i kraft 1999 har kommunerna själva möjlighet att besluta om inrättandet av flera olika typer av skydd och deras arbete med naturvård har sedan dess varit en viktig del i Sveriges naturvårdspolitik. Det illustreras bland annat av friluftslivspropositionen från 2010, som betonar kommunens ansvar för den tätortsnära naturen och vikten av att kommuner tar ansvar för den långsiktiga tillgången till tätortsnära naturområden.

Kommuner kan besluta om att inrätta bland annat naturreservat, övrigt biotopskydd, djur- och växtskyddsområden, och naturminnen. Tidigare ingick även naturvårdsområden. I statistiken över kommunala beslut redovisas endast naturreservat och naturvårdsområden, eftersom de vanligtvis har störst yta och därmed störst betydelse för kommunens markanvändning avseende naturvård.

Antal kommunalt inrättade områden

Trots att de flesta naturreservat 2024 var inrättade efter beslut av länsstyrelser, fanns det kommuner där en majoritet av områdena var inrättade efter kommunala beslut. Störst antal kommunalt inrättade områden hade Örebro kommun, med 20 områden.

Tabell 6.2. Tio-i-topp: Störst antal kommunalt inrättade naturreservat och naturvårdsområden. 2024-12-31

Kommun	Län	Antal områden efter beslutande myndighet	
		Kommun	Länsstyrelse
Örebro	Örebro län	20	39
Leksand	Dalarnas län	17	19
Gagnef	Dalarnas län	16	15
Nacka	Stockholms län	16	1
Lomma	Skåne län	13	2
Helsingborg	Skåne län	12	12
Falun	Dalarnas län	11	26
Huddinge	Stockholms län	11	1
Stockholm	Stockholms län	11	0
Södertälje	Stockholms län	10	17

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Areal efter beslutande myndighet

Den största arealen kommunalt inrättade naturreservat och naturvårdsområden 2024 hade Huddinge kommun i Stockholms län, följt av Uppsala kommun. I Huddinge var nästan hela arealen naturreservat bildat efter kommunala beslut. I Uppsala kommun var det hälften av den totala arealen. Båda kommunerna saknar naturvårdsområden. Arealerna omfattar både land och vatten.

Tabell 6.3. Tio-i-topp: Störst areal i kommunalt inrättade naturreservat och naturvårdsområden. 2024-12-31

Kommun	Län	Totalareal i hektar efter beslutande myndighet	
		Kommun	Länsstyrelse
Huddinge	Stockholms län	5 421	4
Uppsala	Uppsala län	4 634	4 081
Helsingborg	Skåne län	3 876	897
Nacka	Stockholms län	2 630	3
Tierp	Uppsala län	2 530	11 143
Örebro	Örebro län	2 453	3 780
Luleå	Norrbottnens län	2 404	25 564
Stockholm	Stockholms län	2 093	0
Växjö	Kronobergs län	1 667	5 243
Linköping	Östergötlands län	1 587	1 368

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Överlappande arealer är inte borträknade. Arealerna omfattar både land och vatten.

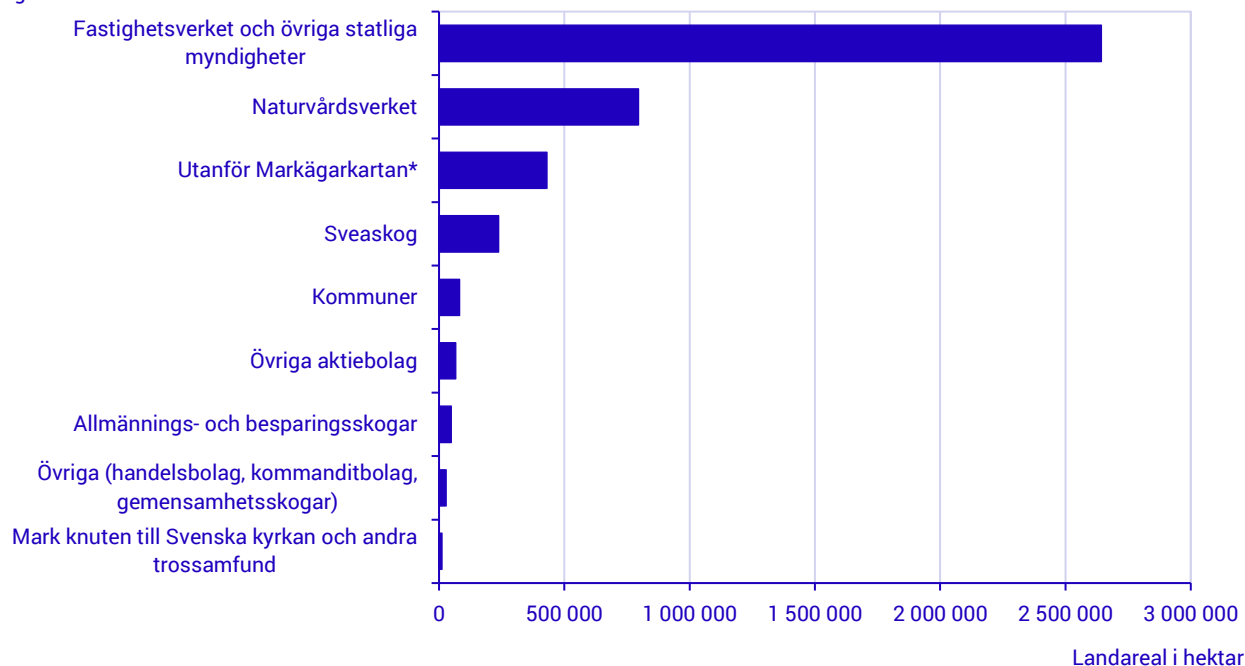
Markägare i naturreservat

Marken i ett naturreservat kan ingå i såväl ett privat som allmänt ägande. Statliga myndigheter ägde de största landarealerna 2024, eftersom huvuddelen av naturreservat i fjällregionen ägs av staten, och naturreservaten där ofta omfattar stora arealer. Naturvårdsverket, Fastighetsverket och övriga statliga myndigheter (exklusive Fortifikationsverkets) ägde tillsammans mer än 3 miljoner hektar land av 2024 års naturreservat. Den tredje största kategorin var markägare som inte fanns registrerade i Naturvårdsverkets markägarkarta. Det var privata skogsägare och markägare som taxerade mindre än 1000 hektar skogsmark, samt Fortifikationsverket. Den statliga bolagskoncernen Sveaskog ägde nästan 180 000 hektar land inom naturreservat och bildade därmed den fjärde största ägarkategorin.

Staten dominerade som markägare i större naturreservat. Naturvårdsverket, Fastighetsverket och andra statliga myndigheter stod som ägare till 90 procent landarealen av de naturreservat 2024 som hade en landareal på mer än 5 000 hektar. Nästan hälften av landarealen för de minsta naturreservaten, i storleken upp till 19 hektar, ägdes av markägare som inte fanns registrerade i Markägarkartan. Sveaskog ägde större andelar i naturreservat av storleken från 200 till 5 000 hektar landareal.

Diagram 6.1. Markägare i naturreservat, landareal, 2024-12-31

Markägare

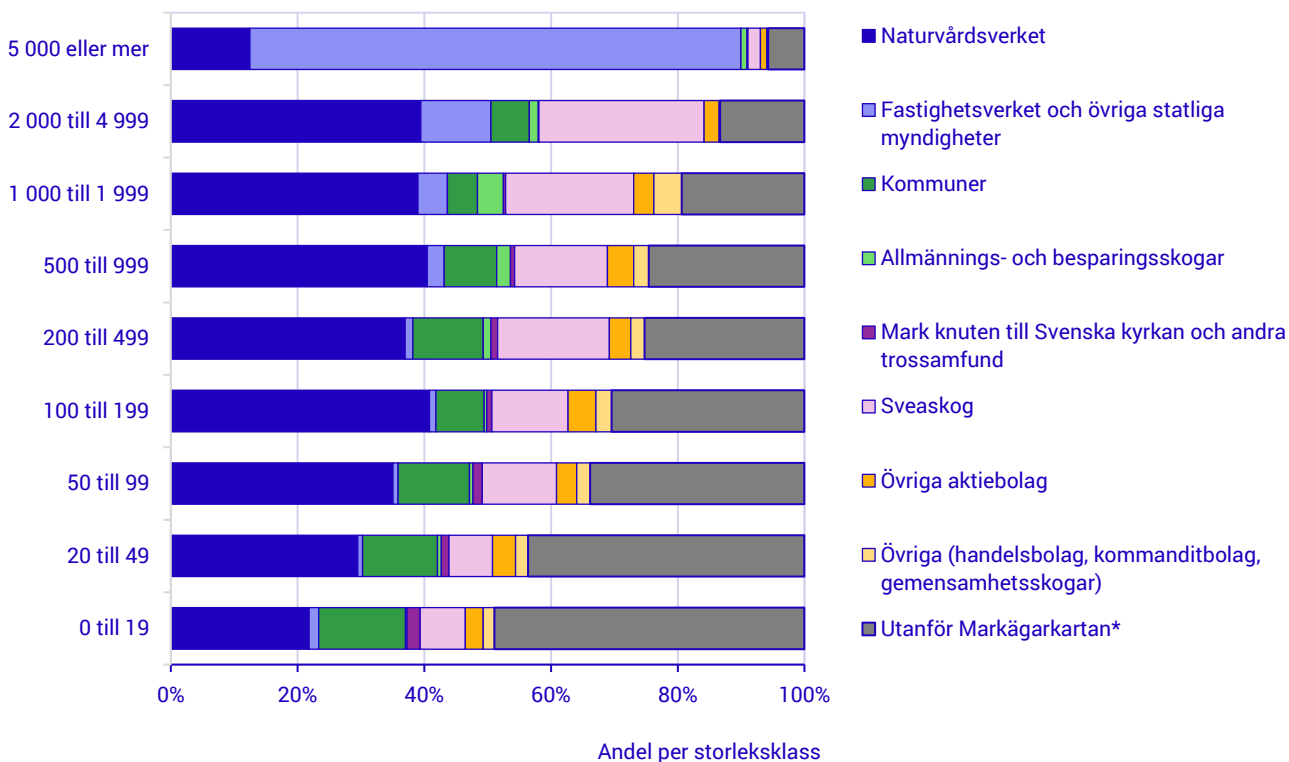

Källa: Naturvårdsverket. Statistiken avser naturreservat med gällandedatum till och med 2024-12-31. Markägare enligt Markägarkartan 2023.

* Utanför Markägarkartan avser Fortifikationsverket, privata skogsägare och markägare som taxerar mindre än 1000 hektar skogsmark.

Diagram 6.2. Markägare i naturreservat efter storleksklass landareal per naturreservat, 2024-12-31

Landareal i hektar

Källa: Naturvårdsverket. Statistiken avser landareal i naturreservat med gällandedatum till och med 2024-12-31. Markägare enligt Markägarkartan 2023.

* Utanför Markägarkartan avser Fortifikationsverket, privata skogsägare och markägare som taxerar mindre än 1000 hektar skogsmark.

Förvaltare av skyddade områden

Länsstyrelser förvaltar majoriteten av Sveriges nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden 2024, med 81 procent av det totala antalet områden. Kommuner förvaltar 11 procent av områdena och övriga 8 procent förvaltas av stiftelser, övriga statliga myndigheter, privata bolag och andra typer av förvaltare. Arealmässigt förvaltas knappt 2 procent av kommuner, 80 procent av länsstyrelser och 19 procent av övriga förvaltare.

Det är inte alltid som kommunalt inrättat skydd förvaltas av en kommun. Det är dock det vanligaste. Nationalparkerna hade inga kommunala förvaltare.

Tabell 6.4. Nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden efter typ av förvaltare och län, 2024-12-31

Län	Kommun		Länsstyrelse		Övriga	
	Antal	Totalareal i hektar	Antal	Totalareal i hektar	Antal	Totalareal i hektar
Stockholms län	119	23 014	204	106 620	52	69 777
Uppsala län	16	5 960	154	90 400	27	11 585
Södermanlands län	22	4 370	162	42 276	8	7 442
Östergötlands län	30	5 281	287	60 517	0	0
Jönköpings län	23	5 679	158	25 155	0	0
Kronobergs län	17	2 014	134	28 023	1	133
Kalmar län	17	1 796	201	70 371	0	0
Gotlands län	0	0	159	94 417	3	1 357
Blekinge län	9	1 787	115	36 151	1	900
Skåne län	84	10 316	292	155 734	13	2 228
Hallands län	11	387	187	29 167	12	3 154
Västra Götalands län	103	16 444	176	109 017	288	118 699
Värmlands län	12	846	224	126 124	0	0
Örebro län	52	3 833	258	35 105	8	14 653
Västmanlands län	17	1 327	114	26 383	3	15 008
Dalarnas län	66	5 593	327	289 121	15	26 916
Gävleborgs län	27	6 603	236	59 094	0	0
Västernorrlands län	26	10 653	212	52 215	0	0
Jämtlands län	3	246	257	642 595	0	0
Västerbottens län	6	771	434	1 102 314	6	12 808
Norrbottens län	8	2 969	489	1 835 200	6	897 548
Riket	668	109 925	4 776	5 016 186	443	1 182 208

Källa: Naturvårdsverket och SCB.

Antal per län stämmer inte med antal för hela riket, eftersom några nationalparker är belägna i flera län. Överlappande arealer är inte borträknade, eftersom olika områden på samma yta kan ha olika beslutande myndigheter.

Kostnader för skyddad natur

Naturvårdsverkets kostnader

Naturvårdsverket lämnar ersättningar för skydd och skötsel av natur genom anslagen 1:14 Skydd av värdefull natur och 1:3 Åtgärder för värdefull natur. Kostnaderna är utgifter för förvaltning av befintliga nationalparker och naturreservat, samt av kostnader för marklösen då nya skyddade områden bildas, huvudsakligen i form av naturreservat. Det kan bestå av köp, ersättning till markägaren för intrång eller bidrag till kommuners förvärv och intrångsersättning.

Under 2024 avsatte Naturvårdsverket nästan 1,4 miljarder kronor för skydd av natur inom anslag 1:14 Skydd av värdefull natur. Den allra största delen av kostnaderna (95 procent), avsåg intrångsersättningar. Knappt 1 procent avsåg naturvårdsavtal som tecknades under året, exklusive väntansavtal.

Under 2024 fattade Naturvårdsverket fler än 400 beslut om ekonomisk ersättning för skydd av värdefulla områden. Det är på samma nivå som 2023, men kostnaderna var betydligt högre under 2024.

Det högsta enskilda ersättningsbeloppet 2024 var 100 miljoner kronor och avsåg en överenskommelse i det blivande naturreservatet Groddnaliden-Stabburträsk i Västerbottens län, omfattande nästan 6 700 hektar. Det dyraste köpet uppgick till drygt 8 miljoner kronor för ett köp av 35 hektar inom det planerade naturreservatet Tranemyren i Västra Götalands län.

Under 2024 tecknades 17 nya naturvårdsavtal mellan Naturvårdsverket och markägare. Det är en minskning jämfört med 2023, då 33 avtal tecknades. Arealen för 2024 års naturvårdsavtal var 70 procent lägre jämfört med föregående år. Samtidigt ökade kostnaderna för avtalen med 17 procent, motsvarande 1,4 miljoner kronor.

Tabell 6.5. Naturvårdsverkets kostnader inom anslag 1:14 Skydd av värdefull natur, 2024

Typ av markersättning	Antal avtal eller beslut enligt 1:14-anslaget	Kostnad i tusentals kronor, avrundat till jämna 100-tal	Arealer i hektar	
			Landareal totalt	Produktiv skogsmark
Köp	32	25 500	755	276
Intrång	361	1 312 000	29 808	19 269
Bidrag	6	40 900	608	538
Naturvårdsavtal*	17	9 700	213	178
Summa	416	1 388 100	31 384	20 261

Källa: Naturvårdsverket (2025), Återrapportering av medelsanvändning och resultat för skydd av och åtgärder för värdefull natur 2022–2024.

*Naturvårdsavtal är exklusive väntansavtal

Skogsstyrelsens kostnader

Skogsstyrelsen lämnar ersättning för biotopskyddsområden och naturvårdsavtal i skog. Under 2024 utbetalades drygt 115 miljoner kronor i ersättning för nya biotopskyddsområden. De nya områdena omfattade en landareal på 574 hektar, varav 526 hektar produktiv skogsmark, fördelat på 86 områden. Skogsstyrelsens ersättning av 2024 års naturvårdsavtal var drygt 6 miljoner kronor, fördelade på 18 områden med en landareal på sammanlagt 142 hektar. Samtliga ersättningsposter representerade en minskning jämfört med 2023.³

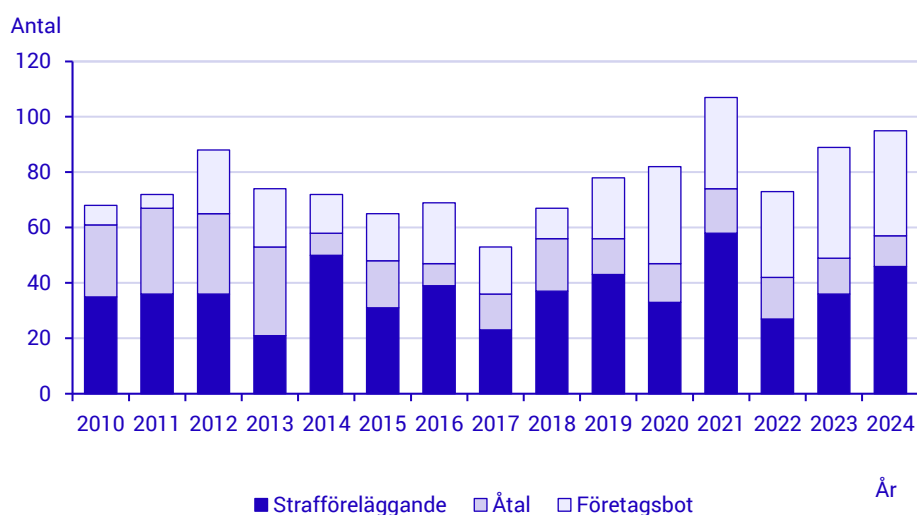
Brott och förseelser mot områdesskydd

Brott mot områdesskydd begår den som med uppsåt eller av oaktsamhet skadar naturmiljön i ett biotopskyddsområde, uppför byggnad i ett strandskyddsområde eller orsakar skada eller risk för skada i nationalpark, naturreservat, kulturreservat, djur- och växtskyddsområde, vattenskyddsområde eller ett område som omfattas av interimistiskt förbud (Miljöbalken 29 kap § 2).

Strafföreläggande kan ges för mindre allvarliga brott som inte leder till åtal och där den misstänkte har erkänt brottet inom en viss tid. Brott mot områdesskydd som ger strafföreläggande kan till exempel vara att avverka träd eller att beträda ett skyddat område där det är förbjudet.

Sedan 2010 har antalet brottsmisstankar legat på en relativt jämn nivå, med mindre årliga variationer. Det totala antalet brottmisstankar har varierat från drygt 50 till knappt 110 per år. Det högsta antalet uppmättes 2021 och det lägsta antalet var under 2017.

Diagram 6.3. Antal brottsmisstankar avseende brottskod 8015 "Brott mot områdesskydd, förseelse mot områdesskydd", 2010–2024

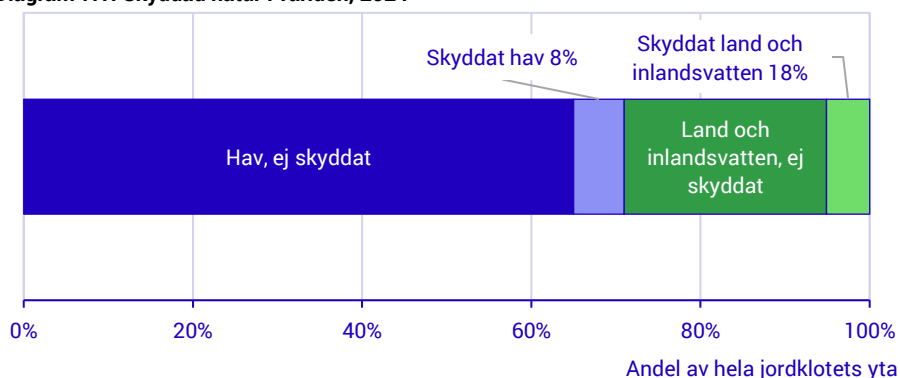
Källa: Åklagarmyndigheten

³ Källa: Skogsstyrelsen. Statistiken är beräknad utifrån beslutsdatum och skiljer sig därmed från annan statistik om biotopskydd i denna rapport.

Internationell statistik och rapportering

Enligt den internationella databasen *World Database on Protected Areas* (WDPA), hade knappt 18 procent av världens landområden och inlandsvatten ett områdesskydd 2024. Skydd av marina miljöer omfattade 8 procent av världens totala havsareal. Huvuddelen av det marina skyddet var beläget i vatten med nationell tillhörighet, inklusive ekonomiska zoner. Sammanlagt omfattade skyddet 11 procent av jordens totala yta.

Diagram 7.1. Skyddad natur i världen, 2024

Källa: Protected Planet Report 2024, WDPA.

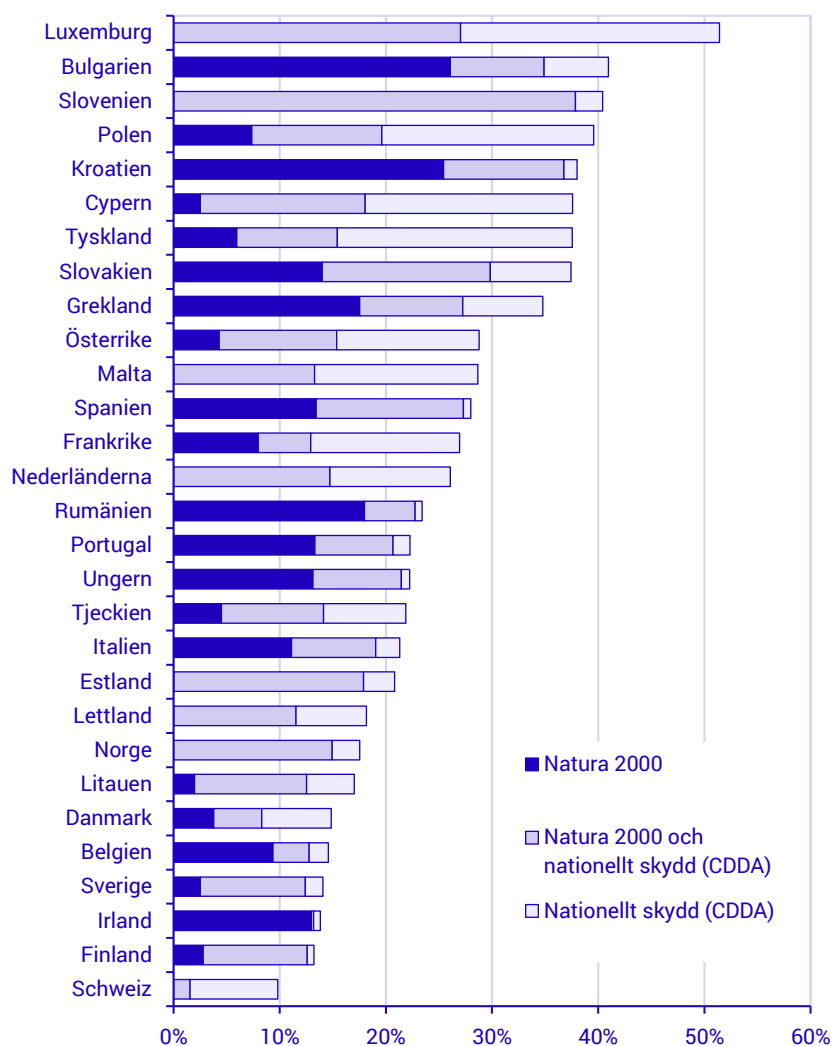
Vilka områden som skyddas och hur de skyddas beror ofta på skillnader i länders naturförutsättningar, befolkningsstorlek, ägarförhållanden, samt tillgång till mark för rekreation, markanvändningshistoria och naturvårdstraditioner. Dessutom kan länder göra olika tolkningar av de begrepp och anvisningar som används vid rapporteringen. Den statistik som redovisas internationellt kan därför ge en mycket förenklad bild av skyddets faktiska kvalitet och omfattning.

I jämförelse med många andra europeiska länder har Sverige en låg andel skyddad natur. Det beror bland annat på att markanvändningen i Sverige ofta är starkt reglerad utifrån behovet att bevara naturvärdena, medan andra länder oftare skyddar stora landskapsavsnitt, där pågående markanvändning tillåts. I Sverige omfattar Natura 2000-nätverket ofta strikt skyddade områden som även är nationalparker eller naturreservat. Det förklaras av att de innehåller känslig natur som behöver ett strikt skydd för att bevaras. I länder där skyddade områden domineras av kulturlandskap har ett mindre strikt skydd bedömts vara tillräckligt för att bevara områdenas värden. Det gör det lättare att skydda högre andelar av ländernas totala arealer.

Europeiska miljöbyrån (EEA) sammanställer statistik över skyddad natur inom EU:s medlemsländer, samt i Norge och Schweiz. Enligt statistik för 2021, hade 23 av 29 länder skyddat minst 17 procent av sin totala areal av land och inlandsvatten. Högst andel skydd hade Luxemburg, med 51 procent, följt av Bulgarien med 41 procent. Sveriges

andel var 14,1 procent i den här redovisningen, vilket är cirka 1 procentenhet lägre än vad som presenteras i Sveriges nationella och officiella statistik (Tabell 0.2).

Diagram 7.2. Skyddad natur inom EU, Schweiz och Norge, 2021
Andel av total areal land- och inlandsvatten

Källa: Europeiska miljöbyrån EEA.

Sveriges internationella rapportering

Rapportering av statistik och data görs av enskilda länder till databaser hos internationella myndigheter och organisationer. Syftet är att kunna göra jämförelser mellan länder, skapa trendanalyser och följa upp gemensamma åtgärder. Statistik och data ska redovisas på samma sätt av varje land, enligt samma definitioner och anvisningar, för att jämförelser mellan länder ska bli rättvisa och data ska kunna sammanställas till större värden.

OECEM

Other effective area based conservation measures

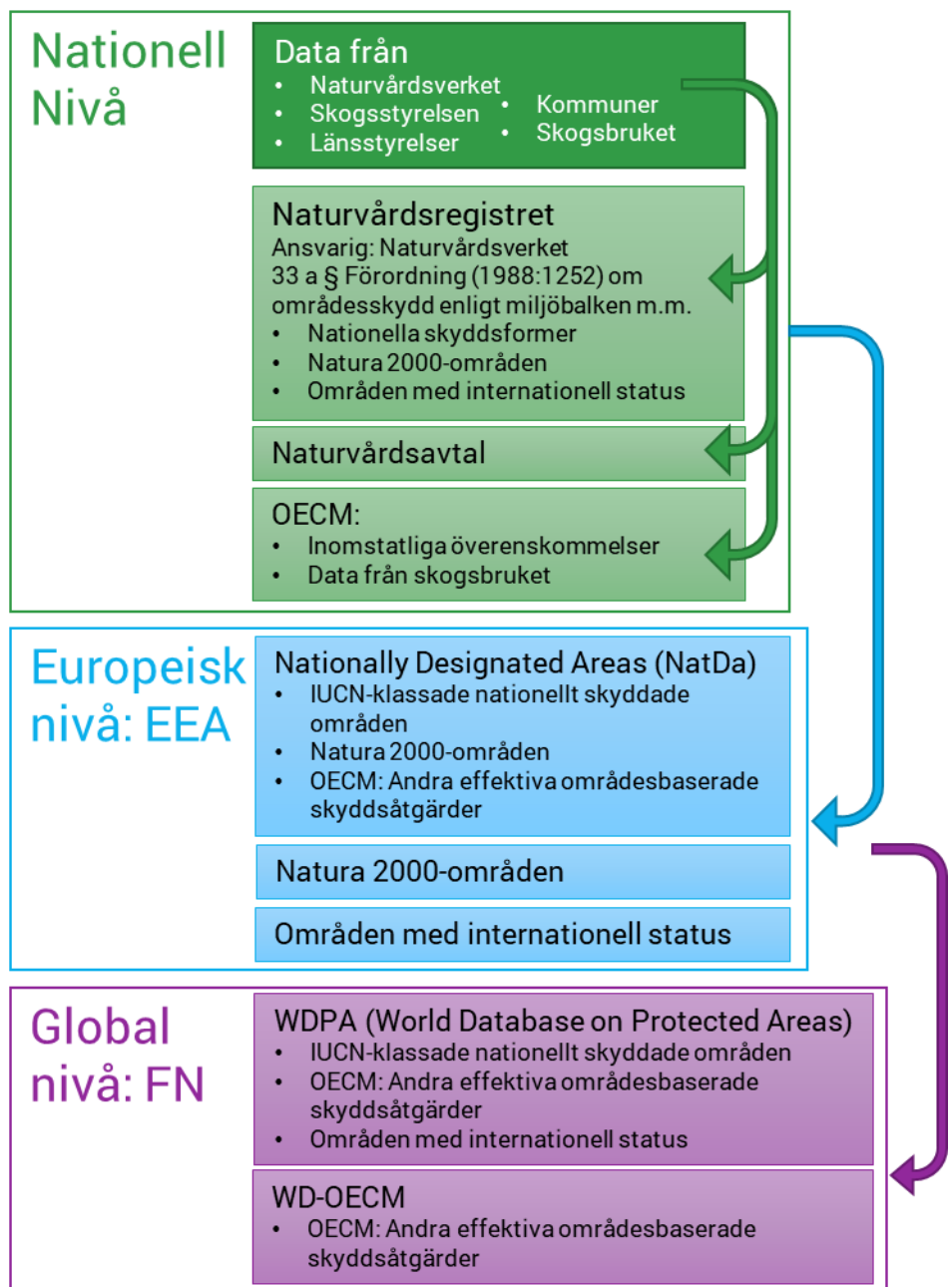
Möjliggör rapportering av frivilliga åtaganden och naturvårdande insatser inom andra sektorer än områdesskydd. OECEM-områden är viktiga för biologisk mångfald, men ingår i verksamheter som har andra primära syften än biologisk mångfald och naturvård, till exempel skogsbruk eller försvarsverksamhet. I Sverige kan frivilliga avsättningar rapporteras som OECEM, om de uppfyller vissa kriterier. De ska vara viktiga för biologisk mångfald, ha ett naturvårdsmål och vara långsiktiga. Uppgiftslämnaren ska samtycka till rapportering.

Annan internationell rapportering

Naturvårdsverket rapporterar även internationellt skyddade områden enligt internationella konventioner, direkt till konventionernas sekretariat och databaser, såsom Ramsar (våtmarkskonventionen), HELCOM (Helsingforskonventionen) och OSPAR (Oslo-Pariskonventionen). Den informationen hämtar sedan WDPA från konventionernas sekretariat och databaser.

I Sverige har Naturvårdsverket ansvar för att uppgifter inom miljöområdet rapporteras till EU och internationellt. Varje år rapporterar myndigheten uppgifter om skyddade områden till EEA och databasen *Nationally Designated Areas* (NatDa, tidigare CDDA). Från och med 2022 inkluderas även *andra effektiva områdesbaserade skyddsåtgärder* (OECEM) i rapporteringen. EEA rapporterar i sin tur vidare till de globala databaserna WDPA och WD-OECM. De innehåller underlag för uppföljning av flera internationella mål och arbeten inom området biologisk mångfald. Exempelvis används data från WDPA för uppföljning av Konventionen om biologisk mångfald (CBD).

Figur 7.1. Internationell rapportering av skyddade områden och OECEM

Källa: Naturvårdsverket och SCB

Sveriges rapportering avseende 2024

I årets rapportering till databasen NatDa redovisade Naturvårdsverket 719 nya områden samtidigt som 261 områden togs bort. Det som tillkom var främst nya naturreservat (227 områden), frivilliga avsättningar från Sveaskog (201 områden), och skogliga biotopskyddsområden (177 områden). Det som utgick var främst OECM som hade övergått till formellt skydd (158 områden) och skogliga biotopskyddsområden (59 områden). Det stora antalet borttagna biotopskyddsområden förklaras av att en ny indatakälla används för skyddsformen.

Tabell 7.1. Naturvårdsverkets rapportering till EEA, databas NatDa, 2023 och 2024
Arealer är avrundade till jämna 100-tal

	Areal i hektar		Skillnad 2023 till 2024	
	2023	2024	Areal i hektar	Andel (%)
Skyddade områden	9 121 300	9 277 200	155 900	1,7
OECM	124 800	122 800	-1 900	-1,6
Totalt	9 246 100	9 400 100	154 000	1,7

Källa: Naturvårdsverket. Den negativa utvecklingen för OECM beror på omvandling från OECM till formellt skyddade områden.

Internationella ramverk för biologisk mångfald

I december 2022 hölls FN:s konferens om biologisk mångfald. Världens länder enades då om ett nytt globalt ramverk och en strategisk plan för biologisk mångfald. Ramverket innehåller fyra tillståndsmål och 23 åtgärds mål som ska uppnås till 2050. De innebär bland annat:

- Skydda 30 procent av jordens yta, till havs och på land, till 2030.
- Länder ska stötta varandra i arbetet. Fördelning av resurser mellan rika och fattiga länder.
- Tydliga formuleringar kring skydd av ursprungsbefolkningars rättigheter, för förvaltning av landområden i samband med att nationella planer för att bevarande av biologiska mångfalden tas fram.
- Målen vänder sig också till ekonomiska sektorer, efterlyser ett hållbart nyttjande av naturresurser och uppmanar till en hållbar produktion och konsumtion.

EU:s strategi för biologisk mångfald innehåller bland annat följande centrala åtaganden för naturskydd till 2030:

- Rättsligt skydda minst 30 procent av EU:s landyta och 30 procent av havsområdet, samt integrera ekologiska korridorer som en del av det transeuropeiska nätverket. Kommissionen anför att man inom ramen för detta särskilt bör fokusera på områden med mycket högt värde eller mycket hög potential för biologisk mångfald.
- Strikt skydda minst en tredjedel av EU:s skyddade areal.
- Definiera, kartlägga och strikt skydda alla återstående urskogar och naturskogar i EU.

Källa: Naturvårdsverket 2023, EU biodiversity strategy for 2030: Bringing back nature to life. Brussel 20.5 2020. COM (2020) 380 final

Kort om statistiken

Årligt tema

Varje år görs en specialbearbetning inom ett särskilt tema, som en fördjupning av ett aktuellt ämne inom området Skyddad natur. Samtliga teman har varit (efter statistikens referensår):

- 2024: Utveckling av skyddad natur 2006–2024
- 2023: Inlandsvatten. Skydd av sjöar och vattendrag med höga naturvärden
- 2022: Rennäring och fjällnära skyddad natur
- 2021: Internationell statistik och rapportering
- 2020: Kommunalt skyddad natur
- 2019: Agenda 2030 och skydd av marina miljöer
- 2018: Nationella marktäckedata (NMD)
- 2017: Våtmarker och myrar
- 2016: Friluftsliv och skyddad natur
- 2015: Grön infrastruktur
- 2014: Skydd av skog jämfört med skogsbruk

Statistiken inom årliga teman presenteras inte i Sveriges statistiska databaser. Det är inte årligt återkommande statistik och därför inte officiell statistik.

Statistikens ändamål och innehåll

I samarbete med Naturvårdsverket tar SCB fram statistik om skyddad natur. Havs- och vattenmyndigheten ingår till en mindre del också i samarbetet.

Statistiken ingår i Sveriges officiella statistik inom ämnesområdet Boende, bebyggelse och mark, och därunder i statistikområdet Markanvändning. Syftet med statistiken över skyddad natur är att beskriva Sveriges markanvändning avseende områdesskydd. I en bilaga till statistikförordningen (SFS 2001:100) anges vilka områden som omfattas av officiell statistik och vilken myndighet som ansvarar för statistiken på respektive område eller delområde.

I samverkan med Naturvårdsverket⁴ har SCB publicerat officiell statistik om skyddad natur sedan början av 1990-talet. Till och med referensår 2019 publicerades uppgifterna i ett statistiskt meddelande (SM), för att därefter publiceras SCB:s nuvarande rapportformat. Statistiken publiceras en gång per år på SCB:s webbplats⁵, i form av tabeller, diagram, statistiknyhet och en rapport i serien Sveriges officiella statistik MI41.

Statistiken efterfrågas på flera nivåer i samhället, från en övergripande nationell nivå, till kommunernas lokala nivå. Naturvårdsverket använder statistiken för att följa utvecklingen av de skyddade områdena, och som underlag och stöd för sin miljömålsrapportering på nationell och internationell nivå. Övriga användare är bland annat Regeringskansliet, Skogsstyrelsen, länsstyrelser, kommuner och intresseorganisationer. Det finns även ett allmänintresse av de uppgifter som presenteras.

Ett skyddat område är ett geografiskt definierat område som är permanent utpekad, reglerat och förvaltad för att uppnå specifika syften och bevarandemål. I Sverige används skyddade områden som samlingsnamn för skydd inom 7 kap miljöbalken, samt för många av naturvårdsavtalen enligt jordabalken. Skyddade områden med stöd av miljöbalken inrättas i enlighet med förordningen om områdesskydd och nationalparksförordningen. Skyddad natur med specifika syften och reglerad markanvändning utgör en egen form av markanvändning. I juridiska och vissa statistiska sammanhang skiljer man därför dessa områden från andra markslag.

⁴ Enligt förordningen om områdesskydd (1998:1252) har Naturvårdsverket det centrala ansvaret för områdesskydd.

⁵ www.scb.se/mi0603

Sveriges nationella och officiella statistik över skyddad natur innehåller uppgifter om av skyddade områden enligt 7 kap miljöbalken. Dessutom redovisas skyddade älvar, fridlysta arter, naturvårdsavtal enligt jordabalken, inomstatliga överenskommelser, samt skogsmark som omfattas av markersättningar.

Merparten av data är hämtade från Naturvårdsverkets centrala register över skyddade områden, Naturvårdsregistret (NVR) i databasen VIC-Natur. Där finns även Sveriges Natura 2000-områden registrerade. Informationen är tillgänglig via kartverktyget Skyddad Natur, som nås via Naturvårdsverkets webbplats⁶.

Definitioner och förklaringar

Skyddsformer för skyddad natur

Med skyddsformer avses här olika typer av skydd som är reglerade i lagar och förordningar, samt i ingångna avtal och enskilda beslut för formellt skyddad natur. Här följer en beskrivning av de skyddsformer som redovisas i Tabell 0.1. Andra skyddsformer i statistiken beskrivs tillsammans med statistikredovisningen.

Nationalparker

Ett mark- eller vattenområde som tillhör staten får förklaras som nationalpark, i syfte att bevara ett större sammanhängande område av viss landskapstyp i dess naturliga tillstånd eller i väsentligt oförändrat skick. Nationalparkerna syftar till ett representativt skydd av stora områden inom olika landskapstyper. De har föreskrifter som innebär skydd för samtliga ingående naturtyper.

Reglering: 7 kap. 2-3 §§ miljöbalken, nationalparksförordningen (1987:938).

Varaktighet: Permanent

Beslutande: Riksdagen, regeringen, Naturvårdsverket

Tillsynsmyndighet: Länsstyrelse

Naturresevat

Ett mark- eller vattenområde kan förklaras som naturresevat i syfte att:

- bevara biologisk mångfald
- vårda och bevara värdefulla naturmiljöer
- tillgodose behov av områden för friluftslivet
- skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer
- skydda, återställa eller nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter

⁶ <https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Naturresevat innebär ett långsiktigt områdesskydd som anpassas efter syfte och skyddsbehov, till exempel när inskränkningar i användningen av mark- och vattenområden behövs för att uppnå syftet med bevarandet. Fastigheter som omfattas kan vara i såväl allmän som enskild ägo. Om markägaren vill fortsätta att äga marken blir denne ersatt i enlighet med miljöbalkens ersättningsbestämmelser.

Reglering: 7 kap. 4-8 §§ miljöbalken, förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Beslutande: Länsstyrelse, kommun

Varaktighet: Permanent

Tillsynsmyndighet: Länsstyrelse, kommun

Biotopskyddsområden

Mindre mark- eller vattenområden som omfattas av bestämmelserna i skogsvårdslagen och som på grund av sina särskilda egenskaper är värdefulla livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter, eller särskilt skyddsvärda på annat sätt. Ett biotopskyddsområde är vanligtvis mellan 2 och 10 hektar, men kan vara upp till 25 hektar. Området ska överensstämma med minst 1 av 19 särskilt definierade biotoptyper.

Reglering: 7 kap. 11 § miljöbalken, förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Varaktighet: Permanent

Beslutande: Skogsstyrelsen, kommun

Tillsynsmyndighet: Skogsstyrelsen, kommun

Nationalstadspark

Inom en nationalstadspark får ny bebyggelse och nya anläggningar uppföras och andra åtgärder vidtas endast om det kan ske utan intrång i parklandskap eller naturmiljö och utan att det historiska landskapets natur- och kulturvärden i övrigt skadas. En åtgärd som innebär ett tillfälligt intrång eller en tillfällig skada i en nationalstadspark får vidtas om åtgärden höjer parkens natur- och kulturvärden eller tillgodoser ett annat angeläget allmänt intresse. Det ställs även krav på att parken återställs så att det inte kvarstår mer än ett obetydligt intrång eller en obetydlig skada. Lag (2009:293).

Reglering: 4 kap 7 § miljöbalken

Beslutande: Regeringen

Varaktighet: Permanent

Tillsynsmyndighet: Länsstyrelse

Den 1 januari 1995 inrättades den första och hittills enda nationalstadsparken, den Kungliga nationalstadsparken. Den omfattar området Ulriksdal-Haga-Brunnsviken-Djurgården och är belägen i framför allt kommunerna Stockholm, Solna och Lidingö.

Natura 2000-områden

Områden som är utpekade enligt EU:s två naturvårdsdirektiv fågeldirektivet SPA (särskilt skyddsområde) eller art- och habitatdirektivet SCI (område av gemenskapsintresse/särskilt bevarandeområde). Syftet är att säkerställa den långsiktiga överlevnaden av Europas mest värdefulla och hotade arter och naturtyper.

Natura 2000-områden utpekas för de arter och naturtyper som anges i de båda naturvårdsdirektiven och som bedöms som särskilt skyddsvärda i ett EU-perspektiv. I områdena skyddas naturtyper och arter från negativ påverkan genom en särskild tillståndsplikt för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön. Tillståndsplikten gäller även utanför det avgränsade området. I särskilda skyddsområden har medlemsstaterna även ansvar för att vidta de bevarandeåtgärder som behövs, med utgångspunkt i utpekade naturtypers och arters ekologiska behov.

I delar av statistiken ingår endast de områden som har utpekade habitat enligt art- och habitatdirektivet (SCI-områden), eller som har karterats som potentiella skogshabitat i Natura Naturtypskarteringen NNK.

Reglering: 7 kap. 27-29 b §§ miljöbalken, 15-20 a §§ förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

Beslutande: Regeringen

Varaktighet: Permanent

Tillsynsmyndighet: Länsstyrelse

Ingen del av statistiken över Natura 2000-områden inkluderar Helcom MPA i Östersjön och Ospar MPA i Nordsjön. MPA står för Marine Protected Areas.

Områden med naturvårdsavtal

Naturvårdsavtal är ett nyttjanderättsavtal som tecknas mellan markägare och staten, genom Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket eller länsstyrelserna. Även kommuner kan teckna naturvårdsavtal med markägare. Att ingå i ett naturvårdsavtal är frivilligt för båda parter. Syftet är att utveckla och bevara naturvärden. Sedan 2015 finns också möjlighet att teckna avtal för områden med höga sociala värden, för att bevara och utveckla skogar med värden som skapas av människans upplevelser av skogen.

Genom att ingå ett naturvårdsavtal avstår fastighetsägaren från viss användning av ett område, till exempel avverkning, samt tolererar att bland annat naturvårdande åtgärder vidtas där. I avtalet beskrivs området och hur naturvärdena bör bevaras och utvecklas, men fastighetsägaren åtar sig inte att utföra åtgärder.

Avtalstiden kan variera från några månader upp till 50 år. Avtalet görs normalt gällande gentemot en ny ägare, genom att det skrivs in i fastighetsregistret.

Reglering: 7 kap. 3 § andra stycket jordabalken (1970:994), lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (avtalslagen).

Varaktighet: Tidsbestämt enligt avtal

Beslutande: Avtalsparter

Tillsynsmyndighet: Avtalsparter

Det finns olika benämningar på naturvårdsavtal. Ekoparksavtal tecknas mellan Skogsstyrelsen och Sveaskog, utan statlig ersättning. Områdena är minst 1 000 hektar stora och har minst 50 procent naturvårdsareal. På den yta som inte är naturvårdsareal bedrivs skogsbruk med generell eller förstärkt miljöhänsyn. Vitryggsavtal är en annan form av naturvårdsavtal med Skogsstyrelsen. Avtalen avser att bevara och skapa cirka 10 000 hektar lövskog. De ska ge en god livsmiljö åt såväl den vitryggiga hackspetten som andra rödlistade lövskogsarter.

Både ekoparksavtal och vitryggsavtal ska enligt regeringsbeslut M2014/593/Nm Etappmål för biologisk mångfald och ekosystemtjänster räknas till det formella skyddet och inte som frivilliga avsättningar.

Områden med inomstatlig överenskommelse mellan Naturvårdsverket och Fortifikationsverket

Områden med inomstatlig överenskommelse har skyddats efter överenskommelse mellan Naturvårdsverket och Fortifikationsverket. De utpekades 2003 och 2004 inom ramen för regeringsuppdraget om inventering av skyddsvärda statliga skogar. Enligt tilläggsuppdrag efter inventeringen genomförde Naturvårdsverket ett fördjupat samråd om områdenas bevarande, vilket resulterade i 2010 års överenskommelse mellan myndigheterna. Dess innebörd är att utpekade områden undantas från skogsbruk och avverkning. Samrådsrutiner gäller för sådan avverkning som behövs för områdenas användning som övningsområden.

Områdena saknar formellt skydd enligt miljöbalkens regler, men har genom överenskommelsen och regeringsbeslut ett formellt skydd. Parterna är överens om att anläggande av byggnader, vägar, ledningar, vindkraftverk eller annan typ av exploatering inte ska ske inom naturskogarna. Områden erbjuds för bildande av naturreservat om övningsverksamheten upphör. Att klassificera det som naturvårdsavtal är inte tillämpligt, eftersom det rör sig om en överenskommelse mellan två statliga parter.

Reglering: Överenskommelse mellan Naturvårdsverket och Fortifikationsverket

Varaktighet: Permanent

Beslutande: Riksdag, regering

Tillsynsmyndighet: Försvarsinspektören för hälsa och miljö

Naturtyper

De naturtyper som redovisas i statistiken definieras i enlighet med Nationella marktäckedata (NMD), version 1.1. Den ligger till grund för klassningen av statistiken över naturtyper. NMD klassificerar marken i sex huvudgrupper, inklusive vatten. Se även avsnitt längre fram i rapporten som beskriver bearbetning av NMD och dess kvalitet.

Skogsmark

Skogsmark definieras som trädbeklädda områden med en trädhöjd på över 5 meter och en krontäckning på mer än 10 procent, eller träd som kan nå dessa värden. Definitionen följer FAO forest definition - Global Forest Resources Assessments 2010 (FRA2010), med vissa undantag. Till exempel klassas skog i jordbruksmark och i bebyggda områden som skogsmark, vilket inte överensstämmer med FRA2010. Även fruktodlingar och energiskog räknas som skog, om de uppfyller kriterierna för trädhöjd och krontäckning.

Skogen fördelas på undergrupperna utanför/på våtmark, vilka i sin tur fördelas på åtta undergrupper vardera, utifrån dominerande trädslag. Trädslagen är:

- Tallskog
- Granskog
- Barrblandskog
- Blandskog av tall och gran
- Lövblandad barrskog
- Triviallövskog
- Ädellövskog
- Triviallövskog med ädellövsinslag
- Temporärt ej skog (öppna och igenväxande hyggen, stormfällda områden eller brandfält)

Låg fjällskog

Kompletterande information i NMD. Trädklädda områden inom fjällnära gräns, med en trädhöjd på 2 till 5 meter och en krontäckning om minst 10 procent. Markklassen kan innehålla både fjällbjörk- och fjällbarrskog, videbuskar och buskar/träd på hyggen.

Öppen våtmark

Öppen mark där vattnet under en stor del av året finns nära under, i eller strax över markytan. Minst 50 procent av vegetationen bör vara hydrofil, det vill säga fuktighetsälskande, för att man ska kunna kalla ett område för våtmark. Ett undantag är tidvis torrlagda bottenområden i sjöar, hav och vattendrag, som kan räknas till våtmarkerna trots att de kan sakna vegetation. Definitionen är från Naturvårdsverkets rapport 3824 (Michael Löfroth, 1991 *Våtmarkerna och deras betydelse*).

Åkermark

Jordbruksmark som används för växtodling eller som hålls i ett sådant tillstånd att den kan användas för växtodling. Marken ska kunna användas utan någon särskild förberedande åtgärd, annat än användande av gängse jordbruksmetoder och jordbruksmaskiner. Marken ska kunna användas för växtodling varje år. Undantag kan göras för ett enskilt år om särskilda omständigheter föreligger. Definition enligt Jordbruksverket SJVFS 2018:40.

Övrig öppen mark

Annan öppen mark som inte är våtmark, åkermark eller exploaterade vegetationsfria ytor. Indelning i undergrupperna:

- Övrig öppen mark utan vegetation
- Övrig öppen mark med vegetation

Exploaterad mark

Artificiella och vegetationsfria ytor som i hög grad är hårdgjorda. Indelning i undergrupperna:

- Exploaterad mark, byggnad
- Exploaterad mark, väg/järnväg
- Exploaterad mark, ej byggnad eller väg/järnväg

Vatten

Delas in i undergrupperna

- Sjöar och vattendrag
- Hav

Regioner

Den regionala redovisningen av statistiken är i normalfallet efter län eller hela riket. I några fall redovisas statistiken per kommun.

Fördelning efter SCB:s statistiska tätorter förekommer i avsnittet om befolkning och tillgänglighet. Statistik över naturtyperna skogsmark och marina miljöer redovisas även på naturgeografiska regioner.

Skogsmark redovisas på *naturgeografiska regioner (SUS-regioner)* och skydd av marina miljöer redovisas på *regionala havsområden*.

Regionala havsområden

Statistik över nationalparker och naturreservat i marin miljö redovisas på regioner som baseras på Havs- och vattenmyndighetens havsplaneområden, uppdatering 2019. En justering av områdena har gjorts särskilt för den här statistiken, genom att dra in gränserna till kustlinjen/länsgränser i hav. För att skilja de justerade områdena från originalet, används benämningen *regionala havsområden* för de områden som används i statistiken.

SCB:s statistiska tätorter

En statistisk tätort består av sammanhängande bebyggelse med minst 200 invånare. SCB avgränsar tätorterna geografiskt och beräknar därefter statistik per tätort. Statistiken avseende 2024-12-31 baseras på statistiska tätorter med referensår 2023.

Fjällnära gräns

Gräns för vad som räknas som fjällnära skog, vilket avgörs av om skogen ligger ovan fjällnära gräns. Sammanställd 1993 och 1994 av SLU, Institutionen för skogstaxering och utgående från Skogsstyrelsens förordning (SKSFS 1991:3) om gränserna för fjällnära skog. En uppdatering gjordes 2019.

Naturgeografiska regioner (SUS-regioner)

Den regionindelning som i denna statistik används för uppgifter om skogsmark. Indelning i fem naturgeografiska regioner, anpassade till länsgränser och den fjällnära gränsen. Indelningen gjordes i *Skogsvårdsorganisationens 'Utvärdering av Skogspolitiken' (SUS) 2001*. De regioner som används i statistiken har anpassats till gällande länsgränser.

Karta 8.1. SUS-regioner – regionindelning vid redovisning av skogsmark

Källa: Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket, SCB

Statistikens framställning

Indata

Följande koordinatsatta register och geodata har använts vid produktion av statistiken.

Tabell 8.1 Indata till statistik i rapporten Skyddad natur 2024-12-31

Register, innehåll i uttag	Datum för uttag	Referensdatum om annat än uttagsdatum	Registeransvarig
VIC Natur: Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområde	2025-02-10	Ursprungligt gällandedatum t.o.m. 2024-12-31	Naturvårdsverket
VIC Natur: Natura 2000 SCI-områden och SPA-områden	2025-02-10	Beslutsdatum t.o.m. 2024-12-31	Naturvårdsverket
VIC Natur: Naturreservat (beslutat och överklagat)	2025-01-09	Ursprungligt beslutsdatum t.o.m. 2024-12-31	Naturvårdsverket
Skogsdataportalen: Skogligt biotopskyddsområde gällande och beslutade ej laga kraft	2025-02-10	Beslutsdatum t.o.m. 2024-12-31	Skogsstyrelsen
Skogligt biotopskyddsområde, beslutade ej laga kraft	2025-02-10	Beslutsdatum t.o.m. 2024-12-31, lagakraftvunnet datum fr.o.m. 2025-01-01 samt områden som saknar lagakraftvunnet datum	Skogsstyrelsen
Nationalstadsparken	2025-02-11		Länsstyrelserna
VIC Natur: Naturvårdsverkets naturvårdsavtal	2025-01-02	Avtalsdatum start t.o.m. 2024-12-31, avtalsdatum slut fr.o.m. 2025-01-01	Naturvårdsverket
Skogsdataportalen: Skogsstyrelsens naturvårdsavtal inkl. vitryggsavtal s.k. Bergvikavtal	2025-02-13	Avtalsdatum t.o.m. 2024-12-31	Skogsstyrelsen
NO/NS-bestånd inom Sveaskogs ekoparker	2025-01-27		Skogsstyrelsen
VIC Natur: Skyddsvärda statliga skogar och urskogsartade skogar, SNUS ägda av Fortifikationsverket	2018-12-21, modifiering 2022-01-28		Naturvårdsverket
Områden på Fastighetsverkets mark efter samråd 1 april 2010	2020-10-12	2010-04-01	Naturvårdsverket
Markersättningar från FIDOS: NV-fastigheter med statusen "Ägd", intrång och bidrag	2025-01-02 samt rättning med 2025-01-09	Avtalsdatum och beslutsdatum t.o.m. 2024-12-31	Naturvårdsverket
VIC Natur: Områden som saknar föreskrifter mot skogsbruk, endast områden med reservatsbeslut	2025-01-09		Naturvårdsverket
Natura Naturtypskartering NNK	2025-01-01		Naturvårdsverket
TUVA: Ängs- och betesmarksinventering	2025-02-13	2023	Jordbruksverket
Nationella Marktäckedata bas ogeneraliserad, version 1.1	2025-01-30	2018	Naturvårdsverket
Nationella Marktäckedata tilläggs-skikt produktivitet, version 1.1	2025-01-30	2018	Naturvårdsverket
Nationella Marktäckedata tilläggs-skikt låg fjällskog, version 1.1	2025-01-30	2018	Naturvårdsverket
VIC Natur: Markägarkartan	2024-02-26	2023	Naturvårdsverket
Skogsdataportalen: Fjällnära gräns	2021-02-09		Skogsstyrelsen

Register, innehåll i uttag	Datum för uttag	Referensdatum om annat än uttagsdatum	Registeransvarig
Gräns för ekonomisk zon	2025-01-31	2018	Sjöfartsverket
Havsplaneområden	2019-03-14		Havs- och vattenmyndigheten (HaV)
Topografi 10 Nedladdning, vektor: Län- och kommunindelning, ytbildat vatten	Januari 2025		Lantmäteriet
Topografi 50 Nedladdning, vektor: administrativa gränser	2024-04-02		Lantmäteriet
Registret över totalbefolkningen (RTB) samkört med adresser i Lantmäteriets fastighetsregister	Mars 2025	2024-12-31	SCB
Statistiska tätorter 2023	November 2024	2023-12-31	SCB
VIC Natur: Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområde 2020	2021-02-23	Ursprungligt gällandedatum t.o.m. 2020-12-31	Naturvårdsverket
VIC Natur: Natura 2000 SCI-områden och SPA-områden 2020	2021-02-23	Beslutsdatum t.o.m. 2020-12-31	Naturvårdsverket
VIC Natur: Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområde 2015	2016-03-10	Ursprungligt gällandedatum t.o.m. 2015-12-31	Naturvårdsverket
VIC Natur: Natura 2000 SCI-områden och SPA-områden 2015	2016-04-28	Beslutsdatum t.o.m. 2015-12-31	Naturvårdsverket
VIC Natur: Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområde 2010	2011-08-25	Ursprungligt gällandedatum t.o.m. 2010-12-31	Naturvårdsverket
VIC Natur: Natura 2000 SCI-områden och SPA-områden 2010	2011-08-25	Beslutsdatum t.o.m. 2010-12-31	Naturvårdsverket
VIC Natur: Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområde 2005	Oktober 2006	Ursprungligt gällandedatum t.o.m. 2005-12-31	Naturvårdsverket
VIC Natur: Natura 2000 SCI-områden och SPA-områden 2005	Oktober 2006	Beslutsdatum t.o.m. 2005-12-31	Naturvårdsverket
Markersättningar från FIDOS: NV-fastigheter med statusen "Ägd", intrång	2016-01-19	Avtalsdatum t.o.m. 2024-12-31	Naturvårdsverket
Markersättningar från FIDOS: bidrag	2016-02-02	Beslutsdatum t.o.m. 2024-12-31	Naturvårdsverket
Markersättningar från FIDOS: NV-fastigheter med statusen "Ägd"	2021-01-18		Naturvårdsverket
Markersättningar från FIDOS: intrång och bidrag	2021-01-11	Avtalsdatum och beslutsdatum t.o.m. 2024-12-31	Naturvårdsverket
VIC Natur: Nationalparker, naturreservat, naturvårdsområde	2025-02-10	Ursprungligt gällandedatum t.o.m. 2024-12-31	Naturvårdsverket
VIC Natur: Natura 2000 SCI-områden och SPA-områden	2025-02-10	Beslutsdatum t.o.m. 2024-12-31	Naturvårdsverket

Redan framställd statistik hämtas från andra källor. Det gäller uppgifter om skyddade älvar, kostnader, brottsmisstankar, internationella data och delar av statistiken om skogsmark. Statistiken hämtas från Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen, Åklagarmyndigheten, EEA, WDPA och SLU Riksskogstaxeringen.

Naturvårdsregistret (NVR)

Enligt *Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken* ska länsstyrelsen föra ett register över formellt skyddade områden⁷ och andra förhållanden för naturvården i Sverige. Naturvårdsverket ska föra ett sammanfattande nationellt register, det så kallade Naturvårdsregistret (NVR). Det är källa till stora delar av den officiella och nationella statistiken om skyddad natur som presenteras i den här rapporten. Det används även till andra nationella sammanställningar. NVR utgör också grunden för internationell rapportering av skyddade områden.

Inom ramen för IT-systemet VIC-Natur har Naturvårdsverket och länsstyrelserna ett gemensamt register med både administrativa data och områdesgränser i form av geodata. I kartdatabasen finns både geodata som genereras via naturvårdsarbetet och digitala kartor från Lantmäteriet. Tillsammans underhåller myndigheterna systemet. Naturvårdsregistret ersätter det tidigare registret och den så kallade NAVO-databasen, där digitala gränser förts av Lantmäteriet (Metria).

Uppgifter om skyddad natur i Sverige är till stora delar hämtade från VIC-Natur, där bland annat NVR ingår. I början av statistikens produktionsår görs det ett uttag från registret, som ligger till grund för statistik med referensdatum 31 december föregående år. Det omfattar områden som har beslutats och vunnit laga kraft senast den 31 december vid referensåret. Statistik som producerats och publicerats under 2025, har referensdatum 2024-12-31.

Nationella marktäckedata (NMD)⁸

NMD är en kartering av Sverige, med syfte att tillhandahålla grundläggande information om hela landskapet och hur det förändras. Till statistiken i den här rapporten har den andra versionen av NMD använts, med beteckning NMD 1.1 och basår 2018.

Data har tagits fram under ledning av Naturvårdsverket, i samarbete med Havs- och vattenmyndigheten, SCB, Skogsstyrelsen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, samt SLU.

NMD 1.1 består av en baskartering i 25 tematiska klasser, fördelade på tre hierarkiska nivåer. Karteringen är i rasterformat med 10 meters upplösning och en minsta karteringsenhet på ned till 0,01 hektar. Utöver baskarteringen finns tilläggs-skikt med kompletterande information om objekthöjd, objekttäckning, skoglig produktivitet, markanvändning och låg fjällskog.

⁷ Beslut enligt 7 kap. Miljöbalk (1998:808)

⁸ <https://www.naturvardsverket.se/verktyg-och-tjanster/kartor-och-karttjanster/nationella-marktackedata>

Land- och vattenarealer för kommuner och län

Totala arealer för Sveriges kommuner, län och riket, beräknas med hjälp av Lantmäteriets geodata Topografi 10 Nedladdning, vektor.

Registret över totalbefolkning (RTB), kopplat till adresser

RTB innehåller uppgifter som är av grundläggande betydelse för information om Sveriges folkbokförda invånare. Systemet omfattar register som är grunden för den officiella befolkningsstatistiken och som tillhandahåller basuppgifter för stora delar av SCB:s verksamhet. SCB har kopplat uppgifterna i RTB till belägenhetsadresser i Lantmäteriets fastighetsregister.

Sekundärstatistik, redan bearbetad statistik

Delar av den statistik som presenteras i rapporten är av typen sekundärstatistik, vilket innebär att det är redan bearbetad statistik som används. Statistiken återpubliceras med samma siffror som i den ursprungliga publiceringen. Endast enklare bearbetningar görs av SCB till den här rapporten. Det kan till exempel vara beräkning av andelar eller presentation i andra format än i ursprunget. Källa till statistiken anges tillsammans med den tabell, karta eller diagram som statistiken presenteras i. Det gäller exempelvis internationell statistik över skyddad natur, som hämtas från WDPA eller EEA.

Referensdatum

Statistiken redovisar skyddad natur som hade status laga kraft/gällande den 31 december vid referensåret. I några fall används beslutsdatum, till exempel vid redovisning av skogliga biotopskyddsområden och Natura 2000-områden. Beslutsdatum för Natura 2000-områden avser i praktiken gällande i Sverige och motsvarar därmed gällandedatum för andra skyddsformer. Beslutsdatum för skogliga biotopskyddsområden används från och med 2024-12-31 av registertekniska skäl. Tidigare kunde uppgifter om skyddsformen hämtas från NVR med tillgång till gällandedatum, men från och med årets statistik hämtas data från Skogsstyrelsen.

Ett beslut om biotopskyddsområde eller naturreservat gäller omedelbart även om det överklagas. Beslutet vinner dock laga kraft först tre veckor efter att det delgivits berörda sakägare, förutsatt att beslutet inte överklagas. Det medför att det vid statistikens referensdatum kan finnas områden som är beslutade men som inte har vunnit laga kraft, eftersom delgivning pågår eller enskilda beslut är överklagade.

I avsnittet om skyddad skogsmark redovisas naturreservat som endast var beslutade vid referensdatum, men ej hade vunnit laga kraft. Det redovisas i en egen kategori. Det görs för att få en samstämmighet med

statistikprodukten *MI0605 Formellt skyddad skogsmark, frivilliga avsättningar, hänsynsytor samt improduktiv skogsmark* (FFHI)⁹.

Bearbetningar

Arealer för land och vatten

De skyddade områdenas totalarealer innehåller arealer för land, inlandsvatten och hav. I den statistik där SCB står som källa, har de skyddade områdenas fördelning i land- och vattenarealer beräknas med hjälp av Lantmäteriets geodata Topografi 10 Nedladdning, vektor (tidigare Fastighetskartan). Data har en noggrannhet som motsvarar kartskalen 1:10 000. I statistik som har källhänvisning endast till Naturvårdsverket är land- och vattenarealer beräknade utifrån data i NMD 1.1.

Några Natura 2000 SCI-objekt, där beslutet om skydd endast avser vatten, bearbetas inte med Lantmäteriets geodata för vatten. Det beror på att skalnivåer och uppdateringsfrekvens av registerinformation och geodata leder till att områdena även omfattar landarealer när registren matchas mot varandra. För en korrekt redovisning gentemot gällande beslut klassas områdenas hela arealer som inlandsvatten i beräkning av statistiken. Det gäller följande SCI-objekt:

Tabell 8.2. Natura 2000 SCI-objekt som inte bearbetas med vatten i Topografi 10 Nedladdning, vektor

Namn	SITECODE
Byskeälven	SE0820432
Byskeälven	SE0810437
Görjeån	SE0820728
Laisälven	SE0820737
Piteälven	SE0820434
Råneälven	SE0820431
Torne och Kalix älvsystem	SE0820430
Vindelälven	SE0810435
Åbyälven	SE0820433
Åbyälven	SE0810438
Lögdeälven	SE0810433
Öreälven	SE0810434

Formellt skyddad skogsmark

I avsnittet över formellt skyddad skogsmark, redovisas endast de delar av naturreservat som har föreskrifter mot skogsbruk. Inom Natura 2000-områden (SCI) med utpekade skogshabitat, inkluderas endast de delar

⁹ www.scb.se/mi0605

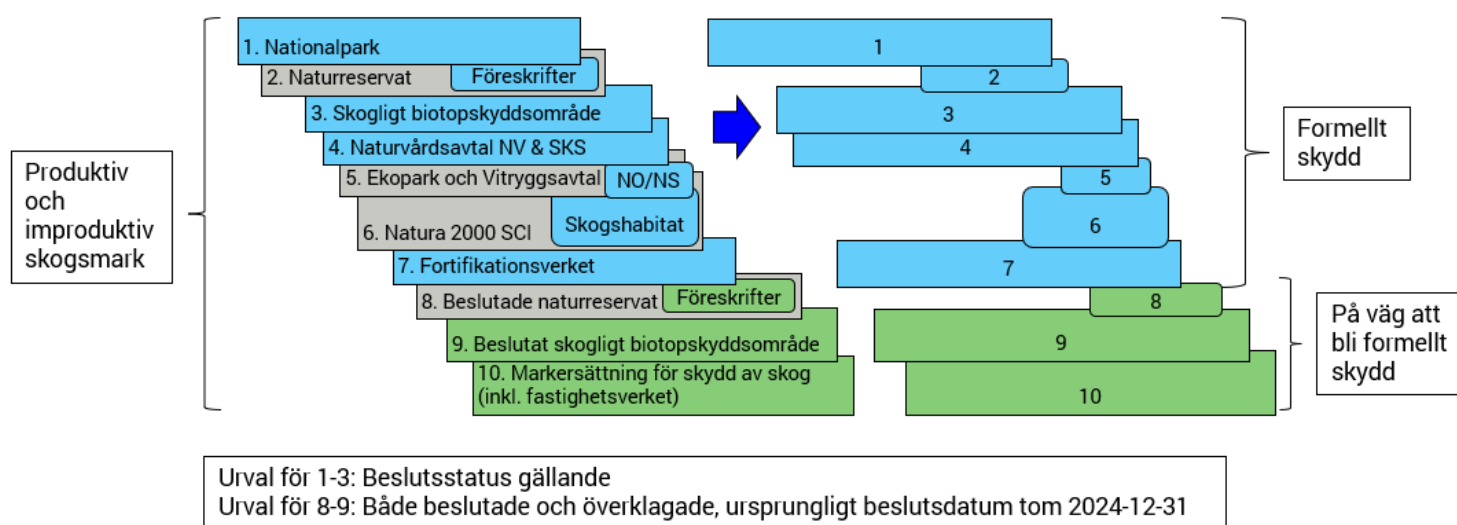
som har karterats som potentiella skogshabitat i Natura Naturtypskartan (NNK).

Naturvårdsavtal som avser Sveaskogs ekoparker inkluderar enbart arealerna inom naturvårdsmål där skogen lämnas orörd eller naturvårdsmål med naturvårdande skötsel (NO respektive NS). Områden inom åtgärdsprogram för vitryggig hackspett, så kallade vitryggsavtal, är en delmängd av Skogsstyrelsens naturvårdsavtal med undertyp Bergvikavtal. För Skogsstyrelsens naturvårdsavtal har undertyperna Bergvikavtal och Ekoparker valts bort för att undvika dubbelräkning, då dessa avtal finns registrerade i separata geodata.

Områden som saknar föreskrifter mot skogsbruk finns endast för de områden där det finns reservatsbeslut. För dessa har det gjorts en manuell justering av *markersättning för skydd av skog* (inklusive Fastighetsverket). För bidragsavtal inkluderas endast de områden som ligger inom gällande eller beslutade naturreservat med föreskrifter mot skogsbruk. Det har även gjorts en rättelse för arealen intrångsersatt mark för reservatet Nynäs (NVRID 2001921), då hela det område som intrångsavalet täcker inte är skyddat mot skogsbruk. Intrångsersättningen har klippts mot den utökade föreskriftsfilen för området.

Nationella Marktäckedata (NMD) bas ogeneraliserad version 1.1 har använts för att ta fram areal för produktiv skogsmark och skogsmark totalt. De olika skyddsformerna har lagts samman enligt prioritetsordningen i Figur 8.1, så att överlappande ytor exkluderas och dubbelräkning av arealer inte görs. Där arealerna redovisas inklusive överlapp med andra skyddsformer, har överlapp mellan gällande och beslutade/överklagade naturreservat tagits bort, eftersom det kan röra sig om samma reservat som både är gällande och berörs av ett överklagat beslut.

Figur 8.1. Exkludering av överlappande arealer skogsmark

Källa: Naturvårdsverket, SCB

Skyddad natur per kommun

Skyddad natur per kommun beräknas för nationalparker, naturreservat, naturvårdsområden och biotopskyddsområden (skogliga och övriga), samt för en överlappsjusterad sammanslagning av dessa skyddsformer. Statistik över nationalstadsparken och befolkningens medelavstånd redovisas också per kommun.

Arealuppgifter har beräknats av SCB i GIS-miljö. De skyddade arealerna på läns- och kommunnivå har fördelats med hjälp av digitala gränser med en noggrannhet som motsvarar skala 1:10 000.

När ett skyddat område sträcker sig över kommungräns redovisas det som ett område i varje kommun. Om någon del av området är mindre än 10 hektar per kommun och utgör mindre än 50 procent av hela områdets areal, är det inte medtaget i antalet för den aktuella kommunen. Undantag görs för de områden vars totala areal är mindre än 10 hektar. Då redovisas de olika delarna per kommun, om inte delytan understiger 0,005 hektar. Den här metoden tillämpas även för nationalparker som sträcker sig över länsgräns. Övriga skyddstyper delas inte mot länsgräns, utan antalet förs till det län där den största delen av området finns.

Tema 2024 - Utveckling av skyddad natur 2006–2024

Statistiken i årets temasektionen (Diagram 1.1 – 1.10) har tagits fram med hjälp av registeruttag från åren:

- 2006 (representerar skydd 2005-12-31)
- 2011 (representerar skydd 2010-12-31)
- 2016 (representerar skydd 2015-12-31)
- 2021 (representerar skydd 2020-12-31)
- 2025 (representerar skydd 2024-12-31)

För att få den bästa representationen av skydd, vid respektive årsskifte, bör uttaget göras nära årsskiftet. Uttagen från 2006 och 2011 är gjorda senare på året.

Urval har enbart gjorts utifrån att skydden var gällande vid uttaget och haft gällandedatum från innan årsskiftet. Tillkommande arealer för varje period har tagits fram genom att ta bort de skydd som fanns i början av respektive period, från de som fanns i slutet. Det innebär att eventuella beslut om att ändra den geografiska utbredningen av befintligt skydd, vanligtvis i form av en utökning, räknas under den perioden som ändringen genomfördes. Det skiljer sig från resultatet i historik-avsnittet (Diagram 2.1–2.7), där analysen görs på ett uttag från rapporteringsåret och skyddsarealerna sedan delas upp utifrån gällandedatum. Det innebär att utökningar räknas på gällandedatum, oavsett när utökningen gjordes.

I de specifika fall då ett skyddat område har upphävts och ersatts av ett annat, kommer arealen räknas på det året som det första skyddet bestämdes. Det förekommer också att den skyddade arealen saknas för några år. Om ett skydd upphävs och saknas under en hel period och sedan tillkommer under perioden efter, kommer det att visas som en ökning av areal, trots att skyddet har funnits tidigare.

Statistikens kvalitet

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild kvalitetsdeklaration på SCB:s webbplats, www.scb.se/MI0603.

Naturvårdsregistret (NVR)

Uppgifterna i NVR uppdateras och förbättras kontinuerligt. Arealer revideras på grund av förändringar i den geometriska utbredningen av skyddade objekt, exempelvis när en utvidgning eller ny inmätning görs. Det genomförs kontinuerligt insatser för att förbättra registrets kvalitet avseende geodata. I flera fall har det inneburit en förändring av objektens ytor och areal. Det förekommer även att felklassade objekt korrigeras.

I statistiken till och med 2006 användes äldre och manuellt framtagna arealer från VIC-Natur, som länsstyrelserna själva angav. I statistik för 2007 till 2010 användes de arealer som genererades automatiskt i VIC-Natur, då de ansågs vara av högre kvalitet. Från och med 2011 års statistik används land- och vattenarealer som beräknas av SCB i samband med att statistiken tas fram, med hjälp av geodata från VIC-Natur och Topografi 10 Nedladdning, vektor (tidigare Fastighetskartan).

Statistiken avser normalt hela skyddsobjekt, oberoende av om strikt skydd gäller eller ej. Inom ett flertal skyddade områden ingår vattenytor som inte har något egentligt skydd, men som har medtagits av arronderingsskäl. Skogsmark både med och utan föreskrifter mot skogsbruk ingår, om inte annat anges. I Natura 2000-arealen ingår både ytor med utpekade habitat och ytor som saknar habitat, om inte annat anges. Områden som sträcker sig över läns- eller kommungräns redovisas ofta som ett område i vardera kommunen, med olika objektidentitet.

Registret är levande, genom att det kontinuerligt förändras. Det gäller även redan registrerade objekt. Uttag vid olika tidpunkter kan därmed generera olika resultat, även om referenstidpunkten för objektens besluts- eller gällandedatum är densamma. Uttag görs vid ungefär samma tidpunkt inför varje års statistikproduktion. Jämförelser mot senare uttag från registret görs i regel inte, men det görs flera kontroller av indata för att säkerställa att inga större fel förekommer.

Navet

Navet är Skogsstyrelsens interna ärendehanteringssystem, som innehåller samtliga av Skogsstyrelsen beslutade biotopskyddsområden och tecknade naturvårdsavtal. Enligt Skogsstyrelsens dokumentation håller databasen en god kvalitet. Registret är levande, genom att det kontinuerligt förändras. Det gäller även redan registrerade objekt. Uttag

vid olika tidpunkter kan därmed generera olika resultat, även om referenstidpunkten för objektens besluts- eller gällandedatum är samma. Jämförelser mot senare uttag från registret görs i regel inte. Registret används för data över skogliga biotopskyddsområden.

Nationella marktäckedata (NMD)

Karteringen i NMD baseras på en kombination av satellitdata och information från laserscanning av Sverige. I mindre utsträckning tar den även stöd av befintliga kartunderlag. Vatten baseras på Lantmäteriets data och åkermark baseras till största delen på LPIS data från Jordbruksverket. Smala vattendrag ingår inte i NMD. Informationen presenteras som rasterdata (rutor) med minsta redovisningsenhet på 1 pixel (0,01 ha).

Aktualiteten för data i NMD beror på de underliggande datakällorna. Ingående klasser, förväntad noggrannhet, produktivitet, fjällskog och karteringsmetodik framgår av NMD:s produktbeskrivningar¹⁰.

Definition av skogsmark

Karteringsmetoden för det som i NMD benämns som skogsmark har anpassats till definitioner i Skogsvårdslagen, där höjd mer än 5 meter och krontäckning mer än 10 procent definieras. Generaliseringen av data har anpassats för att i möjligaste mån skapa en avgränsning av skogsmark, en så kallad skogsmask, som är jämförbar med de regler som används i Riksskogstaxeringen (RT). NMD har utvärderats mot fältinventerade punkter i RT och jämförts med skattade arealuppgifter för skog därifrån.

Överensstämmelsen mellan klassningen av skog i NMD och fältinventerade punkter i RT bedöms vara mycket bra. Jämförelser av den skattade skogsmarksarealen i RT och motsvarande areal i NMD stämmer bra på nationell nivå, men det finns variationer på länsnivå. När den skattade arealen av skogsmark i RT jämförs med NMD:s areal av skogsmark, har NMD nationellt sett 4 procent mindre skogsmark än RT. Jämförs tilläggsinformation för produktivitet, ogeneraliserad version, har NMD nationellt sett 2 procent mindre produktiv skogsmark än RT. Det finns större avvikelse på länsnivå.

NMD har använts sedan 2018 års statistik över skyddad natur. Till och med 2017 års statistik användes *Naturtypskartering av skyddade områden i Sverige* (KNAS) för beräkning av naturtyper. KNAS hade en avgränsning av skogsmark som var baserad på Lantmäteriets terrängkarta från 2000 till 2006. Även övriga naturtypsklasser i KNAS baserades på material och metoder med delvis annan definition.

¹⁰ <https://www.naturvardsverket.se/verktyg-och-tjanster/kartor-och-karttjanster/nationella-marktackedata/ladda-ner-nationella-marktackedata/>

Diagram med långa tidsserier, från 1909 till 2024

I avsnittet ”Historik – Mer än 100 år av skyddad natur”, innehåller flera diagram som redovisar långa tidsserier, från 1909 respektive 2000 (Diagram 2.1 – 2.7). Diagrammen visar vilka arealer och marktyper som har skyddats under varje år.

Underlaget till statistiken är:

- Naturvårdsverkets register över skyddade områden (Naturvårdsregistret och Natura 2000-databasen), med uppgift om områdenas ytutbredning (polygoner) och uppgifter om ursprungligt beslutsdatum (tabelldata).
- Nationella marktäckedata (NMD 1.1), som är grunden för redovisningen av areal per naturtyp

I beräkningen för nationalparker, naturreservat och naturvårdsområden har ursprungligt gällandedatum (laga kraft) använts som grund till arealer per år. För Natura 2000-områden används ”beslutsdatum i Sverige”, vilket motsvarar gällande. Statiken beräknas och överlapp mellan objekt räknas bort i GIS-analys och med hjälp av digitala kartor (geodata).

Dataunderlaget till Diagram 2.1 och 2.2 (tidsserier 1909–2024) baseras på den ackumulerade arealen per år, oavsett skyddsform. Det innebär att arealen inte ökar om ett och samma område övergår från en skyddsform till en annan, till exempel om ett naturreservat också pekas ut som Natura 2000-område. Underlaget har tagits fram i en GIS-analys där överlapp mellan olika objekt räknas bort.

Statistiken redovisas endast i form av diagram. SCB och Naturvårdsverket lämnar inte ut bakomliggande siffror. Det beror på att materialet innehåller ett par felkällor, som påverkar statistikens kvalitet vid en mer detaljerad användning av siffrorna. Kvaliteten är dock god vid redovisning av nuvarande översiktliga diagram. Det är orsaken till att statistiken inte redovisas i detalj. Det är även en orsak till att tidsserien i det mer detaljerade Diagram 1.3 begränsas till åren efter 2000, eftersom registren då håller en högre kvalitet.

Osäkerhetsfaktorer i underlaget till statistiken:

1. Registrerade beslut i Naturvårdsregistret. Problemet förekommer framför allt för naturreservat som beslutades före slutet av 1990-talet, då registren började digitaliseras i GIS-miljö. Mer specifikt gäller det:
 - Datum för ursprungligt beslutsdatum och registrerad polygon stämmer inte alltid överens. Det här påverkar i första hand naturreservat som har utökats, där registren i vissa fall saknar polygonen som visar de äldre skyddade områdenas ursprungliga utbredning, men registren har uppgift om tidigare beslutsdatum som kopplar till samma polygon som gäller idag. Det medför att en för stor areal kan registreras för ”tidigt” i tidsserien.

- Registren saknar uppgifter om tidigare skyddade områden som har upphävts. Diagrammet omfattar de områden som är gällande idag. Om ett äldre områdesskydd har upphävts, är det inte säkert att det finns med i registren och den skyddade arealen kan ”uppkomma för sent” i tidsserien. Det är ovanligt att skyddade områden upphävs i sin helhet, men äldre beslut kan upphävas i samband med att ett nytt område har beslutats och bildats (med nytt namn/id). Det leder till att arealer som tidigare har redovisats för ett visst år försvinner från detta årtal och i stället blir synliga det årtal som det nya objektet har bildats. Exempelvis så ersätter det stora marina Natura 2000-objektet Hoburgs bank och Midsjöbankarna (beslutat 2016) de tidigare Natura 2000-objekten Hoburgs bank (beslutat 2002) och Norra Midsjöbanken (beslutat 2008).
2. Naturtypernas utbredning kommer från Nationella Marktäckedata (NMD). Problem förekommer framför allt om naturtypernas utbredning har förändrats mycket över tid, såsom skogsgränsen i fjällen, eller om små/smala objekt inte redovisas arealriktigt.
- Underlaget redovisar hur det ser ut idag, inte hur det var när området skyddades. Det är sannolikt inte ett stort problem, men det har troligtvis en mindre påverkan på vattenarealer och /strandlinjen.
 - Den sammanlagda arealen vattendrag är mer osäker. Eftersom NMD har en pixelstorlek på 10 x 10 meter kommer inte smalare vattendrag med i underlaget.

Uppgifterna i dessa diagram skiljer sig från statistiken i årets tema, eftersom de baseras på varje områdes ursprungliga gällandedatum. Statistiken i temat utgår istället från den totala arealen för varje ny tidsperiod som ingår i beräkningen. Det innebär att både helt nya områden och utökningar av äldre områden redovisas för samma tidsperiod, det vill säga den tidsperiod där arealerna verkligen tillkom.

Förändringar jämfört med föregående års statistik

Biotopskyddsområden i skogsmark

Från och med 2024 års statistik hämtas uppgifter om biotopskyddsområden i skogsmark från Skogsstyrelsens dataportal, Navet. Där saknas uppgift om datum för gällande/laga kraft, vilket betyder att statistiken från och med 2024 baseras på beslutsdatum för den här typen av biotopskydd. I bearbetningen görs justeringar med hjälp av specialbeställd information från Skogsstyrelsen om gällandedatum för varje område. Skillnaden mot tidigare statistik är därmed liten och anses inte påverka statistikens kvalitet.

Vattenskyddsområden och fridlysta arter ingår inte i rapporten

Uppgifter om vattenskyddsområden och fridlysta arter ingår inte längre i rapporten, eftersom redovisning av arealer saknas för dem. Åtgärden görs för att få ett tydligare sammanhang i rapporten, mot skyddsformer som redovisas med arealer.

Nya uppgifter om vattenarealer och översyn av redovisningsstruktur

Flera tabeller har fått nya uppgifter om vattenareal per skyddsform, fördelat på inlandsvatten och havsvatten. I redovisningen av formellt skyddad skogsmark har det gjorts en översyn av benämning och sortering av variabler och redovisningsgrupper. Det berör flertalet tabeller och diagram i avsnittet.

Bra att veta

Information hos andra myndigheter

Naturvårdsverket

SCB och Naturvårdsverket samarbetar i framställningen av statistiken. På Naturvårdsverkets webbplats finns information om olika typer av skydd, processen vid bildande av skydd, med mera.

Skogsstyrelsen

Skogsstyrelsen publicerar officiell statistik om de biotopskyddsområden och naturvårdsavtal som myndigheten tecknar med skogsägare. SCB använder Skogsstyrelsens uppgifter om biotopskyddsområden, naturvårdsavtal, samt publicerad statistik om myndighetens kostnader för dessa skyddsformer.

Även Skogsstyrelsen redovisar arealer för biotopskyddsområden och naturvårdsavtal. Det förkommer dock skillnader mellan SCB:s och Skogsstyrelsens statistik. Det beror på:

- SCB:s statistik över naturvårdsavtal inkluderar så kallade vitryggs- och ekoparksavtal, samt naturvårdsavtal tecknade med kommuner och länsstyrelser. Det ingår inte i Skogsstyrelsens statistik.
- Skogsstyrelsen baserar sina arealuppgifter på information i register, medan SCB gör egen arealberäkning med hjälp av geodata.
- SCB räknar bort överlappande arealer. Det gör inte Skogsstyrelsen.

Tabell 8.3. Orsak till skillnad i statistik över biotopskydd och naturvårdsavtal

Typ av orsak	SCB	Skogsstyrelsen
Beräkning av arealer	Geodata	Areal i register
Överlappsanalys	Ja	Nej
Ingår ekoparker och vitryggsavtal	Ja	Nej
Ingår avtal med kommuner och länsstyrelser	Ja	Nej

Sveriges lantbruksuniversitet, SLU

SLU producerar och publicerar officiell statistik om Sveriges skogsmark, inom undersökningen Riksskogstaxeringen. Uppgifterna publiceras bland annat i den årliga publikationen Skogsdata. I statistik över skyddad natur används SLU:s statistik över areal skogsmark per län.

Kartverket Skyddad Natur
Naturvårdsverkets webbkarta Skyddad natur är ett verktyg för att hitta skyddade områden i en viss kommun eller län, statistik för enskilda objekt med specifika syften, beslutsmyndigheter eller årtal för bildande. Informationen kommer från det nationella naturvårdsregistret och databasen över Sveriges Natura 2000-områden, samma källor som ligger till grund för den officiella statistiken över Skyddad natur.

<https://skyddadnatur.naturvardsverket.se/>

Havs- och vattenmyndigheten (HaV)

HaV:s uppgift avseende skyddad natur är att vara vägledande, stödjande och pådrivande i länsstyrelsens och kommunens arbete med akvatiskt områdesskydd. SCB har ett visst samarbete med myndigheten i produktionen av statistik över skyddad natur. I avsnittet om skyddad natur i marin miljö används HaV:s uppgifter om utpekade områden i marina miljöer. Myndigheten tillfrågas även när förändringar ska göras i statistik som redovisar uppgifter om inlandsvatten eller hav.

Riksantikvarieämbetet (RAÄ)

Riksantikvarieämbetet arbetar med samordning och samverkan kring Sveriges kulturresevat. I SCB:s statistik över kulturresevat används RAÄ:s uppgifter om typ av miljö per kulturresevat.

Tips vid användning av statistiken

Begrepp inom statistiken över skyddad natur kan skilja sig åt, beroende på i vilket sammanhang och med vilket syfte som uppgifterna har tagits fram. Därför är det viktigt att förstå och vara uppmärksam på vilka definitioner och i vilka sammanhang som statistiken förekommer. Dessa begrepp är viktiga att känna till i användningen av statistiken:

Tabell 8.4. Relationer mellan begrepp i statistiken

Naturresevat med gällande/laga-kraft- vunnet beslut	Arealer för markersättningar/marklösen för bildande av naturresevat
Arealer med föreskrifter mot skogsbruk	Areal utan föreskrifter mot skogsbruk
Skyddad skogsmark totalt	Skyddad produktiv skogsmark
Skyddad natur ovan gränsen för fjällnära skog	Skyddad natur nedanför gränsen för fjällnära skog
Skydd av havsarealer, utan urval av utpekade habitat	Skydd av marina miljöer, med utpekade habitat
Överlapp mellan skydd. Inom samma skyddsformer för skydd eller mellan olika skyddsformer. Natura 2000 överlappar ofta nationalparker eller naturresevat.	

Bilaga 1: Skyddad natur per kommun

Tabellbilaga 1. (01) Stockholms län, skyddad natur per kommun och län 2024-12-31

Kommun, län	Antal områden	Totalareal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Nationalparker	Naturreservat	Naturvårdsområden	Skogliga biotopskyddsområden	Övriga biotopskyddsområden	Summa utan överlapp	Andel av landareal	Andel av total areal
Upplands Väsby	4	337	0	275	0	3	0	279	3,7	4,0
Vallentuna	19	841	0	741	0	45	0	787	2,2	2,3
Österåker	31	2 299	0	784	0	58	0	842	2,7	4,1
Värmdö	54	31 906	0	6 747	0	8	14	6 769	15,2	10,6
Järfälla	7	2 116	0	1 398	178	0	15	1 591	29,4	33,4
Ekerö	17	4 026	0	2 505	0	29	0	2 533	11,6	10,4
Huddinge	13	5 440	0	4 922	0	0	15	4 937	37,5	38,5
Botkyrka	29	2 153	0	1 922	0	61	0	1 983	10,2	9,6
Salem	7	3 792	0	3 165	0	16	0	3 180	58,5	53,1
Haninge	33	35 426	1 160	8 332	0	23	0	9 514	20,8	16,2
Tyresö	9	3 691	715	2 451	0	0	0	3 165	45,5	36,5
Upplands-Bro	15	2 515	0	1 039	0	12	3	1 054	4,5	7,7
Nykvarn	13	178	0	94	0	31	0	125	0,8	1,0
Täby	3	303	0	296	0	0	0	296	4,9	4,2
Danderyd	3	421	0	313	0	0	0	313	11,8	12,8
Sollentuna	4	1 784	0	1 709	0	0	0	1 709	32,3	30,6
Stockholm	11	2 093	0	1 756	0	0	0	1 756	9,3	9,7
Södertälje	70	6 805	0	4 085	1	183	12	4 271	8,1	9,8
Nacka	17	2 633	0	2 084	133	0	0	2 217	23,3	20,3
Sundbyberg	2	155	0	149	0	0	0	149	17,0	17,5
Solna	3	238	0	220	0	0	0	220	11,3	10,9
Lidingö	3	820	0	691	0	0	0	691	22,4	16,0
Vaxholm	3	4 370	0	2 926	0	1	0	2 927	50,5	40,6
Norrtälje	333	76 644	81	6 782	0	973	0,5	7 831	3,9	12,6
Sigtuna	18	865	0	756	0	28	0	783	2,4	2,5
Nynäshamn	26	9 150	0	2 871	172	43	0	3 086	8,6	7,0
Stockholms län	733	200 998	1 955	59 010	483	1 515	59	63 007	9,6	12,0

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Områden som sträcker sig över kommungränser räknas en gång i varje kommun, men endast en gång på länsnivå.

Tabellbilaga 1. (03) Uppsala län, skyddad natur per kommun och län 2024-12-31

Kommun, län	Antal områden	Totalareal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Nationalparker	Naturreservat	Naturvårdsområden	Skogliga biotop-skyddsområden	Övriga biotop-skyddsområden	Summa utan överlapp	Andel av landareal	Andel av total areal
Håbo	16	2 725	0	2 143	0	28	0	2 171	15,1	14,5
Älvkarleby	11	2 839	0	1 021	0	10	0	1 032	4,7	4,6
Knivsta	11	1 426	0	923	0	17	0	940	3,3	4,8
Heby	85	9 840	2 766	3 531	0	128	0	6 423	5,5	8,0
Tierp	122	14 038	0	7 686	0	375	0	8 051	5,2	5,4
Uppsala	101	8 856	0	8 527	0	146	0	8 668	4,0	3,9
Enköping	38	4 657	0	2 347	0	60	0	2 404	2,0	3,5
Östhammar	132	64 699	0	7 599	0	391	0	7 990	5,4	17,3
Uppsala län	505	109 080	2 766	33 778	0	1 156	0	37 680	4,6	8,9

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Områden som sträcker sig över kommungränser räknas en gång i varje kommun, men endast en gång på länsnivå.

Tabellbilaga 1. (04) Södermanlands län, skyddad natur per kommun och län 2024-12-31

Kommun, län	Antal områden	Totalareal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Nationalparker	Naturreservat	Naturvårdsområden	Skogliga biotop-skyddsområden	Övriga biotop-skyddsområden	Summa utan överlapp	Andel av landareal	Andel av total areal
Vingåker	14	194	0	155	0	38	0	193	0,5	0,4
Gnesta	61	1 589	0	1 309	0	106	0	1 415	3,1	2,9
Nyköping	149	21 438	0	8 191	0	332	0	8 511	6,0	10,3
Oxelösund	3	248	0	135	0	0	1	136	3,9	0,3
Flen	58	1 564	0	1 006	88	127	0	1 212	1,7	1,9
Katrineholm	74	1 100	0	879	0	143	8	1 030	1,0	0,9
Eskilstuna	54	6 360	0	3 320	591	109	0	4 019	3,6	5,1
Strängnäs	71	2 691	0	1 087	61	145	0	1 292	1,7	2,7
Trosa	19	19 891	0	2 431	1 636	16	0	4 083	19,4	29,8
Södermanlands län	496	55 075	0	18 513	2 375	1 015	9	21 890	3,6	6,3

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Områden som sträcker sig över kommungränser räknas en gång i varje kommun, men endast en gång på länsnivå.

Tabellbilaga 1. (05) Östergötlands län, skyddad natur per kommun och län 2024-12-31

Kommun, län	Antal områden	Totalareal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Nationalparker	Naturreservat	Naturvårdsområden	Skogliga biotopskyddsområden	Övriga biotopskyddsområden	Summa utan överlapp	Andel av landareal	Andel av total areal
Ödeshög	37	1 964	0	1 023	0	42	4	1 069	2,5	2,9
Ydre	56	1 441	0	1 205	0	85	0	1 291	1,9	1,8
Kinda	135	1 342	0	964	0	338	3	1 305	1,2	1,0
Boxholm	33	617	0	547	0	59	4	610	1,2	1,0
Åtvidaberg	87	2 471	0	1 936	0	236	0	2 168	3,1	3,2
Finspång	53	2 460	0	2 266	0	68	0	2 334	2,2	2,0
Valdemarsvik	76	16 861	0	4 477	0	203	0	4 680	6,3	8,2
Linköping	88	3 116	0	2 307	0	157	4	2 468	1,7	2,0
Norrköping	108	17 737	0	5 449	0	215	0	5 664	3,8	8,6
Söderköping	48	12 003	0	1 450	0	106	0	1 555	2,3	9,0
Motala	52	2 530	0	1 911	0	89	1	1 996	2,0	2,0
Vadstena	10	3 361	0	1 708	0	5	2	1 714	8,9	8,1
Mjölby	29	1 554	0	977	0	28	6	1 011	1,8	2,8
Östergötlands län	805	67 455	0	26 219	0	1 632	23	27 863	2,6	4,6

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Områden som sträcker sig över kommungränser räknas en gång i varje kommun, men endast en gång på länsnivå.

Tabellbilaga 1. (06) Jönköpings län, skyddad natur per kommun och län 2024-12-31

Kommun, län	Antal områden	Total-areal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			National-parker	Natur-reservat	Natur-vårds-områden	Skogliga biotop-skydds-områden	Övriga biotop-skydds-områden	Summa utan överlapp	Andel av land-areal	Andel av total areal
Aneby	12	362	0	291	0	16	0	307	0,6	0,7
Gnosjö	32	5 917	4 474	1 097	0	63	0	5 634	13,3	13,1
Mullsjö	9	356	0	340	0	12	0	352	1,8	1,7
Habo	23	3 178	0	919	2 157	9	0	3 082	9,3	6,8
Gislaved	45	4 418	0	3 501	122	73	0	3 696	3,2	3,6
Vaggeryd	33	1 191	542	515	0	75	9	1 142	1,4	1,4
Jönköping	89	7 221	0	7 003	0	110	0,1	7 113	4,8	3,7
Nässjö	14	646	0	440	165	22	0	626	0,7	0,7
Värnamo	45	3 693	2 393	953	0	80	0	3 419	2,8	2,7
Sävsjö	14	378	0	346	0	28	0	374	0,5	0,5
Vetlanda	83	1 638	0	1 444	0	171	2	1 598	1,1	1,0
Eksjö	24	1 617	0	873	0	28	0	901	1,1	1,8
Tranås	12	911	0	697	0	22	0	718	1,8	2,1
Jönköpings län	422	31 526	7 409	18 419	2 443	709	12	28 963	2,8	2,7

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Områden som sträcker sig över kommungränser räknas en gång i varje kommun, men endast en gång på länsnivå.

Tabellbilaga 1. (07) Kronobergs län, skyddad natur per kommun och län 2024-12-31

Kommun, län	Antal områden	Total-areal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			National-parker	Natur-reservat	Natur-vårds-områden	Skogliga biotop-skydds-områden	Övriga biotop-skydds-områden	Summa utan överlapp	Andel av land-areal	Andel av total areal
Uppvidinge	58	4 696	0	4 308	0	124	2	4 434	3,8	3,8
Lessebo	25	1 701	0	1 506	0	57	0	1 564	3,8	3,7
Tingsryd	115	3 889	308	965	0	262	0	1 529	1,5	3,2
Alvesta	51	3 017	184	1 585	0	145	6	1 920	2,0	2,8
Älmhult	50	2 199	0	1 624	0	102	0	1 726	1,9	2,2
Markaryd	27	313	0	215	0	93	0	308	0,6	0,6
Växjö	88	7 077	0	3 451	0	166	2	3 618	2,2	3,7
Ljungby	90	8 406	0	6 690	0	176	0	6 865	3,9	4,2
Kronobergs län	496	31 299	491	20 343	0	1 125	10	21 963	2,6	3,3

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Områden som sträcker sig över kommungränser räknas en gång i varje kommun, men endast en gång på länsnivå.

Tabellbilaga 1. (08) Kalmar län, skyddad natur per kommun och län 2024-12-31

Kommun, län	Antal områden	Total-areal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			National-parker	Natur-reservat	Natur-vårds-områden	Skogliga biotop-skydds-områden	Övriga biotop-skydds-områden	Summa utan överlapp	Andel av land-areal	Andel av total areal
Högsby	32	3 132	0	2 070	0	98	0	2 168	2,9	3,9
Torsås	13	409	0	193	0	36	0,2	230	0,5	0,7
Mörbylånga	84	25 831	0	5 866	6 625	104	0	12 596	18,8	8,5
Hultsfred	40	852	0	676	0	91	0	767	0,7	0,7
Mönsterås	21	4 514	0	1 702	0	83	0	1 785	3,0	4,8
Emmaboda	16	57	0	37	0	20	0	57	0,1	0,1
Kalmar	41	2 744	0	874	0	77	0	952	1,0	2,2
Nybro	53	2 211	0	1 921	0	124	0	2 044	1,7	1,8
Oskarshamn	64	13 934	65	3 902	0	118	0	4 081	3,9	6,1
Västervik	119	11 514	0	4 056	0	328	0	4 381	2,3	3,2
Vimmerby	40	267	107	29	0	128	0	264	0,2	0,2
Borgholm	82	8 011	0	6 086	0	111	0	6 197	9,1	2,2
Kalmar län	599	73 477	172	27 414	6 625	1 318	0,2	35 521	3,2	3,6

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Områden som sträcker sig över kommungränser räknas en gång i varje kommun, men endast en gång på länsnivå.

Tabellbilaga 1. (09) Gotlands län, skyddad natur per kommun och län 2024-12-31

Kommun, län	Antal områden	Total-areal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			National-parker	Natur-reservat	Natur-vårds-områden	Skogliga biotop-skydds-områden	Övriga biotop-skydds-områden	Summa utan överlapp	Andel av land-areal	Andel av total areal
Gotland	480	97 076	3 668	16 382	8 834	1 391	0	30 185	9,6	6,4
Gotlands län	480	97 076	3 668	16 382	8 834	1 391	0	30 185	9,6	6,4

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Områden som sträcker sig över kommungränser räknas en gång i varje kommun, men endast en gång på länsnivå.

Tabellbilaga 1. (10) Blekinge län, skyddad natur per kommun och län 2024-12-31

Kommun, län	Antal områden	Total-areal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			National-parker	Natur-reservat	Natur-vårds-områden	Skogliga biotop-skydds-områden	Övriga biotop-skydds-områden	Summa utan överlapp	Andel av land-areal	Andel av total areal
Olofström	51	1 570	0	1 240	0	108	0,4	1 349	3,4	3,8
Karlskrona	103	12 338	0	1 877	0	205	27	2 108	2,0	3,7
Ronneby	144	18 028	0	2 881	0	307	21	3 181	3,8	14,5
Karlshamn	58	5 362	0	3 079	0	83	5	3 165	6,5	6,4
Sölvesborg	23	2 299	0	1 474	0	9	0,2	1 484	8,0	2,1
Blekinge län	374	39 597	0	10 552	0	712	52	11 286	3,8	5,7

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Områden som sträcker sig över kommungränser räknas en gång i varje kommun, men endast en gång på länsnivå.

Tabellbilaga 1. (12) Skåne län, skyddad natur per kommun 2024-12-31

Kommun, län	Antal områden	Total-areal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			National-parker	Natur-reservat	Natur-vårds-områden	Skogliga biotop-skydds-områden	Övriga biotop-skydds-områden	Summa utan överlapp	Andel av land-areal	Andel av total areal
Svalöv	17	1 698	935	735	0	18	0,4	1 688	4,3	4,4
Staffanstorp	1	6	0	3	0	0	0	3	0,0	0,1
Burlöv	1	16	0	11	0	0	0	11	0,6	0,8
Vellinge	11	44 136	0	1 539	0	0	0	1 539	10,8	62,1
Östra Göinge	43	357	0	290	0	66	0	356	0,8	0,8
Örkelljunga	9	27	0	0	0	27	0	27	0,1	0,1
Bjuv	6	220	0	147	67	5	0	219	1,9	1,9
Kävlinge	6	2 607	0	588	0	0	0	588	3,8	8,9
Lomma	15	1 066	0	207	0	0	0	207	3,7	11,8
Svedala	15	357	0	329	1	20	0	350	1,6	1,6
Skurup	9	260	0	212	14	6	0	232	1,2	0,5
Sjöbo	53	1 760	0	1 667	0	76	2	1 744	3,5	3,5
Hörby	48	1 542	0	897	0	50	6	951	2,3	3,5
Höör	57	1 107	0	809	0	77	0	886	3,0	3,4
Tomelilla	26	3 290	0	3 235	0	27	2	3 265	8,2	8,2
Bromölla	6	280	0	216	8	2	0	225	1,4	1,4
Osby	29	989	0	926	0	56	0	982	1,7	1,6
Perstorp	6	178	0	170	0	5	0	175	1,1	1,1

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Områden som sträcker sig över kommungränser räknas en gång i varje kommun, men endast en gång på länsnivå.

Tabellbilaga 1. (12) Skåne län, skyddad natur per kommun 2024-12-31, fortsättning

Kommun, län	Antal områden	Total-areal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			National-parker	Natur-reservat	Natur-vårds-områden	Skogliga biotop-skydds-områden	Övriga biotop-skydds-områden	Summa utan överlapp	Andel av land-areal	Andel av total areal
Klippan	36	1 631	680	870	0	67	0	1 617	4,3	4,3
Åstorp	8	62	0	57	0	5	0	62	0,7	0,7
Båstad	40	39 113	0	2 357	0	41	2	2 400	11,0	44,1
Malmö	4	1 606	0	522	0	0	0	522	3,3	4,8
Lund	45	8 113	37	3 868	4 006	15	13	7 937	18,5	18,4
Landskrona	9	3 079	0	524	607	0,4	0	1 132	8,0	10,2
Helsingborg	28	4 790	0	1 479	10	17	0	1 505	4,4	11,3
Höganäs	17	31 418	0	1 741	0	0	0	1 741	12,1	46,2
Eslöv	7	149	0	141	0	3	0	144	0,3	0,3
Ystad	19	3 404	0	2 254	787	4	0	3 045	8,7	2,9
Trelleborg	7	1 128	0	73	9	0	0	82	0,2	1,0
Kristianstad	188	8 910	0	6 476	0	281	5	6 762	5,4	4,9
Simrishamn	36	1 746	302	1 165	0	42	0	1 509	3,8	1,4
Ängelholm	20	446	0	353	0	21	0	374	0,9	0,9
Hässleholm	152	1 395	0	1 050	0	309	1	1 353	1,1	1,1
Skåne län	945	166 887	1 953	34 911	5 510	1 240	31	43 632	4,0	9,8

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Områden som sträcker sig över kommungränser räknas en gång i varje kommun, men endast en gång på länsnivå.

Tabellbilaga 1. (13) Hallands län, skyddad natur per kommun 2024-12-31

Kommun, län	Antal områden	Total-areal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			National-parker	Natur-reservat	Natur-vårds-områden	Skogliga biotop-skydds-områden	Övriga biotop-skydds-områden	Summa utan överlapp	Andel av land-areal	Andel av total areal
Hylte	49	1 367	0	550	22	87	0	660	0,7	1,3
Halmstad	106	6 361	0	5 709	0	116	2	5 825	5,7	3,7
Laholm	69	3 471	0	3 233	0	82	0	3 315	3,7	3,6
Falkenberg	125	3 769	0	2 243	0	340	0	2 583	2,3	2,1
Varberg	67	7 798	0	2 293	204	182	0	2 679	3,1	4,6
Kungsbacka	33	10 838	0	3 391	659	87	0	4 136	6,8	7,3
Hallands län	439	33 603	0	17 418	885	894	2	19 198	3,5	3,8

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Områden som sträcker sig över kommungränser räknas en gång i varje kommun, men endast en gång på länsnivå.

Tabellbilaga 1. (14) Västra Götalands län, skyddad natur per kommun 2024-12-31

Kommun, län	Antal områden	Totalareal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Nationalparker	Naturreservat	Naturvårdsområden	Skogliga biotopskyddsområden	Övriga biotopskyddsområden	Summa utan överlapp	Andel av landareal	Andel av total areal
Härryda	25	1 346	0	1 040	0	44	0	1 085	4,0	4,6
Partille	6	739	0	718	0	5	0	718	12,6	12,5
Öckerö	4	2 217	0	335	0	0	0	335	13,0	4,3
Stenungsund	18	4 046	0	1 589	246	29	11	1 867	7,4	13,4
Tjörn	9	8 362	0	2 706	256	0	0	2 962	17,6	9,9
Orust	16	7 264	0	3 270	175	25	5	3 475	8,9	8,2
Sotenäs	20	2 740	0	1 423	184	23	0	1 630	11,7	4,0
Munkedal	35	4 502	0	2 372	1 059	48	0	3 479	5,5	6,6
Tanum	46	46 878	181	2 663	2 057	63	0	4 964	5,4	19,8
Dals-Ed	45	6 584	2 713	2 697	0	79	0	5 483	7,5	7,9
Färgelanda	34	2 318	0	2 097	0	82	0	2 179	3,7	3,7
Ale	39	1 755	0	1 536	0	77	0	1 611	5,1	5,3
Lerum	27	645	0	465	0	48	0	513	2,0	2,1
Vårgårda	22	900	0	750	38	73	0	861	2,0	2,0
Bollebygd	7	18	0	0	0	18	0	18	0,1	0,1
Grästorp	9	2 949	0	2 386	0	7	0	2 394	9,0	10,5
Essunga	2	4	0	0	0	4	0	4	0,0	0,0
Karlsborg	37	2 587	830	1 014	82	34	12	1 972	4,8	3,2
Gullspång	35	1 912	0	995	0	64	9	1 067	3,4	3,4
Tranemo	19	1 350	0	1 303	0	47	0	1 350	1,8	1,7
Bengtsfors	41	1 661	0	1 555	0	47	0	1 599	1,8	1,6
Mellerud	50	1 385	0	1 132	0	105	0	1 237	2,4	1,5
Lilla Edet	42	1 249	0	1 028	0	93	0	1 115	3,5	3,6
Mark	49	640	0	448	0	170	1	619	0,7	0,6
Svenljunga	26	3 317	0	1 929	0	44	0	1 972	2,1	3,3
Herrljunga	11	266	0	233	0	33	0	266	0,5	0,5
Vara	12	704	0	652	0	13	0	665	0,9	1,0
Götene	42	8 185	0	2 053	5 544	43	0	7 603	18,7	13,1
Tibro	15	123	0	95	0	27	0	122	0,6	0,5
Töreboda	12	1 979	0	1 709	181	2	16	1 907	3,5	3,3
Göteborg	18	14 794	0	5 943	9	0	0	5 952	13,2	14,4

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Områden som sträcker sig över kommungränser räknas en gång i varje kommun, men endast en gång på länsnivå.

Tabellbilaga 1. (14) Västra Götalands län, skyddad natur per kommun 2024-12-31, fortsättning

Kommun, län	Antal områden	Totalareal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Nationalparker	Naturreservat	Naturvårdsområden	Skogliga biotopskyddsområden	Övriga biotopskyddsområden	Summa utan överlapp	Andel av landareal	Andel av total areal
Mölnadal	10	2 266	0	2 122	0	3	0	2 125	14,5	14,8
Kungälv	31	12 388	0	5 289	104	40	0	5 433	14,9	18,1
Lysekil	22	11 989	0	848	2 019	21	0	2 887	13,8	17,1
Uddevalla	37	8 833	0	2 720	1 891	36	9	4 653	7,3	12,0
Strömstad	23	25 938	680	1 436	193	21	0	2 329	5,0	27,1
Vänersborg	32	7 257	0	5 738	0	48	0	5 786	8,9	8,0
Trollhättan	22	575	0	408	84	32	0	524	1,3	1,3
Alingsås	32	1 498	0	691	3	61	5	756	1,6	2,7
Borås	49	1 741	0	1 459	0	116	0	1 575	1,7	1,8
Ulricehamn	38	2 554	0	2 453	0	72	3	2 528	2,4	2,3
Åmål	34	4 875	0	2 228	0	63	0	2 291	4,7	5,5
Mariestad	46	9 060	321	1 918	339	37	40	2 655	4,4	6,0
Lidköping	24	7 445	0	265	1 609	28	0	1 896	2,7	5,4
Skara	28	4 067	0	2 307	0	31	0	2 338	5,4	9,0
Skövde	79	3 996	0	3 182	361	109	0	3 650	5,4	5,8
Hjo	28	275	0	152	0	63	0	215	0,7	0,5
Tidaholm	33	3 419	0	477	2 681	54	0	3 212	6,2	6,5
Falköping	104	5 103	0	3 546	0	102	28	3 675	3,5	4,8
Västra Götalands län	1 371	246 698	4 724	83 374	19 113	2 288	139	109 551	4,6	7,1

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Områden som sträcker sig över kommungränser räknas en gång i varje kommun, men endast en gång på länsnivå.

Tabellbilaga 1. (17) Värmlands län, skyddad natur per kommun 2024-12-31

Kommun, län	Antal områden	Totalareal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Nationalparker	Naturreservat	Naturvårdsområden	Skogliga biotop-skyddsområden	Övriga biotop-skyddsområden	Summa utan överlapp	Andel av landareal	Andel av total areal
Kil	31	829	0	349	0	64	0	414	1,1	2,0
Eda	132	1 553	0	1 160	0	364	0	1 521	1,8	1,7
Torsby	262	24 143	0	22 876	0	707	0	23 557	5,6	5,5
Storfors	25	555	0	274	0	77	0	351	0,9	1,2
Hammarö	2	2 713	0	374	0	1	0	376	6,3	5,8
Munkfors	5	18	0	3	0	13	0	16	0,1	0,1
Forshaga	36	469	0	278	0	122	0	399	1,1	1,2
Grums	17	584	0	103	0	64	0	168	0,4	1,2
Årjäng	186	9 936	0	8 503	0	422	0	8 860	6,3	6,0
Sunne	37	154	0	61	0	92	1	154	0,1	0,1
Karlstad	94	11 488	0	2 048	1 618	234	1	3 884	3,3	7,5
Kristinehamn	54	13 966	0	2 906	0	142	0	3 048	4,0	10,0
Filipstad	35	9 886	0	2 967	5 533	90	0	8 588	5,6	5,7
Hagfors	45	3 943	0	2 541	985	133	0	3 659	2,0	2,0
Arvika	69	23 551	0	17 405	0	193	0	17 581	10,6	12,0
Säffle	135	26 083	0	2 631	0	311	0	2 942	2,4	10,4
Värmlands län	1 145	129 871	0	64 482	8 136	3 031	2	75 519	4,3	5,9

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Områden som sträcker sig över kommungränser räknas en gång i varje kommun, men endast en gång på länsnivå.

Tabellbilaga 1. (18) Örebro län, skyddad natur per kommun 2024-12-31

Kommun, län	Antal områden	Total-areal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			National-parker	Natur-reservat	Natur-vårds-områden	Skogliga biotop-skydds-områden	Övriga biotop-skydds-områden	Summa utan överlapp	Andel av land-areal	Andel av total areal
Lekeberg	59	2 265	110	2 005	0	58	0	2 173	4,7	4,7
Laxå	26	4 019	993	2 670	0	33	0	3 697	6,1	5,4
Hallsberg	49	1 176	0	662	0	101	0	763	1,2	1,7
Degerfors	21	1 602	0	1 552	0	15	0	1 567	4,1	3,7
Hällefors	64	8 096	0	7 433	0	93	0	7 521	7,6	7,0
Ljusnarsberg	37	6 455	0	3 823	2 074	67	0	5 957	10,3	10,2
Örebro	117	6 413	0,3	4 877	0	175	4	5 056	3,7	3,9
Kumla	7	205	0	194	0	2	0	196	1,0	1,0
Askersund	84	4 279	0	2 120	0	106	0	2 223	2,7	4,2
Karlskoga	76	2 927	0	2 598	0	120	0,1	2 715	5,8	5,7
Nora	95	2 035	0	1 697	0	221	0	1 915	3,1	2,9
Lindesberg	80	15 242	0	3 250	10 332	156	0	13 735	9,9	10,2
Örebro län	683	54 715	1 104	32 879	12 407	1 146	4	47 516	5,6	5,7

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Områden som sträcker sig över kommungränser räknas en gång i varje kommun, men endast en gång på länsnivå.

Tabellbilaga 1. (19) Västmanlands län, skyddad natur per kommun 2024-12-31

Kommun, län	Antal områden	Total-areal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			National-parker	Natur-reservat	Natur-vårds-områden	Skogliga biotop-skydds-områden	Övriga biotop-skydds-områden	Summa utan överlapp	Andel av land-areal	Andel av total areal
Skinnskatteberg	23	9 852	0	2 026	7 421	9	0	9 455	14,3	13,7
Surahammar	28	4 855	0	4 609	0	70	1	4 674	13,5	13,1
Kungsör	16	428	0	369	0	10	0	379	1,9	1,9
Hallstahammar	11	2 007	0	1 173	0	7	0	1 179	6,9	11,1
Norberg	25	510	0	467	0	35	0	502	1,2	1,1
Västerås	49	16 015	0	6 331	0	78	0	6 409	6,7	14,0
Sala	106	7 210	855	5 872	0	226	0	6 953	5,9	6,0
Fagersta	21	1 457	0	785	595	33	0	1 408	5,2	4,7
Köping	31	451	0	333	0	73	0	407	0,7	0,7
Arboga	29	499	0	451	0	33	0	485	1,5	1,2
Västmanlands län	327	43 283	855	22 417	8 016	575	1	31 852	6,2	7,6

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Områden som sträcker sig över kommungränser räknas en gång i varje kommun, men endast en gång på länsnivå.

Tabellbilaga 1. (20) Dalarnas län, skyddad natur per kommun 2024-12-31

Kommun, län	Antal områden	Totalareal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			Nationalparker	Naturreservat	Naturvårdsområden	Skogliga biotopskyddsområden	Övriga biotopskyddsområden	Summa utan överlapp	Andel av landareal	Andel av total areal
Vansbro	59	2 791	0	2 540	0	173	0	2 712	1,8	1,7
Malung-Sälen	161	19 686	0	18 728	0	801	0	19 529	4,8	4,5
Gagnef	82	2 401	0	2 167	0	227	0	2 374	3,1	2,9
Leksand	122	2 388	0	1 726	0	441	0	2 167	1,8	1,7
Rättvik	84	3 888	0	3 596	0	209	0,3	3 775	2,0	1,8
Orsa	45	10 584	0	10 213	0	183	0	10 396	6,0	5,9
Älvdalen	183	214 845	39 157	168 636	14	630	0	208 369	30,2	29,9
Smedjebacken	29	26 866	0	282	24 668	84	0	25 034	26,3	25,3
Mora	139	29 568	0	28 472	49	582	0	29 098	10,3	9,5
Falun	69	3 537	0	2 931	7	164	4	3 103	1,5	1,5
Borlänge	56	2 486	0	2 131	0	145	0	2 276	3,9	3,9
Säter	12	794	0	746	0	23	0	769	1,3	1,3
Hedemora	33	1 064	0	849	49	68	0	967	1,2	1,1
Avesta	24	1 332	98	821	0	27	0	946	1,5	2,0
Ludvika	37	3 096	0	2 717	118	65	0	2 900	1,9	1,9
Dalarnas län	1 110	325 327	39 255	246 555	24 905	3 821	4	314 414	11,2	10,7

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Områden som sträcker sig över kommungränser räknas en gång i varje kommun, men endast en gång på länsnivå.

Tabellbilaga 1. (21) Gävleborgs län, skyddad natur per kommun 2024-12-31

Kommun, län	Antal områden	Total-areal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			National-parker	Natur-reservat	Natur-vårds-områden	Skogliga biotop-skydds-områden	Övriga biotop-skydds-områden	Summa utan överlapp	Andel av land-areal	Andel av total areal
Ockelbo	24	339	0	228	0	89	0	317	0,3	0,3
Hofors	11	442	0	378	0	34	0	412	1,0	1,0
Ovanåker	25	1 518	0	965	203	61	0	1 228	0,7	0,7
Nordanstig	52	3 475	0	2 557	17	85	0	2 660	1,9	1,4
Ljusdal	131	18 110	1 321	14 315	549	234	0	16 414	3,1	3,2
Gävle	114	16 664	0	7 554	946	285	0	8 782	5,4	5,2
Sandviken	47	7 632	2 577	1 773	0	110	0	4 459	3,8	5,9
Söderhamn	72	5 129	0	2 178	0	269	0	2 447	2,3	2,2
Bollnäs	85	1 395	0	991	106	239	3	1 336	0,7	0,7
Hudiksvall	149	12 777	0	6 840	304	391	0	7 535	3,0	2,8
Gävleborgs län	693	67 481	3 898	37 778	2 125	1 798	3	45 590	2,5	2,7

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Områden som sträcker sig över kommungränser räknas en gång i varje kommun, men endast en gång på länsnivå.

Tabellbilaga 1. (22) Västernorrlands län, skyddad natur per kommun 2024-12-31

Kommun, län	Antal områden	Total-areal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			National-parker	Natur-reservat	Natur-vårds-områden	Skogliga biotop-skydds-områden	Övriga biotop-skydds-områden	Summa utan överlapp	Andel av land-areal	Andel av total areal
Ånge	74	12 405	0	10 875	0	149	0	11 021	3,6	3,7
Timrå	25	2 079	0	1 698	0	61	0	1 755	2,2	1,7
Härnösand	39	1 394	0	1 211	0	88	0,3	1 299	1,2	0,7
Sundsvall	99	8 133	0	4 746	214	262	1	5 223	1,6	1,8
Kramfors	84	12 403	215	3 651	6 418	226	0	10 439	6,1	4,3
Sollefteå	121	7 831	0	6 989	0	285	0	7 264	1,3	1,4
Örnsköldsvik	112	19 857	2 526	7 485	230	251	0	10 492	1,6	2,3
Västernorrlands län	548	64 102	2 741	36 655	6 862	1 323	1	47 494	2,2	2,3

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Områden som sträcker sig över kommungränser räknas en gång i varje kommun, men endast en gång på länsnivå.

Tabellbilaga 1. (23) Jämtlands län, skyddad natur per kommun 2024-12-31

Kommun, län	Antal områden	Total-areal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			National-parker	Natur-reservat	Natur-vårds-områden	Skogliga biotop-skydds-områden	Övriga biotop-skydds-områden	Summa utan överlapp	Andel av land-areal	Andel av total areal
Ragunda	75	2 746	0	1 828	0	257	0	2 085	0,8	1,0
Bräcke	100	3 883	0	3 329	0	365	0	3 682	1,1	1,0
Krokom	88	146 730	0	140 348	0	237	0	140 579	22,7	21,4
Strömsund	118	163 019	0	150 669	0	336	0	151 005	14,3	13,8
Åre	53	195 846	0	188 854	0	143	0	188 987	26,1	23,6
Berg	74	29 632	0	28 802	0	278	0	29 080	5,1	4,8
Härjedalen	95	98 080	10 357	77 977	0,1	284	0	88 614	7,8	8,2
Östersund	104	5 196	0	3 931	0	456	0	4 387	2,0	2,1
Jämtlands län	697	645 132	10 357	595 738	0,1	2 355	0	608 419	12,4	11,9

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Områden som sträcker sig över kommungränser räknas en gång i varje kommun, men endast en gång på länsnivå.

Tabellbilaga 1. (24) Västerbottens län, skyddad natur per kommun 2024-12-31

Kommun, län	Antal områden	Totalareal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			National-parker	Natur-reservat	Natur-vårds-områden	Skogliga biotop-skydds-områden	Övriga biotop-skydds-områden	Summa utan överlapp	Andel av land-areal	Andel av total areal
Nordmaling	85	22 087	0	3 824	0	249	0	4 072	3,3	8,7
Bjurholm	56	2 860	0	2 471	0	137	0	2 600	2,0	2,1
Vindeln	134	6 338	0	5 264	22	280	0	5 544	2,1	2,2
Robertsfors	34	1 844	0	1 400	0	121	0	1 521	1,2	0,8
Norsjö	39	1 231	0	981	0	150	0	1 130	0,6	0,6
Malå	36	1 452	0	1 298	0	120	0	1 417	0,9	0,8
Storuman	76	189 963	0	182 337	0	301	0	182 638	24,9	22,9
Sorsele	46	441 726	0	421 364	0	112	0	421 476	56,9	55,2
Dorotea	25	79 435	0	77 698	0	33	0	77 731	28,0	26,9
Vännäs	30	951	0	831	0	91	0	919	1,7	1,7
Vilhelmina	45	258 933	0	246 099	0	116	0	246 215	30,4	29,5
Åsele	91	15 727	2 335	12 822	0	169	0	15 311	3,6	3,4
Umeå	94	68 427	0	9 425	15	232	6	9 670	4,1	12,9
Lycksele	135	10 783	0	10 039	0	323	0	10 348	1,9	1,8
Skellefteå	117	16 742	0	8 711	11	280	0	8 988	1,3	1,7
Västerbottens län	1 013	1 118 499	2 335	984 563	48	2 714	6	989 580	18,0	16,6

Källa: Naturvårdsregistret och SCB. Områden som sträcker sig över kommungränser räknas en gång i varje kommun, men endast en gång på länsnivå.

Tabellbilaga 1. (25) Norrbottens län, skyddad natur per kommun 2024-12-31

Kommun, län	Antal områden	Totalareal i hektar	Landareal i hektar						Andel (%) skyddad areal av län/kommun	
			National- parker	Natur- reservat	Natur- vårds- områden	Skogliga biotop- skydds- områden	Övriga biotop- skydds- områden	Summa utan överlapp	Andel av land- areal	Andel av total areal
Arvidsjaur	105	46 872	0	44 847	0	218	0	45 062	7,9	7,6
Arjeplog	84	294 099	14 090	256 220	0	282	0	270 583	21,4	20,2
Jokkmokk	134	971 992	427 222	480 489	0	300	0	908 006	51,2	49,9
Övertorneå	81	7 373	0	6 956	0	233	0	7 189	2,6	2,5
Kalix	66	15 667	0	3 065	0	169	0	3 233	1,8	4,2
Övertorneå	66	7 835	0	7 436	0	180	0	7 617	3,2	3,1
Pajala	111	42 627	0	41 635	0	371	0	42 003	5,3	5,2
Gällivare	105	693 998	98 253	554 081	0	389	0	652 717	41,3	41,0
Älvsbyn	42	2 954	0	2 757	0	59	0	2 816	1,6	1,6
Luleå	114	28 419	0	7 362	593	451	0	8 406	4,0	5,7
Piteå	59	36 243	0	4 414	0	163	0	4 577	1,5	7,7
Boden	116	12 586	0	11 777	0	405	0	12 182	3,0	2,9
Haparanda	28	9 069	817	442	0	92	0	1 351	1,5	4,8
Kiruna	42	569 361	9 425	537 591	0	103	0	547 119	28,3	27,5
Norrbottens län	1 111	2 739 094	549 806	1 959 073	593	3 416	0	2 512 862	25,6	24,3

Källa: Naturvårdsverket och SCB. Områden som sträcker sig över kommungränser räknas en gång i varje kommun, men endast en gång på länsnivå.

Protected Nature 2024

Summary

Statistics Sweden produces yearly statistics on protected nature in collaboration with the Swedish Environmental Protection Agency. A protected area refers to a geographically defined area that is permanently designated, regulated, and administered to achieve specific aims and conservation goals. In Sweden, “protected area” is a collective term for protection under Chapter 7 of the Environmental Code and according to many of the nature conservation agreements under the Land Code.

This report presents statistics on protected nature in accordance with the Environmental Code and on nature conservation agreements under the Land Code, intra-governmental agreements, and forest land covered by land replacement.

Formally protected areas account for 15 percent

Out of Sweden’s total land and inland water areas, 15 percent were formally protected. The vast majority was permanently protected according to forms of protection defined in the Environmental Code. This includes national parks, nature reserves, nature conservation areas, habitat protection areas, the National City Park, and the Natura 2000 areas.

Other forms of protection included in the formal protection of natural environments, are nature conservation agreements and intra-government agreements (that is, agreements between government agencies). In total, this makes up 0.5 percent of Sweden’s entire land and inland waters area in 2024.

More than 200 new nature reserves

In 2024, the number of nature reserves increased by more than 200 areas. At the end of 2024, Sweden had almost 5,800 nature reserves in total. The two largest new nature reserves were both located in the northern and mountainous part of Sweden. They cover almost 56,000 hectares in total, including a lot of open land in the mountainous region. The two areas are partially overlapped by older Natura 2000 areas. When the overlapping areas are excluded, this results in a net addition of almost 14,000 hectares of protected areas for the two largest new nature reserves in 2024.

Formally Protected Nature in Sweden, 31/12/2024

		Area in hectares			Share (%) of Sweden's total area by typer of nature		
	Number	Land and inland waters	Marine water	Total	Land and inland waters	Marine water	Total
Forms of protection							
Environmental Code, permanent formal protection							
National parks	30	697 242	45 986	743 228	1.5	0.6	1.4
Nature reserves	5 768	4 679 258	734 191	5 413 450	10.4	9.0	10.2
Nature conservation areas	89	122 751	26 141	148 892	0.3	0.3	0.3
Habitat protection areas in forest land	8 958	35 184	0	35 184	0.1	0.0	0.1
Habitat protection areas, other	143	376	249	625	0.0	0.0	0.0
National City Park	1	1 821	794	2 614	0.0	0.0	0.0
Natura 2000	4 125	5 795 935	2 005 307	7 801 242	12.9	12.9	12.9
Total permanent protection, without overlap	19 114	6 730 683	2 335 116	9 065 800	15.0	15.0	15.0
Land Code, time-limited formal protection							
Nature conservation agreements	5 904	172 012	50	172 062	0.4	0.0	0.3
Intra-governmental agreements							
Swedish Fortifications Agency	56	32 201	56	32 257	0.1	0.0	0.1
All forms of protection, without overlap	25 074	6 913 384	2 335 220	9 248 604	15.4	15.0	15.3

Source: Statistics Sweden and Swedish Environmental Protection Agency

The data refers to areas that applied (that is, for which judgment was final) on 31 December 2024. Nature reserves, Natura 2000 areas and nature conservation agreements include areas without restrictions, for example without regulations against forestry.

Areas in Sweden's exclusive economic zone (EEZ) are included in the Natura 2000 areas and in totals. Area for Sweden's entire economic zone has been used in calculating the share of Natura 2000 areas and totals. Shares for other types of protection are calculated based on area of Swedish territory, according to the Swedish Land Survey data "Topografi 10", reference time January 2025.

Proportions and areas cannot be added up because some protection types overlap. Statistics adjusted for overlapping areas are marked with the text "without overlap".

Nature conservation agreements include the Swedish Environmental Protection Agency's and the Swedish Forest Agency's nature conservation agreements, the White-Backed Woodpecker Action Plan, and "ekoparker". Several agreements do not have end date information available. Among the Swedish Environmental Protection Agency's agreements in 2024, 102 agreements, comprising 2 332 hectares, had a remaining duration of less than 15 years. There were also 193 "waiting agreements", comprising 22 114 hectares. These are not included in the statistics in the table above.

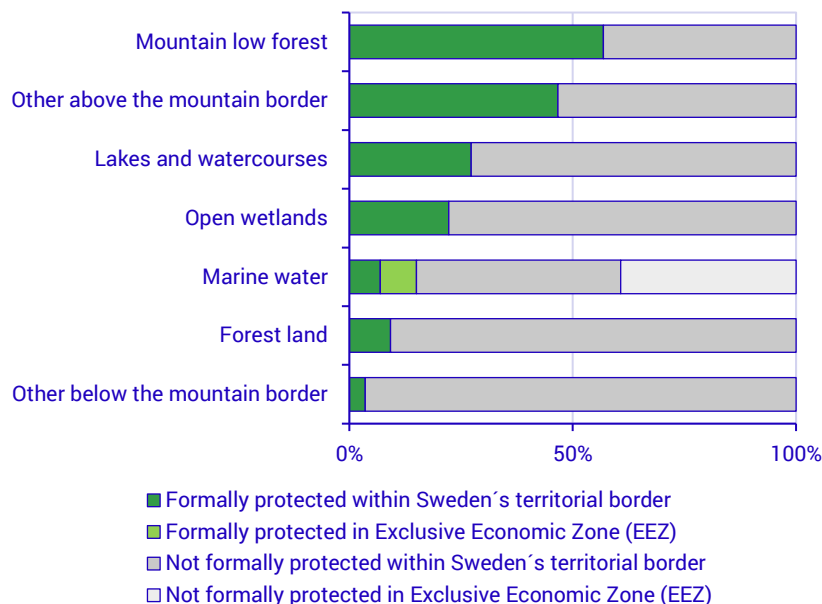
Information about the number of areas related to intra-governmental agreements with the Swedish Fortifications Agency was retrieved from "Överenskommelse om skydd av särskilt värdefulla naturskogsområden, Nv Reg. no. 310-167-10 No." (available in Swedish).

Formally protected nature by type of nature

More than half (57 percent) of Sweden's total area of mountain low forest was formally protected in 2024. The category "other above the mountain border" had a protection that sums up to 47 percent of its total area. Sweden's lakes and watercourses were protected to 27 percent, and 22 percent of the open wetlands had a formal protection. 13 percent of the marine water areas within Sweden's territorial border were protected. If the economic zone (EEZ) is included, 15 percent of the marine water areas were protected. Out of Sweden's total forest land

area, 9 percent was formally protected. The land category "other land below the border close to the mountains" had the lowest percentage of formal protection, with 4 percent protection of its total area.

Formally protected nature, by type of nature. Share in percent with Sweden's territorial border and exclusive economic zone, 31/12/2024

Source: Swedish Environmental Protection Agency

Sweden's international reporting in 2024

In this year's reporting to the NatDa database (Nationally Designated Areas), the Swedish Environmental Protection Agency reported 719 new areas, while 261 areas were removed. The additions were mainly new nature reserves (227 areas), voluntary set-asides from Sveaskog (201 areas), and habitat protection areas in forest land (177 areas). The removals were primarily OECM that had transitioned to formally protected areas (158 areas) and habitat protection areas in forest land (59 areas). The large number of removed habitat protection areas is explained by the use of a new data source for the protection form.

The Swedish Environmental Protection Agency reporting to the NatDa database, 2023 and 2024

	Area in hectares		Difference between 2023 to 2024	
	2023	2024	Area in hectares	Share (%)
Protected areas	9 121 300	9 277 200	155 900	1,7
OECM	124 800	122 800	-1 900	-1,6
Total	9 246 100	9 400 100	154 000	1,7

Source: Swedish Environmental Protection Agency. Areas are rounded to even 100s.

NatDa is the acronym for Nationally Designated Areas. It was formerly called CDDA.

List of terms

art- och habitatdirektivet	habitat directive
biotopskyddsområde i skogsmark	habitat protection area in forest land
biotopskyddsområde på övrig mark	habitat protection area on other land
djur- och växtskyddsområde	wildlife sanctuary
exploaterad mark	artificial surfaces
Fortifikationsverket	Swedish Fortifications Agency
fridlyst	protected (by law)
fågeldirektivet	bird directive
föreskrifter mot skogsbruk	regulations against forestry
gällande/laga-kraft	valid by law
hav	marine water
Havs- och vattenmyndigheten (HaV)	Swedish Agency for Marine and Water Management
havsområden	marine regions
improduktiv skog/impediment	non-productive forest land
inomstatlig överenskommelse	agreement between government agencies
skyddsformer för skydd	protection tool /type of protection
Jordabalken	Land Code
kulturresevat	cultural reserve
Lantmäteriet	Lantmäteriet, the Swedish mapping and cadastral agency
låg fjällskog	mountain low forest
länsstyrelsen	County Administrative Board
markersättning	land compensation
Miljöbalken	Environmental Code
miljöskyddslagen	Environmental Protection Act
nationalpark	national park
nationalstadspark	national city park
Nationella marktäckedata (NMD)	Swedish data on land cover mapping
Natura 2000-område	Natura 2000 site
naturgeografiska regioner (SUS)	Swedish geographical regions
naturminne	natural monument
naturreservat	nature reserve

naturresurslagen	Act on the Management of Natural Resources
naturvårdsavtal	nature conservation agreement
naturvårdslagen	Nature Conservation Act
naturvårdsområde	nature conservation area
Naturvårdsregistret (NVR)	Swedish register on areas protected by the Environmental Code
Naturvårdsverket	Swedish Environmental Protection Agency
nedan fjällnära gräns	below the mountain border
ovan fjällnära gräns	above the mountain border
permanent formellt skydd	permanent formal protection
Registret över totalbefolkningen (RTB)	Swedish register on total population
Riksantikvarieämbetet	Swedish National Heritage Board
Riksskogstaxeringen	Swedish National Forest Inventory
SCB:s statistiska tätorter	localities/urban areas according to Statistics Sweden
sjöar och vattendrag	inland waters
skogsmark	forest land
Skogsstyrelsen	Swedish Forest Agency
skyddad produktiv skogsmark	protected productive forest land
skyddade älvar	protected rivers
skyddstyp	type of protection
Sveriges ekonomiska zon (EEZ)	Exclusive economic zone (EEZ)
Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)	Swedish University of Agricultural Sciences
tidsbestämt formellt skydd	time-limited formal protection
tillgänglighet	accessibility
vattenkraftsutbyggnad	exploitation of hydroelectric power
vattenskyddsområde	water protection area
åkermark	arable land
öppen våtmark	open wetlands
övrig öppen mark	other open land

SCB beskriver Sverige Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.